

LUMEA

Săptămînal de politică externă

apare în limbile română, engleză,
franceză, rusă, germană, spaniolă

40 (779)

28 septembrie 1978

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

România — o politică activă de
pace și conlucrare internațio-
nală

— Exigențe ale securității euro-
pene. George Serafin 2

— Relațiile cu țările în curs de
dezvoltare — dimensiuni și per-
spective. C. Ionescu 3

Necesitatea unor noi eforturi pen-
tru soluționarea justă și dura-
bilă a tuturor problemelor Orien-
tului Mijlociu 6

New York. Înaintea dezbaterilor
generale. Ilie Olteanu 7

A.I.E.A. Pentru toate statele —
acces liber la folosirea pașnică
a energiei nucleare. Octavian
Groza, Marin Buhoară 8

Atena. Dialogul greco-turc.
I. Madoș 9

Paris. Dosare economice și con-
fruntări politice. Eugeniu Obrea 10

Londra. Partidele își definesc
strategia. Stelian Turlea 12

Islamabad. Opțiuni interne. Liana
Enescu 13

Pretoria-Salisbury. Escaladarea
obstrucționismului. Dumitru Con-
stantin 14

Dacca. Noi evoluții politice.
L. Nichifor 15

Piața comună. Implicațiile noului
plan monetar. Ilie Șerbănescu 20

Guineea. Coordonate ale dezvoltării
independente. S. Bondoc 21

Nigeria. Prioritatea valorificării
resurselor naturale. Dumitru Miri-
leanu 23

Japonia. Politica economică în
dezbaterile Dietei. Paul Diaconu 26

REPORTAJ PE GLOB

Rodnicii ani ai modernizării Chi-
nei. Anca Voican 16

Cipru. Crăciun Ionescu 18

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

R.S.F. Iugoslavia. Elaborarea pro-
gramului de dezvoltare econo-
mică. S. Morcovescu 19

DIN ACTIVITATEA PARTIDELOR
COMUNISTE ȘI MUNCITOREȘTI

P.C. Italian : „Pentru o politică
de reînnoire a societății și a sta-
tului” 22

1000 + 1 24-25

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA
MONDIALĂ 27-28

PROFIL

Indalecio Liévano Aguirre, preșe-
dintele celei de-a XXXIII-a sesi-
uni a Adunării Generale a
O.N.U. 28

IN LUMEA ȘTIINȚEI

Enigmele Universului (II) 29

POȘTA REDACȚIEI 31-32

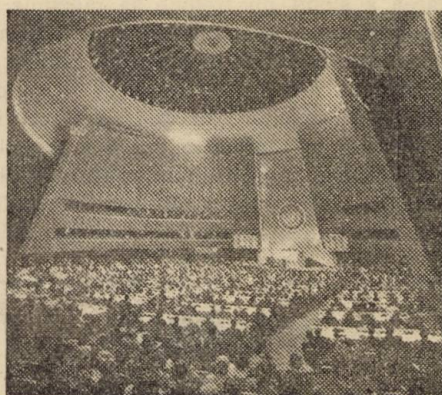
ROMÂNIA —

o politică activă de pace și conlucrare internațională

Reuniunea A. I. E. A.

Pentru toate statele — acces liber
la folosirea pașnică a energiei nucleare

Din actualitatea internațională

PARIS

Dosare economice
și confruntări
politice

LONDRA

Partidele își definesc
strategia

NAȚIUNILE UNITE

Înaintea dezbaterilor
generale

ISLAMABAD

Opțiuni interne

PIAȚA COMUNĂ

Implicațiile

PRETORIA — SALISBURY

Escaladarea
obstrucționismului

noului

plan

monetar

Exigențe ale securității europene

O reuniune de experți la Montreux, spre sfârșitul acestui an, pe tema reglementării pașnice a conflictelor; un „Forum științific” general-european, organizat în prima reuniune la Hamburg, în februarie 1980; reuniune de experți, în februarie-martie 1979, în Malta, avînd ca obiect dezvoltarea și diversificarea relațiilor economice, științifice și culturale în zona Mediteranei. Acestea ar fi momentele principale ale dezbaterilor general-europene, în forme organizate, menite a jalona desfășurarea procesului de securitate și cooperare pe continent, pînă la reuniunea de la Madrid, de peste doi ani. Produs al hotărîrii comune a participanților la reuniunea de la Belgrad încheiată în această primăvară, dezbaterile menționate se înscriu printre puținele elemente pozitive ale acestei reuniuni — în general nesatisfăcătoare —, ele demonstrînd forța sprijinitorilor noului curs de democratizare a relațiilor interstatuale, de întemeiere pe noi baze a conlucrării dintre statele continentului. E important, e semnificativ dar nu e de-ajuns.

Edificiul securității și cooperării cere investiții continue și substanțiale de acțiuni și inițiative pentru materializarea prevederilor Actului final de la Helsinki, în așa fel încît obiectivul urmărit să poată lua forma unică posibilă a unei existențe viabile — aceea a unei evoluții ireversibile și continue spre o nouă calitate, mereu superioară, a raporturilor dintre statele semnatare ale documentului adoptat în capitala finlandeză. Reuniunea din 1980 de la Madrid va putea marca o nouă dată de referință în analele istoriei contemporane a Europei numai în măsura în care hotărîrile pe care le va lua vor fi de natură să demonstreze intrarea procesului de edificare a securității într-o nouă etapă. Ea nu va putea reuși, însă, aceasta în absența unui progres realizat, pînă atunci, în planul consolidării relațiilor intraeuropene în toate compartimentele în care acestea ființează și operează — politic, economic, cultural-științific, militar. Fără îndoială, în numeroase domenii, relațiile dintre statele participante la conferința general-europeană au înregistrat o activitate vie, dacă nu intensă. Dar climatul politic european se resimte de pe urma unora din tendințele negative ce caracterizează astăzi viața politică internațională, în ansamblul ei, și anume încercările de reîmpărțire a lumii în zone de influență și dominație, ca și de pe urma perpetuării unor situații conflictuale în alte regiuni ale lumii. În condițiile actuale, Europa se află în situația de a resimți evoluțiile nesatisfăcătoare din exterior, în loc să exercite, ea însăși, o influență pozitivă asupra climatului politic mondial. Continentul nostru nu va putea, însă, juca un asemenea rol decît în momentul în care va face dovada că înteme-

ierea pe noi baze, pe noi principii a relațiilor dintre state — indiferent de orînduirea lor socială, de potențial și mărime — este deplin realizabilă și că avantajele ce decurg de aici pentru dezvoltarea în pace a tuturor statelor infirmă, cu forța de argumentare a faptelor concrete, orice politică menită a menține și perpetua actualele stări de lucruri.

Faptul că în Europa este pace, că încordarea a slăbit nu trebuie să îndemne la iluzia că totul este în ordine pe bătrînul nostru continent. În primul rînd, pentru că Europa nu este lumea întreagă, în condițiile interdependențelor de astăzi șocurile produse în indiferent ce parte a globului reverberîndu-se pe întinderea întregii planete. Și apoi, pentru că, privind realist lucrurile, sub aparența acalmiei sau chiar

ROMÂNIA — o politică activă de pace și conlucrare internațională

a unor simptome pozitive în climatul continental, Europa păstrează, și în unele cazuri chiar amplifică factorii care fac de-a dreptul precară pacea existentă astăzi. Se poate oare uita sau neglija faptul că, în Europa, se află concentrate cele mai mari forțe militare și cele mai distrugătoare armamente, că aproape 80 la sută din cheltuielile militare pe plan mondial revin statelor semnatare ale Actului final, că, pe acest continent, se află față în față, în poziție antagonică, cele mai puternice blocuri militare din lume? Tocmai aceste realități dezvăluie marea dimensiune a aspectelor militare ale securității, tocmai primejdiiile decurgînd din aceste realități subliniază importanța și necesitatea urgență a unor măsuri de dezangajare militară și de dezarmare pe continent.

România a acordat permanent acestei probleme o atenție deosebită, preocuparea țării noastre față de aspectele militare ale securității fiind mărturisită de contribuția

activă pe care țara noastră o aduce, în toate forurile internaționale, fie că este vorba de Helsinki, de Belgrad, de Geneva sau de O.N.U., la dezbaterile cu succes a acestei probleme, la promovarea ei pe făgașul unor acțiuni palpabile, concrete în direcția dezangajării militare și dezarmării. **„Trebuie să acționăm — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — ca problemele referitoare la dezangajarea militară să fie discutate în cadrul general al securității europene, cu participarea tuturor statelor. Să facem astfel ca aceste probleme să stea în centrul viitoarelor reuniuni de la Madrid.”**

Subliniind mereu însemnătatea aspectelor militare ale securității, România înțelege să-și îndrepte, paralel, eforturile și în direcția acelor domenii în care raporturile intra-europene pot contribui, prin amplificarea acțiunilor întreprinse, la consolidarea desfășurării cu succes a procesului de edificare a securității și cooperării pe continent. Colaborarea dintre țările balcanice și dintre statele dunărene, intensificarea schimburilor economice și tehnico-științifice, fără discriminări și bariere, diversificarea colaborării în domeniile culturii, educației și informației, conlucrarea în plan politico-juridic în vederea investirii politicii de nerecurgere la forță cu instrumente ale dreptului internațional — toate acestea și încă altele sînt obiective și domenii de activitate neostentate ale politicii externe a României socialiste.

Vizitele și contactele la nivelul cel mai înalt ale președintelui țării noastre, eforturile de extindere și adîncire a legăturilor economice și culturale, mereu mai largă deschidere a României spre orice activitate bazată pe noile principii și norme, participarea activă la dezbaterile marilor probleme ale vieții politice internaționale și contribuțiile concrete aduse la reglementarea acestora sînt tot atîtea dovezi ale voinței ferme a României socialiste de a face din obiectivul unei Europe a securității și cooperării o realitate vie, în permanentă consolidare și perfecționare. Reuniunea de la Madrid în sine, așa cum și Actul final în sine, nu se pot identifica cu îndeplinirea acestui obiectiv. Deoarece, securitatea și cooperarea în Europa înseamnă, în concepția țării noastre, saltul calitativ pe care trebuie să-l realizeze, în deplin consens cu exigențele dezvoltării istorice, raporturile dintre statele continentului, conlucrarea lor pașnică spre binele fiecăruia în parte și al tuturor împreună. Reuniunea de la Madrid este chemată să demonstreze voința statelor semnatare ale Actului final de a merge cu hotărîre pe această cale. Cale pe care România demonstrează cu elocvență că este hotărîită să meargă.

George Serafin

„Considerăm că promovarea în continuare a cooperării economice, a asistenței tehnice și a pregătirii de specialiști constituie o formă directă și importantă de contribuție a României la ajutorarea țărilor în curs de dezvoltare. Este o datorie politică și morală, pe care o avem, în calitate de comuniști, de stat socialist, de a ne aduce această contribuție. La rîndul său, și România primește, în acest cadru, sprijin din partea acestor țări”.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din expunerea la ședința activului central de partid și de stat din 3 august a.c.)

Relațiile economice cu țările în curs de dezvoltare — dimensiuni și perspective

Extinderea continuă a relațiilor României socialiste cu țările în curs de dezvoltare, cooperarea sa activă, în diverse domenii cu acestea, pe baza deplinei egalități și a interesului reciproc, reprezintă una din liniile directoare ale politicii externe promovate de partidul și statul nostru, consecvența și principialitatea sa într-unind stimă, simpatie și caldă prietenie pe toate meridianele globului.

O contribuție deosebită în orientarea constantă a politicii externe românești spre extinderea permanentă a relațiilor statului nostru cu țările în curs de dezvoltare, spre lărgirea cadrului colaborării cu ele, a avut-o și o are, atît din punct de vedere teoretic cît și practic, ampla activitate desfășurată în această direcție de secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Conducătorul partidului și statului român a fundamentat științific în diverse rînduri, în cuvîntările și scrierile sale, necesitatea și datoria politică de a întări solidaritatea militantă și cooperarea rodnică cu țările în curs de dezvoltare, de care ne leagă interesele comune ale luptei pentru o lume mai dreaptă și mai bună, pentru pace, progres și propășire. În ultimii ani, președintele Nicolae Ceaușescu a vizitat peste 40 de țări în curs de dezvoltare, și convorbirile sale cu șefi de stat și de guvern, din Asia, Africa, America Latină — fie în cursul acestor vizite, fie în țara noastră — au pus o bază trainică colaborării politice, economice, culturale, tehnico-științifice a României cu statele respective, conlucrării în vederea participării active la rezolvarea marilor probleme ale lumii contemporane.

„Noi ne situăm ferm pe poziția de a acționa și în viitor pentru întărirea colaborării cu toate țările în curs de dezvoltare, pentru extinderea cooperării cu acestea — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea la ședința activului central de partid și de stat, ținută la 3 august a.c. Prin lărgirea continuă a cooperării se creează un larg sistem de în-
traajutorare reciproc avantajoasă între țările noastre, care constituie expresia solidarității în lupta comună pentru dezvoltarea economico-socială independentă a fiecărui popor, pentru promovarea unei politici noi în lume, de egalitate și respect între națiuni, de deplină echitate, pentru

abolirea vechii politici imperialiste de dominație și asuprire”.

Țările în curs de dezvoltare formează astăzi marea majoritate a statelor lumii. Ele sînt preponderente ca număr în Organizația Națiunilor Unite, ca și în alte foruri internaționale; două treimi din populația globului trăiește în aceste țări. Profunde mutații ce au avut loc în lume în deceniile din urmă, apariția a noi și noi state independente — toate țări în curs de dezvoltare — a făcut ca rolul lor pe arena mondială să devină din ce în ce mai im-

**ROMÂNIA —
o politică activă
de pace
și conlucrare
internațională**

portant, mai cuprinzător. România — care a sprijinit, de la început, cu consecvență lupta pentru libertate și independență a țărilor în curs de dezvoltare — a salutat cu căldură victoriile lor, exprimîndu-și întreaga solidaritate și stabilind relații de largă colaborare cu ele. Este semnificativ faptul că, în prezent, Republica Socialistă România întreține relații diplomatice cu peste o sută de țări în curs de dezvoltare, cu care a stabilit, totodată, raporturi în continuă ascendență, în diverse domenii.

Această politică, promovată în mod consecvent, își găsește exprimarea în spori-rea substanțială a numărului țărilor în curs de dezvoltare cu care România întreține relații economice, număr ce, depășind astăzi o sută, este de circa patru ori mai mare decît cu 15 ani în urmă. Se poate sublinia, în această direcție, faptul că, dacă ne referim la schimburile comerciale, acestea au crescut, numai în perioada 1960—1975, de aproape 24 de ori, marcînd o dinamică mai accelerată decît ansamblul comerțului exterior al României. Drept urmare, ponderea țărilor în curs de dez-

voltare în totalul schimburilor comerciale ale țării noastre a ajuns de la 5 la sută, cît reprezenta în 1960, la circa 22 la sută în prezent, manifestînd o tendință de creștere și în viitor.

Este de menționat că un cadru propice dezvoltării relațiilor economice ale României cu aceste state îl oferă instrumentele de colaborare bilaterală, acordurile sau alte înțelegeri la nivel guvernamental. La începutul acestui an, România avea încheiate circa o sută de acorduri comerciale și de cooperare cu țări în curs de dezvoltare, pe o astfel de bază juridică solidă lărgind continuu relațiile economice cu aceste state.

Dezvoltarea economică accelerată a României postbelice, crearea unei industrii puternice și diversificate, la nivelul tehnicii mondiale, paleta largă de produse oferite la export de industria românească de azi au făcut posibilă creșterea continuă a schimburilor comerciale ale țării noastre cu toate țările lumii și, în mare măsură, cu țările în curs de dezvoltare. Industria românească oferă acestor țări, îndeosebi, produse necesare pentru dezvoltarea și propășirea rapidă a ramurilor economice specifice acestor state, a economiei lor în general.

Tractoare și mașini agricole românești, de diferite tipuri, pot fi întîlnite astăzi pe terenurile agricole din multe țări ale Asiei, Africii, Americii Latine. România livrează țărilor în curs de dezvoltare, în condiții reciproc avantajoase, mașini auto diverse, material rulant pentru căile ferate, materiale de construcții, mașini-unelte necesare utilării tinerei industrii a acestora, produse chimice, aparatură electronică și multe altele. România, țară cu veche tradiție petrolieră, care se situează pe primele locuri din lume în ceea ce privește producția de utilaj petrolier, de extracție și prelucrare, oferă țărilor în curs de dezvoltare, ce dispun de mari zăcămintele de aur negru, instalații necesare exploatarea și valorificării superioare a acestei importante bogății naturale. La rîndul său, România importă o gamă largă de produse diverse din țările în curs de dezvoltare, contribuind, și pe această cale, la propășirea economiilor lor naționale.

Creșterea rapidă a flotei comerciale românești constituie un element important

„Conlucrarea româno- malayeziană — o contribuție la realizarea unei noi ordini economice internaționale”

Datuk Lew Sip Hon

ministru adjunct al comerțului și industriei
din Malaezia

În urma vizitei recent efectuate în țara noastră, în fruntea unei delegații economice, dl Datuk Lew Sip Hon a avut amabilitatea de a acorda colaboratoarei revistei „Lumea”, Frederica Dochinoiu, următorul interviu:

— V-am ruga, domnule ministru, să ne vorbiți despre contactele avute, despre discuțiile purtate cu oficialitățile române.

— După cum știți, între Malaezia și România există relații foarte bune, de prietenie și de colaborare comercială și economică. Scopul vizitei delegației noastre a fost de a studia în ce fel pot fi amplificate relațiile economice și comerciale și, în general, de a găsi noi căi de dezvoltare pentru colaborarea dintre cele două țări. Am purtat convorbiri cu oficialități românești, la Ministerul Comerțului Exterior și al Cooperării Economice Internaționale, la Ministerul Economiei Forestiere și la Ministerul Afacerilor Externe. Am discutat despre posibilitățile existente pentru dezvoltarea colaborării bilaterale. Am venit să studiem, între altele, posibilitățile de a importa din România mașini și utilaje necesare pentru îndeplinirea programelor noastre de dezvoltare. De asemenea, studiem posibilitatea creării unor societăți mixte. În cursul convorbirilor, au fost identificate o serie de domenii de interes pentru creșterea cooperării economice româno-malaeziene.

— În urma vizitării unor obiective economice din București și din țară, care sint impresiile dv.?

— Mărturisesc că sint foarte impresionat de realizările agriculturii și industriei românești și, în special, de utilizarea tehnologiei moderne în diverse domenii tehnice, precum petrochimia, industria forestieră, navală, metalurgică. Personal, am vizitat patru uzine, una de camioane, alta de tractoare, de vehicule de teren și o fabrică de prelucrare și conservarea alimentelor, ultima fiind din orașul Pitești. Tehnologia folosită este dintre cele mai moderne. Am constatat, de asemenea, că produsele sint de calitate superioară. Nutresc convingerea că există certe posibilități pentru ca Malaezia să importe o seamă de produse românești.

C. Ionescu

în favorizarea extinderii continue a schimburilor comerciale cu țările în curs de dezvoltare, nave de transport arborînd drapelul tricolor putînd fi văzute în prezent în numeroase porturi din Asia, Africa și America Latină, marina noastră comercială acoperînd practic aproape toate mările și oceanele lumii.

Schimburile comerciale constituie doar o parte a relațiilor economice existente astăzi între România și țările în curs de dezvoltare. Țara noastră construiește direct, pe bază de contract, o serie de obiective industriale, agrare sau de infrastructură în țările în curs de dezvoltare sau în cooperare cu organismele statale sau societăți economice din aceste state. Bilanțul din ultimii ani al obiectivelor economice realizate în comun de către România cu țări în curs de dezvoltare indică cifra de 130. Astfel, România a construit și construiește rafinării petroliere în India, Pakistan, Siria; unități industriale în mai multe țări din Asia și Africa; linii de montaj pentru tractoare, autocamioane, autoturisme de teren; mari întreprinderi de prelucrare a fosfaților, cum ar fi uzinele de superfosfați de la Homs din Siria și Hamrawein din Egipt; fabrici de ciment, fabrici de produse sodice; uzine de fibre și fire sintetice și complexuri de industrializare a lemnului, ca acelea din Republica Populară Congo; porturi minerale și pescărești în Maroc și Libia. Societăți românești participă la vaste lucrări de irigații și amenajări ale solului, ca, de exemplu, pe valea Eufratului în Siria; la organizarea de ferme agricole complexe; la construcția de șosele moderne și lucrări cu caracter edilitar, cum ar fi în Libia, unde tehnicienii și muncitorii români au ridicat în capitala țării, Tripoli, cartiere întregi de locuințe cu mii de apartamente și 20 de clădiri școlare cu 400 de săli de clasă.

Cooperarea economică a României cu țările în curs de dezvoltare se materializează și prin intermediul societăților mixte de producție sau de comercializare a produselor românești. Constituirea de societăți mixte de producție în străinătate este o formă obișnuită de participare la realizarea unui obiectiv industrial, prin contribuție la capitalul social, prin credite acordate sub formă de echipamente, instalații, servicii. Prin această participare se are în vedere asigurarea unor surse de materii prime pe termen lung, realizarea unor instalații de montaj pentru desfacerea unor produse de serie. Ele constituie, în același timp, un sprijin important pentru țările beneficiare, rambursarea investițiilor fiind făcută, în multe cazuri, prin livrarea de produse după intrarea în producție a obiectivelor economice respective.

În 1978, România participă la 26 de societăți de producție în străinătate, toate în țări în curs de dezvoltare din Africa (20), Asia (3), America Latină (3). Profilul acestor societăți mixte se definește, după cum urmează: 8 de extracție și prelucrare minieră, 5 de prelucrare a lemnului și materiale de construcții, 7 în agricultură, 2 de construcții miniere, cîte una de industrie ușoară, construcții de mașini, industrie chimică, construcții pentru transporturi.

Datorită creșterii volumului exporturilor românești a apărut necesară dezvoltarea rețelei de comercializare pe piețele externe. Societăți mixte comerciale, la care participă parteneri români și străini, capătă o arie tot mai mare, apropiînd furnizorii români de consumatori, în scopul

creșterii cantitative și a nomenclatorului de mărfuri, al pătrunderii pe noi piețe. În acest scop, au luat ființă mai multe societăți mixte comerciale cu participare românească în diverse țări în curs de dezvoltare din Africa, Asia, America Latină. Pentru facilitarea operațiunilor de creditare, de import-export și de cooperare s-au înființat, de asemenea, bănci mixte cu participare românească în centre financiare importante, inclusiv în țări în curs de dezvoltare.

În vederea promovării exportului și a activității de cooperare se efectuează, în diferite țări în curs de dezvoltare, lucrări de prospecțiuni și explorări petroliere și miniere de către societăți românești specializate; au fost organizate numeroase birouri tehnice și de consultanță care execută studii, proiecte, conduc lucrări de construcții-montaj în diferite ramuri industriale. România are posibilitatea de a dezvolta diverse forme de cooperare în domenii cum ar fi: construcții de mașini, industria chimică și petrochimică, sectorul mine-petrol, industria lemnului și a materialelor de construcții, transporturi și telecomunicații, construcții civile și industriale, agricultură etc. Cooperarea economică a României cu țările în curs de dezvoltare prezintă perspective largi și se prevede că numărul acțiunilor de acest gen, care urmează să se perfecteze pentru anii viitori, va depăși de două-trei ori totalul acțiunilor realizate pînă în prezent.

În cadrul activităților de cooperare economică cu țările în curs de dezvoltare, mii de specialiști și tehnicieni români lucrează pe teritoriul acestor state, umăr la umăr cu colegii lor autohtoni, învățînd să se cunoască reciproc mai bine, să-și împărtășească experiența, să se prețuiască și stimeze, contribuînd, astfel, în mod direct, la amplificarea sentimentelor de caldă prietenie dintre poporul nostru și popoarele țărilor respective.

Este de menționat, de asemenea, că, în aceste țări, își desfășoară activitatea un număr important de cadre didactice și personal medical românesc, contribuînd la crearea de cadre proprii. Totodată, în țara noastră se pregătesc temeinic specialiști pentru țările în curs de dezvoltare, peste 12 000 de tineri de peste hotare urmînd cursurile instituțiilor de învățămînt din România.

Ca țară socialistă și, în același timp, țară în curs de dezvoltare, România — care, în decursul istoriei sale, a dus o luptă grea împotriva asupririi și exploatarei străine, pentru eliberarea socială și națională, pentru libertate și independență — este legată de țările în curs de dezvoltare prin aceleași aspirații de progres, prin năzuința comună de a folosi, în interes propriu, resursele materiale și umane de care dispun, în scopul dezvoltării mai accelerate, pe calea progresului economic și social, a lichidării decalajelor față de statele industrializate, prin hotărîrea de a acționa pentru eliminarea din viața internațională a vechii politici imperialiste, de dominație și dictat, pentru edificarea unei noi ordini economice și politice în lume. Evoluția ascendentă a relațiilor României cu țările în curs de dezvoltare ilustrează, din plin, justetea politicii partidului și statului nostru în această direcție, politică conformă cu interesele poporului român, ale păcii, înțelegerii și colaborării internaționale.

— Care este opinia dv. privind necesitatea dezvoltării largi a relațiilor internaționale?

— Politica desfășurată de Malaysia are în vedere dezvoltarea de relații prietenești cu toate țările, indiferent de sistemul lor politic. Este, de altfel, aceasta o trăsătură a politicii promovate de mișcarea de nealiniere, cadru în care Malaysia se întâlnește cu România. Apoi, țările noastre sînt, ambele, state în curs de dezvoltare și cred că aceste trăsături comune contribuie la stringerea legăturilor noastre pe multiple planuri, inclusiv economic. Conlucrarea româno-malayeziană — cred eu — constituie, de altfel, o contribuție la realizarea dezideratului unei noi ordini economice mondiale.

— Care sînt principalele preocupări ale politicii malayeziene, în actualul context internațional?

— Malaysia este o țară mică. Populația ei este de 11 milioane de locuitori și, din fericire, sîntem o țară bogată în materii prime: avem cauciuc, cositor, cherestea, ulei de palmier, piper... Sîntem printre țările cu cel mai mare export la aceste mărfuri și ducem o politică de prețuri stabile. Cu toate că, în prezent, economia noastră se bazează, în principal, pe agricultură, acordăm multă atenție industrializării, fiind convingiți de necesitatea diversificării ramurilor economice, de aportul industrializării la dezvoltarea noastră economică. Apoi, mulți tineri termină școala și caută de lucru. Există, deci, problema creării de locuri de muncă, suficient de repede pentru a ține pasul cu creșterea continuă a numărului tinerilor, care devin apți de muncă. Una dintre căi o constituie realizarea planurilor de dezvoltare a așezărilor rurale (land settlement scheme), dar o contribuție deosebită și-o poate aduce, în acest sens, industrializarea. Industria noastră se bazează pe utilizarea materiilor prime, cum ar fi cauciucul, uleiul de palmier, cherestea, și dezvoltăm acele industrii în care avem un cert avantaj. Economia noastră este o economie deschisă, cu alte cuvinte, sîntem influențați de condițiile economice mondiale, cu toate că, la noi, există prețuri relativ stabile și aceasta ne-a ajutat să menținem și o stabilitate economică și politică în țară.

Noi, în Malaysia, am fost întotdeauna convingiți de necesitatea efortului propriu de dezvoltare, de continuă îmbunătățire a nivelului de trai. De fapt, din bugetul nostru anual se cheltuie o sumă foarte mică pentru scopuri de apărare, pentru armamente și efecte militare. Cea mai mare parte a bugetului nostru se alocă dezvoltării socio-economice. Sîntem convingiți că, în regiunea în care trăim — Asia de sud-est — vom reuși să creăm o zonă a păcii, a libertății și a neutralității. Deci, energia și eforturile noastre sînt direcționate spre dezvoltare economică națională, astfel încît să putem ridica nivelul de viață al poporului, contribuind, în acest fel, și la dezvoltarea unui climat de pace, stabilitate și colaborare în regiune și în lume.

— Sinteți pentru prima oară în România. Cu ce impresii vă întoarceți în patrie?

— Poporul român este un popor extrem de prietenos și ospitalier, la fel ca și poporul malayezian. Toată lumea este, aici, extrem de amabilă, prietenoasă. Aș vrea să felicit poporul român pentru toate realizările minunate pe care le-a obținut în ultimii 30 de ani. După părerea mea, România a devenit una dintre țările importante din lume. Sînt foarte încîntat că am putut vizita România și știu că membrii delegației noastre sînt la fel de încîntați că s-au aflat în România.

Un nou domeniu al cooperării balcanice — protecția mediului înconjurător

La București s-au desfășurat, între 19 și 22 septembrie, lucrările primei reuniuni sub-regionale de experți pe tema „Protecția mediului înconjurător și păstrarea cadrului biologic natural între țările balcanice”. Această întîlnire a constituit concretizarea unor noi eforturi pe linia lărgirii și diversificării colaborării între statele Peninsulei Balcanice, colaborare la care România participă în mod activ.

Reprezentînd o formă nouă de conlucrare interbalcanică, în spiritul Actului final de la Helsinki, colaborarea în domeniul protecției mediului înconjurător corespunde inițiativei prezentate de țara noastră la Conferința subregională a comisiilor naționale pentru UNESCO de la Plovdiv, în urmă cu doi ani, și care a făcut, apoi, obiectul rezoluției 2178 adoptate de Conferința generală UNESCO de la Nairobi. Reuniunea de la București — manifestare inclusă în cadrul Programului MAB (om și biosferă) al UNESCO — a prilejuit pentru diferiți oameni de știință (biologi, ecologi și hidrologi) din Bulgaria, Grecia, Iugoslavia, Turcia și România un prilej pentru fructuoase dezbateri. Au fost prezentate referate și comunicări care au abordat probleme privind asigurarea menținerii echilibrului ecologic în zonele montane balcanice, elaborarea unei metodologii de clasificare a ecosistemelor și examinarea stadiului de dezvoltare a resurselor biosferei. În finalul reuniunii, participanții au adoptat, prin consens, un document final care cuprinde recomandări făcute consiliilor MAB din țările reprezentate asupra cooperării în domeniul cercetării privind numeroase aspecte ecologice. Pe aceeași linie a întăririi cooperării între statele participante s-au făcut și recomandări în sensul permanentizării acestei reuniuni, care urmează să aibă loc din doi în doi ani, viitoarea fiind programată să se desfășoare în Grecia.

Prezentăm, în continuare, cîteva declarații ale unor participanți la reuniune:

Tansu Gulpinar
șeful Departamentului mediului înconjurător al Ministerului silviculturii din Turcia

„Doresc, în primul rînd, să mulțumesc pentru ocazia ce mi s-a oferit de a fi prezent la această acțiune de cooperare a țărilor balcanice. Știu că statele din această zonă au multe lucruri comune, iar în domeniul științific, există deja o colaborare în medicină și seismologie. Personal, sînt fericit că am participat la această reuniune. Consider că este bine aleasă, ca gazdă a unei reuniuni de asemenea natură, tocmai țara dumneavoastră. Incununată de succes, această întîlnire a beneficiat de condiții de organizare deosebite și de o ospitalitate exemplară.”

Ivan Zahariev
directorul Centrului de cercetări și coordonare în domeniul protecției și reproducției mediului înconjurător din Bulgaria

„Prima reuniune subregională de experți asupra protecției mediului înconjurător și pentru conservarea cadrului biologic din țările balcanice s-a încheiat cu succes. În aceste zile, am pus bazele viitoarei noastre colaborări în acest domeniu. Documentul final adoptat reprezintă un program deosebit de interesant pentru desfășurarea cooperării noastre în următoarea etapă de activitate.”

Nikos Margaritis
Laboratorul de ecologie al Universității din Salonic, Grecia

„Sînt foarte fericit că am putut participa la această reuniune care s-a soldat cu rezultate deosebite în privința cooperării balcanice în domeniul mediului înconjurător. Trebuie să recunosc faptul că, în calitate de reprezentant al țării ce va găzdui viitoarea reuniune, ne va fi destul de greu ca după această întîlnire, de o calitate foarte ridicată, să ne putem prezenta la un nivel asemănător din punct de vedere al organizării. Oamenii de știință din Grecia sînt deosebit de bucuroși să contribuie la această cooperare ce va trebui să se bazeze pe necesitatea

protecției mediului natural din Peninsula Balcanică.”

Bogoliub Kustrin
cercetător științific în cadrul Comisiei Naționale UNESCO a Iugoslaviei

„Această întîlnire găzduită de România — participantă activă la toate programele inițiate de UNESCO — reprezintă, cu siguranță, un pas înainte în dezvoltarea cooperării subregionale într-un domeniu special, cum este cel al Programului interguvernamental MAB. Iugoslavia, la rîndul său, se preocupă pentru procesul continuu al cooperării, și amintesc, în acest sens, faptul că, numai în urmă cu cîteva zile, s-au încheiat, la Belgrad, lucrările Conferinței miniștrilor științei și tehnicii din țările Europei și Americii de Nord. Sperăm că reuniunea de la București va inaugura o colaborare fructuoasă în Balcani privind protecția mediului înconjurător. Concluziile acestei întîlniri vor îmbogăți, cu siguranță, „meniul” celei de-a 8-a Conferințe subregionale a comisiilor naționale — UNESCO din țările balcanice de la Izmir, și care va fi în plină desfășurare cînd vor apărea aceste rînduri.”

Nicolae Botnariuc
președintele Comisiei naționale române MAB

„Considerăm că, la această reuniune, s-au pus baze serioase colaborării viitoare între țările balcanice în domeniul protecției mediului, implicit deci de stringere a relațiilor de prietenie dintre aceste țări. S-au discutat probleme referitoare la implicațiile și aplicațiile economice și sociale ale ameliorării relației om-mediul, precum și alte două aspecte foarte importante: educarea publicului pentru formarea, așa cum îi spunem noi, a „conștiinței ecologice” și formarea specialiștilor capabili să poată contribui cu competență la rezolvarea problemelor concrete ale administrării, amenajării și dezvoltării rezervelor biosferei. De asemenea, deosebit de prețioasă este și inițiativa permanentizării acestei reuniuni, viitoarea fiind programată în Grecia.”

Aristotel Bunesco

Necesitatea unor noi eforturi pentru soluționarea justă și durabilă a tuturor problemelor Orientului Mijlociu

Reuniunea tripartită de la Camp David, desfășurată pe parcursul a aproape două săptămâni, cu participarea președinților Egiptului și S.U.A. și a premierului Israelului, a concentrat, de la început — așa cum era și firesc, dat fiind însemnătatea problemelor abordate — atenția comentatorilor politici, mijloacelor de informare în masă, cercurilor politice, opiniei publice în general. După îndelungate negocieri, reuniunea tripartită de la Camp David s-a încheiat prin adoptarea a două documente purtând semnăturile președinților Anwar El Sadat și Jimmy Carter, a premierului Menahem Begin, documentele intitulate: „Cadrul pentru încheierea unui tratat de pace între Egipt și Israel” și „Cadrul pentru pace în Orientul Mijlociu”.

Rezultatele reuniunii tripartite au stîrnit largi comentarii, puternice reacții pe plan internațional, aprecieri din cele mai diverse, mergînd de la sprijin complet pînă la rezerve și dezaprobare.

Se desprinde impresia că — prin conținutul și prevederile sale — acordul privind „Cadrul pentru încheierea unui tratat de pace între Egipt și Israel” se prezintă ca principalul document al reuniunii de la Camp David, indicînd un stadiu mai avansat în direcția rezolvării problemelor dintre cele două state interesate, inclusiv posibilitatea încheierii unui tratat de pace bilateral. Așa cum se menționează în respectivul document, după încheierea tratatului de pace dintre cele două țări, Israelul urmează să-și retragă, într-o perioadă convenită, trupele din peninsula Sinai — teritoriu egiptean ocupat în cursul războiului din iunie 1967. În continuare, se preconizează stabilirea de relații diplomatice între Egipt și Israel, deschizîndu-se calea unor raporturi normale între state vecine.

Perspectiva încetării stării de beligeranță, a instaurării păcii și deplasării tuturor eforturilor țării sale spre dezvoltarea economico-socială, a fost primită de poporul egiptean în mod favorabil, această opinie fiind reflectată, printre altele, și prin uriașa manifestație de sprijin făcută de locuitorii capitalei egiptene președintelui Sadat la reîntoarcerea sa în orașul de pe malul Nilului. La rîndul său, premierul Begin a obținut aprobarea guvernului său pentru activitatea desfășurată la Camp David și rezultatele ei.

Dar încheierea unui tratat de pace între Egipt și Israel reprezintă doar o parte a reglementării generale a conflictului, care dăinuie de peste 30 de ani în Orientul Mijlociu, provocînd multe pierderi umane și materiale popoarelor din această zonă a lumii. Posibilitatea păcii, a

normalizării relațiilor dintre Egipt și Israel subliniază desigur principiul, cu valabilitate generală pe plan internațional, că metoda tratatelor directe între părțile interesate este singura care poate conduce la soluționarea litigiilor, a conflictelor, a stărilor de încordare dintre state, cealaltă alternativă fiind războiul cu cortegiul său de suferințe, prea bine cunoscute de popoarele Orientului Mijlociu.

În ceea ce privește cel de-al doilea document intitulat „Cadrul pentru pace în Orientul Mijlociu”, dată fiind participarea restrînsă la elaborarea și adoptarea sa, acesta nu putea să prezinte soluții pentru multitudinea de probleme aflate la baza conflictului din regiune în care, după cum se știe foarte bine, sînt implicate și alte state atît dinăuntru, cît și din afara ei. Or, rezolvarea acestor probleme nu poate fi făcută, în nici un caz, fără participarea tuturor părților interesate. Documentul respectiv conține considerente și principii generale, pe baza cărora se propune continuarea negocierilor privind reglementarea situației din Orientul Mijlociu. Cadrul schițat de acest acord, principiile enunțate nu reușesc să clarifice însă problemele în esența lor, îndeosebi problema principală de care depinde reglementarea situației din zonă: dreptul poporului palestinian la autodeterminare, inclusiv la formarea unui stat național propriu, independent.

Reies din nou, și din acest document, poziția rigidă a Israelului privind problema palestiniană și a teritoriilor ocupate, intenția nedisimulată de a păstra, sub regim de ocupație, malul vestic al Iordanului (Cisordania) și Gaza, teritorii de aproximativ 6 000 kmp unde trăiesc peste un milion de arabi palestinieni. Argumentația în sprijinul unei astfel de poziții, și anume aceea a asigurării securității statului Israel, nu poate sta în picioare; ocuparea de teritorii străine prin forța armelor și dominația altui popor n-au fost niciodată și nu sînt de natură să garanteze securitatea vreunei țări. Realizarea unei păci juste și durabile în Orientul Mijlociu impune înfăptuirea în întregime a rezoluției 242 a Consiliului de Securitate al O.N.U., retragerea Israelului din toate teritoriile arabe ocupate în 1967; retragerea din Sinai, ca și din Cisordania, Gaza, Golan. Retragerea Israelului din toate aceste teritorii arabe și reglementarea problemei palestinienilor în sensul asigurării dreptului poporului palestinian la autodeterminare, inclusiv la formarea unui stat propriu de sine-stătător, sînt condițiile sine qua non ale unei soluționări viabile

a situației din Orientul Mijlociu, ale instaurării unei păci drepte și durabile, general-acceptate de toate părțile interesate, care să asigure securitatea, integritatea teritorială, independența și suveranitatea tuturor statelor și popoarelor din zonă.

După cum se știe, România s-a situat, permanent, pe o poziție consecventă principială, constructivă, în legătură cu necesitatea soluționării juste și durabile a situației din Orientul Mijlociu, cu modalitățile de atingere a acestui obiectiv. Chiar din momentul izbucnirii războiului din 1967, România a arătat că singura modalitate de rezolvare a problemelor deosebit de complexe ale Orientului Mijlociu o constituie calea politică, a tratatelor directe între părți și nicidecum calea armelor. Poziția principială și constructivă a României a fost reafirmată în diferite rînduri în documentele oficiale ale partidului și statului român, în cuvîntările, declarațiile, interviurile secretarului general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu. „**Sprijinim activ** — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea la ședința activului central de partid și de stat din 3 august a.c. — **inițiativele îndreptate spre încheierea păcii în Orientul Mijlociu, care să ducă la soluționarea problemelor prin retragerea Israelului din teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967 și la rezolvarea problemei poporului palestinian, inclusiv prin crearea unui stat propriu independent**”.

Desfășurarea evenimentelor a demonstrat că singura posibilitate pentru lichidarea focarului de încordare din Orientul Mijlociu, pentru stingerea conflictului și instaurarea păcii este angajarea de tratative directe între părțile interesate. Pentru depășirea stării de lucruri existente, pentru a se putea întreprinde cu adevărat pași reali spre soluționarea ansamblului problemelor de fond ale conflictului, se evidențiază necesitatea unor tratative cu participare multilaterală: Egipt, Siria, Iordania, Liban, Organizația pentru Eliberarea Palestinei — reprezentantul legitim al poporului palestinian —, Israelul, ca și alte țări interesate. Aceste tratative să se desfășoare cu sprijinul și participarea directă a Organizației Națiunilor Unite, asigurîndu-se ca la negocieri să ia de asemenea parte Uniunea Sovietică și Statele Unite — copreședinți ai Conferinței de la Geneva, precum și alte țări, care

doresc să-și aducă contribuția la cauza instaurării păcii în regiune.

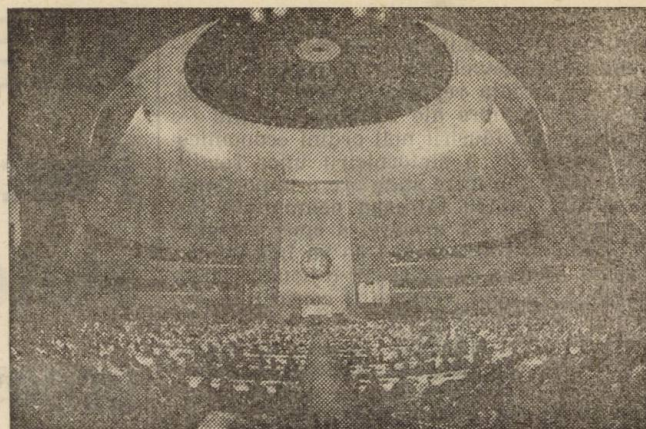
În perioada care a trecut de la încheierea reuniunii de la Camp David, pe scena politică a Orientului Mijlociu s-a semnalat o vie activitate diplomatică de explicații și luări de poziție privind documentele adoptate la reuniunea tripartită la nivel înalt egipteano-israeliano-americană. Secretarul de stat al S.U.A. s-a deplasat, săptămîna trecută, în capitalele Iordaniei, Arabiei Saudite și Siriei; la Damasc, s-au întâlnit președinții Siriei, Algeriei, Jamahiriiei Libiene, Republicii Democratice Populare a Yemenului și Comitetului Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei, care formează „Frontul fermității”, exprimîndu-și dezaprobarea față de documentele adoptate la Camp David; colonelul Moamer El Geddafi, secretarul general al Congresului general al poporului din Jamahiriia Arabă Libiană Socialistă Populară, și Yasser Arafat, președintele Organizației pentru Eliberarea Palestinei, s-au deplasat împreună în Iordania, unde au avut convorbiri cu regele Hussein; președintele Sadat în drum spre Egipt, la reîntoarcerea de la Camp David, a făcut o escală în Maroc, pentru a conferi cu regele Hassan II despre evoluția situației din Orientul Mijlociu. S-au înregistrat, de asemenea, o serie de declarații publice și luări de poziție ale altor conducători și guverne din țările arabe, preocupate de evoluția situației din Orientul Mijlociu după Camp David.

Opinia publică din țara noastră consideră că este necesar să fie continuate eforturile, pe scară cît mai largă, pentru reglementarea întregului ansamblu al problemelor din Orientul Mijlociu, pentru găsirea modalităților eficiente, acceptabile de toți cei interesați, în vederea soluționării complete a conflictului, realizării unei păci juste și durabile. În acest sens, apar absolut necesare lichidarea totală a ocupației israeliene în teritoriile arabe ocupate în 1967, precum și rezolvarea echitabilă a problemei palestinienilor, pe baza respectării drepturilor legitime ale poporului palestinian și, în același timp, garantarea independenței și integrității fiecărui stat din această regiune.

Este o axiomă a vieții internaționale de astăzi că singura cale ce poate conduce la înfăptuirea păcii și înțelegerii în Orientul Mijlociu, ca, de altfel, în orice parte a lumii, o constituie abordarea politică a litigiilor existente, rezolvarea lor pe cale pașnică, prin tratative, cu participarea tuturor părților interesate.

Instaurarea unei atmosfere de pace, înțelegere și deplină securitate în Orientul Mijlociu are o importanță vitală pentru dezvoltarea liberă și independentă a tuturor popoarelor din zonă. În același timp, stingerea focarului de încordare din această parte a lumii ar contribui, fără îndoială, la îmbunătățirea climatului politic pe plan mondial, deschizînd noi perspective consolidării cursului spre destindere și asigurării securității, dezvoltării, înțelegerii și colaborării internaționale.

NAȚIUNILE UNITE

Înaintea dezbaterilor generale

Prima decadă a sesiunii Adunării Generale a O.N.U. a fost consacrată, în cea mai mare parte, unor chestiuni organizatorice și de procedură. După ce, în prima zi, a avut loc alegerea președintelui sesiunii, în persoana ministrului columbian al afacerilor externe, Indalecio Liévano Aguirre, și admiterea Insulelor Solomon ca cel de-al 150-lea stat membru, în zilele următoare Adunarea Generală a procedat la constituirea biroului său și a birourilor celor șase comisii principale, cărora le va repartiza spre dezbateri diferite puncte de pe ordinea de zi. Mai menționăm că plenul Adunării Generale a aprobat recomandările biroului său privind agenda definitivă a sesiunii (129 puncte), ca și calendarul lucrărilor, potrivit căruia, după dezbaterile de politică generală (25 septembrie — 12 octombrie), vor avea loc dezbateri plenare asupra „dialogului Nord—Sud”, dintre țările occidentale industrializate și cele în curs de dezvoltare, și asupra problemelor Namibiei și Orientului Mijlociu.

Din cele cîteva luări de cuvînt care au premers dezbaterile de politică generală, poate fi desprins interesul deosebit pe care O.N.U. îl manifestă pentru marile probleme cu care este confruntată omenirea.

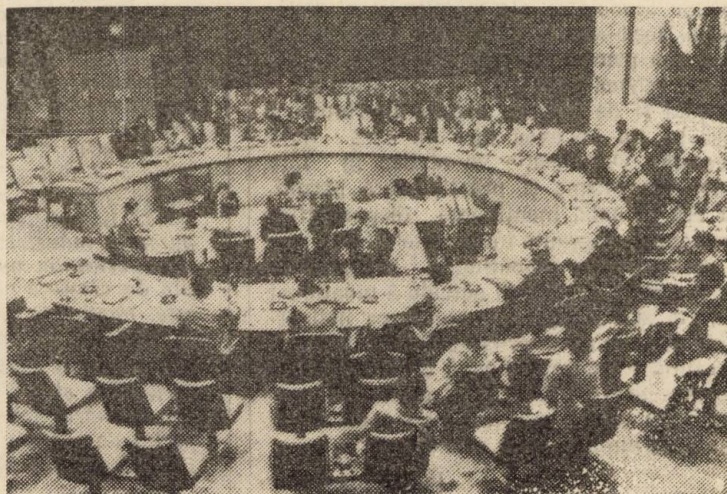
Asupra importanței temelor politice și economice aflate în fața Organizației a făcut o serie de referiri secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, în cadrul obișnuitei conferințe de presă. El și-a exprimat speranța că, în ciuda dificultăților existente, noua sesiune va contribui la promovarea cooperării și păcii mondiale. Cea de-a 33-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. — a spus Kurt Waldheim — trebuie să-și aducă propria contribuție la cauza dezarmării, la întărirea procesului de destindere și la lichidarea focarelor de tensiune periculoasă existente în lume.

El s-a pronunțat pentru transpunerea integrală în viață a rezoluțiilor O.N.U. privind lichidarea completă a ultimelor rămășițe

ale colonialismului și rasismului, a accentuat necesitatea de a se asigura O.N.U. un rol sporit în soluționarea pe cale politică a situațiilor tensionale și de conflict din lumea contemporană și a subliniat importanța problemelor lichidării decalajelor economice și a subdezvoltării, exprimîndu-și, în context, îngrijorarea în legătură cu „impasul periculos” existent în soluționarea problemei noii ordini economice mondiale.

Secretarul general al O.N.U. consideră necesar să se creeze pentru țările în curs de dezvoltare posibilitatea de a deveni parteneri egali în comerțul mondial, prin transferul de tehnologie din statele industrializate în țările lumii a treia, prin sporirea fondurilor de asistență pentru dezvoltare și prin eliminarea îndatorării sporite a țărilor în curs de dezvoltare. El a opinat că stabilitatea politică în lume nu va fi posibilă pînă cînd nu vor fi rezolvate problemele dezvoltării.

Consiliul de Securitate al O.N.U. a aprobat prelungirea cu încă 6 luni a mandatului Forței interimare a Națiunilor Unite pentru Liban

Deschizând lucrările în calitate de președinte al sesiunii precedente, reprezentantul Iugoslaviei, Lazar Moïsov, a subliniat — în fața reprezentanților celor 150 de state membre ale Națiunilor Unite — că problema făuririi noului ordin economic internațional, a statornicirii unor relații mai echitabile între state are o importanță deosebită pentru întreaga comunitate internațională. „Ca urmare, a spus vorbitorul, Adunării Generale i se va încredința, curînd, sarcina de a pregăti o nouă sesiune specială, în 1980, care va fi consacrată integral problemei făuririi noului ordin economic internațional. Aceste pregătiri trebuie să impulsioneze inițierea negocierilor dintre țările în curs de dezvoltare și cele dezvoltate în vederea găsirii unor soluții trainice, de substanță, în problemele dezvoltării și asigurării unei evoluții armonioase a relațiilor economice internaționale, astfel încît comunitatea internațională să fie ferită de noi și grave tulburări și greutăți în anii care vin“. Abordînd problemele dezarmării, vorbitorul a arătat că „intensificarea cursei înarmărilor riscă să aibă consecințe grave pentru ansamblul relațiilor internaționale, dacă nu i se pune capăt cît mai curînd posibil“. Lazar Moïsov a opinat că „Națiunile Unite trebuie să întreprindă noi acțiuni în direcția adoptării de măsuri efective pentru trecerea la dezarmare“.

În cuvîntul rostit după alegerea sa ca președinte al celei de-a 33-a sesiuni a Adunării Generale, ministrul de externe al Columbiei, Indalecio Liévano Aguirre, a arătat că în lume „s-au agravat conflicte care amenință pacea, coexistența pașnică dintre națiuni“. „Numărul conflictelor capabile să ducă lumea la război n-a fost redus ca rezultat al echilibrului de forțe“, a continuat vorbitorul, evidențiind „natura periculoasă a problemelor care confruntă omenirea“. De aceea, el a chemat la creșterea rolului O.N.U. în dezbaterile și soluționarea, cu participarea tuturor statelor și în interesul tuturor națiunilor, a problemelor arzătoare ale omenirii. Președintele în exercițiu al sesiunii a menționat, de asemenea, că „nu s-a renunțat la intervenția în conflictele locale în scopul extinderii sau menținerii vechilor și noilor sfere de influență“. Accentuînd asupra tematicii economice, Indalecio Liévano Aguirre a lansat în apel presant în favoarea unei lupte hotărîte contra subdezvoltării și sărăciei. O.N.U., a afirmat el, „nu poate să-și limiteze misiunea de călăuză la intervenții «a posteriori» în perturbări și conflicte datorate faptului că problemele subdezvoltării și sărăciei nu și-au găsit o soluție. Ea nu poate fi îndiferentă față de modul regretabil în care au fost subminate inițiativele ce ar fi permis progresul spre o nouă ordine economică internațională. Ea nu se poate dezinteresa de soarta Deceniilor O.N.U. pentru dezvoltare, a drepturilor și îndatoririlor economice ale statelor și a dialogului Nord—Sud“. „Misiunea încredințată încă din primul moment Națiunilor Unite, de a veghea la salvagardarea drepturilor omului și de a lupta contra discriminării rasiale, nu ar avea nici un sens dacă această Organizație va abdica în fața unor mecanisme și practici care permit, la ora actuală, menținerea disparităților economice flagrante între state“.

Încheindu-și alocuțiunea, președintele în exercițiu al sesiunii actuale a menționat că, „în zilele noastre, instaurarea noului ordin economic internațional nu mai reprezintă o aspirație lipsită de obiect sau o dorință deșartă. O.N.U., a spus el, va trebui să-și aducă o contribuție sporită la așezarea lumii pe baze mai drepte“.

Ilie Olteanu

A. I. E. A.

Pentru toate statele — acces liber la folosirea pașnică a energiei nucleare

**Octavian Groza
Marin Buhoară**

Între 18—23 septembrie, capitala Austriei a găzduit lucrările celei de-a XXII-a Sesiuni a Conferinței generale a Agenției Internaționale pentru Energia Atomică (A.I.E.A.) la care au luat parte delegații din peste 80 de state membre, între care și România. Prefătată și urmată de reuniri ale consiliului guvernatorilor, Conferința generală A.I.E.A. a avut la ordinea de zi probleme de certă însemnătate pentru promovarea aplicațiilor pașnice ale energiei nucleare în beneficiul tuturor popoarelor și a contribuției de azi și de mâine a organizației în acest domeniu. La loc de frunte în ansamblul sesiunii s-au situat punctele privind programul de activitate al A.I.E.A. pînă în 1984 și amendarea statutului A.I.E.A. pentru asigurarea unei reprezentări mai echitabile în consiliul guvernatorilor a țărilor în curs de dezvoltare din Africa, Orientul Mijlociu și Asia de sud.

Conferința s-a impus atenției prin debaterile sale generale în cadrul cărora au fost puse cu sporită franchețe o seamă de probleme complexe, de ordin politic, economic și tehnico-științific, care confruntă în prezent domeniul aplicațiilor pașnice ale energiei nucleare și îndeosebi cooperarea internațională în materie, degajînd un evantai larg de idei, sugestii și propuneri de îmbunătățire substanțială a situației actuale, astfel încît utilizările pașnice ale atomului să devină într-adevăr un bun la

îndemîna tuturor popoarelor, o pîrghie eficientă în eforturile lor pentru dezvoltarea economică și socială.

Pe un plan mai larg, evenimentul principal al sesiunii a XXII-a a Conferinței generale, de natură să înfrumusețeze direct, în mod pozitiv, dialogul din cadrul agenției de la Viena și activitățile practice ale acestei organizații, îl constituie crearea oficială a „Grupului celor 77“ la A.I.E.A.

Luînd cuvîntul în plenara Conferinței generale președintele „Grupului celor 77“ a

ZAGREB. „Masa rotundă“ privind colaborarea între țările în curs de dezvoltare

Reprezentanții celor 34 de state neliniate care au participat la lucrările „mesei rotunde“ de la Zagreb consacrate examinării evoluției schimburilor comerciale dintre țările în curs de dezvoltare (18—21 septembrie) au adoptat o declarație finală în care este subliniată importanța largirii cooperării economice regionale între țările în curs de dezvoltare, a acordurilor comerciale preferențiale, a sporirii comerțului între aceste țări. Manifestîndu-se, de către participanți, îngrijorarea față de faptul că, în cadrul comerțului mondial, nu a fost încă obținută o ameliorare a situației țărilor în curs de dezvoltare, a fost relevant faptul că principalele cauze ale acestei stări de lucruri rezidă în politica promovată de statele puternic industrializate care, prin felurite obstacole, au diminuat posibilitățile de creștere ale țărilor slab dezvoltate. Participanții au scos în evidență, în legătură cu aceasta, însemnătatea traducerii în viață a rezoluțiilor celor de-a VI-a și a VII-a sesiuni speciale ale Adunării Generale a O.N.U., programului de acțiune adoptat la cea de-a III-a Conferință ministerială a „Grupului

celor 77“, de la Manila, programului de acțiune pentru colaborare economică, hotărît de cea de-a V-a Conferință a șefilor de stat și guvern ai țărilor neliniate, de la Colombo, precum și a diferitelor inițiative întreprinse în ultimul timp de țările neliniate și în curs de dezvoltare. S-a arătat, de asemenea, că protocolul GATT privind relațiile comerciale între țările în curs de dezvoltare constituie cadrul de continuare a tratatelor comerciale și pentru asigurarea unui tratament special statelor slab dezvoltate.

În declarația finală se subliniază, totodată, că trebuie acordată mai multă atenție creării întreprinderilor naționale și a unei mai bune cunoașteri a activităților desfășurate de companiile transnaționale pentru contracararea politicii acestora de dominare economică a țărilor în curs de dezvoltare. Este relevată, de asemenea, necesitatea ca, în cadrul O.N.U. și, în general, în forurile internaționale, să se accentueze asupra însemnătății pe care o are pentru țările în curs de dezvoltare bînzuirea pe propriile eforturi, ceea ce include și sporirea schimbului de mărfuri între aceste state.

făcut cunoscut că „țările în curs de dezvoltare din America Latină, Africa și Asia, precum și România și Iugoslavia, pînă acum împărțite, în virtutea statutului, în grupuri subregionale artificiale, au hotărît să conlucreze împreună ca «grup al celor 77» la A.I.E.A., pentru a coopera între ele pentru consultări și negocieri cu alte grupuri, precum și pentru menținerea de legături cu secretariatul organizației”. „Grupul celor 77” a subliniat că dorește să stabilească și să mențină cele mai strînse relații cu celelalte grupuri regionale, cu consiliul guvernatorilor, directorul general și secretariatul A.I.E.A.

Referindu-ne la mozaicul de opinii, sugestii și propuneri prezentate în cadrul dezbaterilor generale, se cuvine a sublinia, înainte de toate, faptul că recenta sesiune a Conferinței generale a dat o nouă și deplină confirmare adevărului, privind rolul esențial, în permanentă creștere, al energiei nucleare în perioada următoare, ca unica sursă eficientă, în măsură să ofere un răspuns viabil foamei mereu crescînde de energie a omenirii. Dezbaterile au adus, de altfel, numeroase cifre în susținerea acestei teze unanim acceptate. Astfel, potrivit celor mai recente date înfățișate de directorul general, dacă în 1955, în lume, puterea instalată în centralele nucleare se cifra la numai 5 mw, iar, 10 ani mai târziu, la 10 mii mw, astăzi sînt deja în exploatare o sută de mii mw, alți circa două sute de mii mw aflîndu-se în construcție sau proiectare.

Pornind de la aria largă a aplicațiilor pașnice ale atomului și nevoile presante ale țărilor angajate în efortul pentru propășirea lor economică și socială, ca și de la dreptul sacru al fiecărui popor de a pune în slujba dezvoltării sale tot ceea ce constituie o pîrgie a progresului, reprezentanții țărilor în curs de dezvoltare au subliniat cu tărie opțiunea fermă a guvernelor lor pentru utilizarea pașnică a energiei nucleare, necesitatea imperioasă de a se acorda un sprijin larg și eficient eforturilor lor proprii și de a se promova o autentică cooperare internațională, largă și în termeni echitabili, în acest domeniu.

După cum observa în această privință directorul general al A.I.E.A., „țările în curs de dezvoltare, în care trăiește peste două treimi din populația planetei, sînt preocupate, în momentul de față, de obținerea accesului la tehnologiile moderne, în cele mai favorabile condiții, de modul în care tehnologia trebuie pusă în slujba promovării dezvoltărilor economice și a capacității tehnologice autohtone. Măsurile privind neproliferarea armelor nucleare nu trebuie să prejudicieze exercitarea pleneră a drepturilor inalienabile ale tuturor statelor de a transpune în viață programele lor de utilizare pașnică a energiei nucleare în scopul dezvoltării lor economice și sociale, în conformitate cu nevoile, interesele și prioritățile naționale. Toate statele trebuie să aibă acces și să dobîndească în mod liber tehnologiile, instalațiile și materialele necesare pentru utilizarea pașnică a energiei nucleare, ținînd seama de nevoile specifice ale țărilor în curs de dezvoltare”.

Aceasta este de altfel o idee comună, care, într-o formă sau alta, se regăsește în fiecare din pozițiile înfățișate în Conferința generală de reprezentanții țărilor în curs de dezvoltare, precum și în intervențiile mai multor țări dezvoltate, care au marcat preocuparea lor față de unele tendințe și politici de monopol în domeniul folosirii pașnice a energiei nucleare, tendințe și politici care, indiferent de motivația lor sau obiectivul în numele căruia se acționează, nu pot decît să prejudicieze

interesele legitime ale celorlalte țări și să contravină cooperării internaționale.

Dintre numeroasele luări de poziție pe această temă, de la tribuna Conferinței generale, consemnăm aici doar cîteva: „simțim astăzi tendințele unor puteri nucleare de a impune limitări asupra transferului liber de tehnologii nucleare, cu implicații că pericolul de proliferare este în creștere, o asemenea atitudine fiind reflectată în directivele Clubului de la Londra...” (Iugoslavia); „unele țări industrializate urmează politici obstructioniste și restrictive sub pretextul de a servi țelul neproliferării” (Argentina). Luările de poziție menționate — și ca acestea sînt numeroase altele — conduc la concluzia unică că este timpul, că este necesar și în interesul general să se pună capăt oricăror tendințe și politici de acest fel, asigurîndu-se exercitarea drepturilor inalienabile ale fiecărui popor la folosirea aplicațiilor pașnice ale energiei nucleare, precum și premisele optime pentru o reală cooperare internațională echitabilă în acest domeniu.

Apresiasi eforturile depuse și rezultatele obținute de A.I.E.A. pînă în prezent, precum și orientările de bază și principalele acțiuni înscrise în programul de activitate al organizației pînă în 1984, statele membre participante la Conferința generală și, îndeosebi, țările în curs de dezvoltare au subliniat, totodată, necesitatea îmbunătățirii în continuare a activității A.I.E.A., adaptarea ei la nevoile și sarcinile mereu crescînde, dotarea acesteia cu resursele corespunzătoare, pentru a răspunde mai mult și mai bine exigențelor legitime ale țărilor angajate în procesul introducerii și dezvoltării aplicațiilor pașnice ale energiei nucleare. În acest cadru, mai puternic ca oricînd a fost evidențiată necesitatea creșterii cantitative și calitative a programului de asistență tehnică al organizației, calificat, pe bună dreptate, de directorul general și diferiți delegați drept „o piatră unghiulară a activității agenției”.

Atenția comisiei plenare a conferinței, ale cărei lucrări s-au desfășurat în paralel cu dezbaterile generale, a fost polarizată cu precădere de inițiativa țărilor în curs de dezvoltare din Africa, Orientul Mijlociu și Asia de sud, vizînd reprezentarea lor mai echitabilă în consiliul guvernatorilor, acțiune care, prin finalitatea sa, se însușește în ansamblul eforturilor pentru democratizarea A.I.E.A. și îmbunătățirea

structurilor sale în consonanță cu imperativele epocii actuale de viguroasă afirmare a țărilor în curs de dezvoltare pe arena internațională. Totuși, din cauza atitudinii unor state membre, care se bucură de privilegiul în ce privește reprezentarea lor în organul politic de conducere a agenției, cererea legitimă a țărilor în curs de dezvoltare nu a putut fi finalizată la această sesiune, hotărîndu-se continuarea consultărilor și reluarea chestiunii la viitoarea sesiune a conferinței generale.

Expunînd poziția țării noastre în cadrul dezbaterii generale, delegația română a subliniat că, în condițiile actualei revoluții tehnico-științifice, utilizarea pașnică a energiei nucleare trebuie să reprezinte una din componentele programelor de dezvoltare ale fiecărei națiuni. În acest sens, România consideră că Agenția Internațională pentru Energia Atomică poartă o mare răspundere și trebuie să acționeze pentru a se pune capăt cursei înarmărilor nucleare, pentru înlăturarea monopolului unor state în producerea și utilizarea energiei nucleare, pentru a favoriza accesul liber al tuturor popoarelor la folosirea energiei nucleare în scopuri pașnice în vederea asigurării progresului rapid al tuturor țărilor și în special al celor în curs de dezvoltare, a ridicării generale a nivelului de trai și civilizație al întregii omeniri.

În spiritul conținutului de idei novatoare cuprinse în mesajul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, sesiunii jubiliare a Conferinței generale a A.I.E.A., delegația română a participat activ la lucrările conferinței, înfățișînd punctele de vedere ale țării noastre față de problematica în dezbateri, experiența și rezultatele dobîndite ca urmare a eforturilor proprii și a cooperării internaționale.

Cu legitimă satisfacție notăm acum, la încheierea celei de-a XXII-a sesiuni a Conferinței generale a A.I.E.A., audiența largă a unor puncte de vedere, idei și opinii vizînd folosirea pleneră a energiei atomice în scopuri pașnice și prohibirea utilizării ei în scopuri distructive — prin înfăptuirea unor măsuri reale de încetare a cursei înarmărilor și dezarmare nucleară —, pentru a căror promovare România socialistă militează cu recunoscută fermitate și consecvență la A.I.E.A., ca și în celelalte organizații din sistemul Națiunilor Unite.

În aceste zile se desfășoară, la Washington, lucrările sesiunii anuale a forurilor monetare internaționale (Fondul Monetar Internațional și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare), care dezbate probleme legate de sporirea mijloacelor financiare ale acestor instituții, în vederea lărgirii posibilităților lor de a sprijini îndeosebi țările în curs de dezvoltare. În imagine: J. de Larosière, directorul general al F.M.I. și președintele comitetului interimar al F.M.I., ministrul de finanțe britanic Denis Healey, la conferința de presă organizată înaintea deschiderii sesiunilor F.M.I.—B.I.R.D.

Dialogul greco-turc

O nouă rundă a convorbirilor greco-turce, consacrate soluționării litigiului dintre cele două țări asupra Mării Egee, a avut loc, săptămîna trecută, la Atena. Concluzia ei, afirmată cu claritate în comunicatul comun: dialogul greco-turc reprezintă „o metodă utilă pentru găsirea de soluții comune (la problemele bilaterale)”.

Inaugurate prin întîlnirea Constantin Karamanlis — Bülent Ecevit de la Montreux (Elveția, martie 1978), convorbirile dintre cele două părți au cuprins, pînă acum, o suită densă de întreveneri. La numai două luni de la prima lor luare de contact, premierii elen și turc s-au întîlnit, din nou, la Washington, reitînd necesitatea soluționării politice a problemelor bilaterale. Au urmat, apoi, primele convorbiri dintre secretarii generali ai ministerelor de externe ale celor două țări (Ankara, 4—5 iulie a.c.), precum și o serie de întîlniri la nivel de experți.

Prin ea însăși, această continuitate a dialogului amorsat la Montreux este privită ca o expresie a dorinței comune a Greciei și Turciei de a căuta soluții pașnice, viabile, la problemele care au afectat relațiile bilaterale în ultimii ani. Dacă, pînă acum, rezultatele dialogului la diferite niveluri cuprind stabilirea unui cadru pentru discuții, inventarierea aspectelor litigioase și prezentarea de propuneri pentru reglementarea lor, comentarii exprimă opinia că promovarea constantă a metodei tratativelor — pe baza „spiritului de înțelegere” inaugurat de întrevenerile la nivel înalt — creează speranțe legitime pentru viitor. Și, desigur, este firesc să fie așa. Grecia și Turcia sînt două țări balcanice vecine, între care există tradiționale raporturi de prietenie și cooperare. Soluționarea politică a diferendelor dintre ele, pe baza recunoașterii intereselor legitime ale ambelor părți, ar constitui nu numai un pas hotărîtor spre reluarea relațiilor tradiționale dintre ele, ci și o contribuție importantă la progresul destinderii, al colaborării și păcii în Balcani.

Într-un fel sau altul, aceste concluzii sînt puse în evidență și de rezultatele noii runde de convorbiri de la Atena. Potrivit comunicatului comun, părțile au reafirmat, cu acest prilej, atît atașamentul lor față de metoda tratativelor, a negocierilor directe, cît și necesitatea aprofundării climatului de înțelegere mutuală necesar pentru găsirea de soluții viabile. Totodată, a fost stabilit un calendar concret pentru următoarele etape ale dialogului — fie la nivel de oficialități guvernamentale, fie la nivel de experți.

Secretarii generali ai ministerelor de externe grec și turc au examinat, la Atena, îndeosebi problema platoului continental în Marea Egee și a spațiului aerian egeean. Prima problemă rezidă în divergențele dintre cele două țări asupra drepturilor lor în marea care le unește. Există aici, după cum se știe, o mulțime de insule grecești, mai mari sau mai mici, locuite sau nelocuite, dintre care unele se află în apropierea coastelor turcești. Explorările efectuate de Grecia în dreptul insulei Thassos, din nordul Mării Egee, au condus, în 1973, la detectarea unor importante zăcămintele de țîței și de alte resurse minerale, în special de magnezii. Problema a apărut în momentul în care Turcia a solicitat împărțirea platoului continental din regiune, afirmînd că insulele grecești se află pe platoul continental al Anatoliei. Grecia, în schimb, recunoscînd interesele Turciei în zonă, afirmă că, potrivit convențiilor și normelor internaționale, atît tărîmul Asiei Mici, cît și insulele sale din apropierea lui

au platou continental; suprapunerea celor două platouri determină caracterul specific al situației din zonă și necesitatea unor convorbiri pentru soluționarea ei. A doua problemă — redeschiderea spațiului aerian egeean — s-a născut în strînsă legătură cu prima, și ea a ocupat un loc important pe agenda noilor convorbiri de la Atena. Conturarea aspectelor ei actuale se leagă de momentele fierbinți ale „crizei cipriote” din vara lui 1974, cînd, la insistențele Turciei de a prelua o parte din spațiul aerian egeean, Grecia a reacționat prin închiderea lui pentru traficul internațional. În contextul diferitelor puncte ale contenciosului au mai fost evocate problema demilitarizării insulelor grecești din zonă, fortificate ca urmare a momentelor de tensiune din ultimii ani, precum și alte aspecte de mai mică importanță.

În legătură cu platoul continental și cu spațiul aerian, experți ai celor două țări au procedat, în cursul unor întreveneri prealabile convorbirilor de la Atena, la efectuarea de studii și rapoarte detaliate. Săptămîna trecută, documentele respective s-au aflat pe masa tratativelor la care au participat Byron Theodoropoulos și Sukru Elecdag, reprezentanți ai ministerelor de

externe de la Atena și Ankara. Părțile au procedat la o primă examinare a lor, urmînd ca negocierile să fie continuate. S-a stabilit, în acest sens, ca delegații celor două ministere să se întîlnească din nou la 1 ianuarie 1979; pînă atunci, problema redeschiderii spațiului aerian egeean va fi reanalizată la o întrînire a experților, care ar urma să înceapă în jurul datei de 1 decembrie.

Evidențiind continuitatea dialogului greco-turc, laolaltă cu intenția fermă de a-l aprofunda, noile convorbiri de la Atena se înscriu, așadar, ca o expresie a dorinței comune a celor două țări de a căuta noi posibilități pentru apropierea punctelor de vedere, pentru reglementarea aspectelor în litigiu. Uneori, așa cum au evidențiat diferite comentarii din ultimele luni, semnificația dialogului dintre Grecia și Turcia este privită unilateral, în contextul preocupărilor pentru întărirea așa-numitului „flanc sudic” al NATO. Dar, în condițiile vieții internaționale actuale, ale preocupărilor pentru întărirea securității europene și în toate zonele continentului, aceasta se dovedește a fi o optică limitată, de bloc. Căci, dincolo de participarea lor la o anumită alianță militară, Grecia și Turcia sînt două țări vecine, situate în aceeași regiune, iar soluționarea diferendelor dintre ele ar fi în interesul lor reciproc, al cauzei cooperării și securității în Balcani.

Prin această prismă, amorsarea dialogului politic greco-turc — în conformitate cu hotărîrea șefilor de guvern ai celor două țări — apare ca o dovadă elocventă a rolului și importanței metodei tratativelor, a negocierilor politice directe în viața internațională actuală.

I. Madoșa

PARIS

Dosare economice și confruntări politice

Toamna pariziană și-a făcut apariția însoțită de un cortegiu de probleme urgente. Economice, ca și politice, aceste probleme conferă dezbaterii publice stilul de controversă ascuțită.

„La rentrée”, ceea ce semnifică sfîrșitul vacanței, cunoaște o neliniștitoare acumulare de semne de întrebare privind starea economiei franceze, dueluri politice ocazionate de citeva alegeri parțiale, pe fundalul unei confruntări ce nu-și diminuează intensitatea. Factorii puterii ca și grupările din opoziție manifestă atitudini ofensive, lansînd inițiative pe temele actualității. După „seminarul” de la Rambouillet, în care miniștrii au reflectat asupra acțiunilor lor viitoare, guvernul a anunțat un pachet de măsuri în materie economică. Concomitent, echipa nr. 3 condusă de premierul Raymond Barre a cunoscut prima sa remaniere — „tehnică”, după afirmațiile oficiale, dar, potrivit comentatorilor, subtilități politice pot fi descifrate. Gaullistii continuă tactica de hărțuire a partenerilor din „majoritate”, fără a trece de un anumit punct în criticile lor — punctul care ar conduce, iremediabil, la „divorțul” de giscardieni. Socialiștii au decis să depună, în Adunarea Națională, o moțiune de cenzură la adresa politicii economice a guvernului. Partidul comunist se face exponentul nemulțumirii „păturilor

sociale afectate de agravarea șomajului și de creșterea galopantă a costului vieții. „Ne ridicăm împotriva teoriei fatalității șomajului, răspîndită de putere și patronat, nu numai pentru că este inacceptabilă din punct de vedere uman, ci, de asemenea, pentru că este posibil de combătut efectiv acest flagel al sistemului capitalist în criză” — scrie cotidianul comunist „L'Humanité”. Oficial, numărul șomerilor este de 1 156 700 persoane (se recunoaște o creștere de 8,7 la sută într-un singur an!) Evaluările Confederației Generale a Muncii (C.G.T.), pe baza modalităților de calcul utilizate în cadrul B.I.T., indică existența a 1 562 000 bărbați și femei fără slujbe. Perspectivile nu sînt de natură să cultive optimismul: „Șomajul va rămîne problema noastră principală pentru următorii cinci ani” — afirmă, fără echivoc, ministrul economiei, René Monory, dînd uitării generoasele promisiuni guvernamentale din primăvară, dictate de calcule electorale.

Momentul statisticilor înfrumusețate fiind depășit, rămîn problemele ascuțite ale crizei. Siderurgia, șantierele navale,

Șomajul — problema nr. 1. Georges Marchais se adresează ziaristilor după întrevvedereea sa cu ministrul muncii

textile sînt sectoare bintuite de o depresiune prelungită, cunoscînd o gravă hemoragie a resurselor și primejdia asfixierii. Cu 148 200 salariați și o producție de 22 100 000 tone oțel, în 1977, siderurgia deține o pondere care nu îngăduie acceptarea ideii unui crah generalizat. „Enormitatea îndatorării”, pe care o semnalează „France Presse”, estimînd-o la 120 la sută a cifrei de afaceri de 35 miliarde franci, provine dintr-o eroare de gestiune sau dintr-o recesiune inevitabilă? Patronatul s-a grăbit să publice o broșură de 30 de pagini („Adevărul asupra siderurgiei”) în care atribuie blocării prețurilor de vânzare vina principală pentru impasul acestui sector, adăugînd la acest blocaj o pretinsă „povară socială” — adică obligația de a face față unor cerințe ale salariaților. Argumentele patronale sînt contrazise energetic de organizațiile sindicale și de forțele stîngii care atrag atenția asupra jocului practicat de marele capital ghidat doar de legea profitului. „Oțelul francez nu este victima unei crize a siderurgiei care ar fi immanentă, ci a crizei sistemului și a redistribuirii de cărți pe care o operează, între ele, societățile multinaționale” — apreciază „L'Humanité”.

Evenimentul „reintrării”, în această toamnă posomorită, l-a reprezentat, desigur, lansarea planului guvernamental pentru „salvarea” siderurgiei. În esență, măsurile anunțate la Paris prevăd trecerea principalelor grupuri siderurgice sub controlul statului și al marilor bănci. Fapt neobișnuit, președintele Valéry Giscard d'Estaing și premierul Raymond Barre s-au adresat francezilor în aceeași zi (miercuri 20 septembrie) pentru a explica conținutul planului aprobat în cursul reuniunii, desfășurate cu cîteva ore mai devreme, a guvernului. „Le Figaro” observă că, în discursul prezidențial, cuvîntul „gagner” (a cîștiga) a revenit de șase ori. Repetarea, evident voită, a urmărit sublinierea nevoii de a cîștiga în bătălia aspră pe care ziarul parizian o denumea „război economic”, un război în care „armele le reprezintă repunerea în ordine a aparatului de producție”.

Mecanismul trecerii sub controlul statului și al băncilor a principalelor întreprinderi siderurgice (Usinor, Sacilor și Châtillon — Neuves — Maisons) este complex. Statul se substituie foștilor acționari, participarea sa directă (15 la sută) fiind completată de cea indirectă (prin intermediul băncilor naționalizate, a Creditului Național și Casei de depuneri) și putînd să depășească 50 la sută din capital. Vistieria națională va acoperi împrumuturi mai vechi și mai noi, obligații care însumează multe miliarde de franci. Gestiunea întreprinderilor nu va fi, însă, asigurată de puterea publică. Oficialitățile au ținut să precizeze că „nu este vorba de un început

de naționalizare, ci de măsuri destinate a asana durabil situația financiară a grupurilor industriale și de a restaura competitivitatea lor pe plan internațional”. Practic, relevă „Le Monde”, „această restaurare vizează o reducere a capacității de producție a siderurgiei franceze, suprimînd un anumit număr de ateliere, pentru a face mai competitive uzinele menținute”. Consecința: noi concedieri. Ziarul scrie că numărul lor nu este cunoscut, dar cercuri informate apreciază la 10—15 000 numărul muncitorilor ce-și vor pierde slujbele, în plus față de cele 16 000 suprimări de locuri de muncă decise încă de anul trecut. „Prețul războiului economic este șomajul crescut, cel puțin pe termen mediu” — scrie „Le Figaro” care prevede concedieri „cu miile”. Noul plan — avertizează „L'Humanité” — „constituie o amenințare pentru slujbele a mii de muncitori și, de asemenea, pentru viitorul oțelului francez”.

Nemulțumirile și îngrijorările celor ce muncesc își găsesc expresie în manifestațiile și grevele care se amplifică și care denunță „noua formă de asistență financiară și politică acordată de stat marelui capital privat ce domină siderurgia” (din declarația Federației muncitorilor din metalurgie — C.G.T.). În același timp, „France Presse” constata neliniștea micilor acționari care se văd lezați prin tranzacții speculative.

„Costul social” al operațiunii întreprinse în siderurgie (escalada șomajului) se conjugă cu problemele grave din alte sectoare, pentru că depresiunea nu lovește doar oțelăriaile falimentare. Conferința de dimensiuni naționale, organizată în ultimele zile din august, din inițiativa P.C.F., a relevat dimensiunile reale ale șomajului, refuzul maselor muncitoare de a accepta o austeritate unilaterală. Convorbirea de aproape două ore între Georges Marchais, secretarul general al P.C.F., și Robert Boulin, ministrul muncii, a oferit prilejul prezentării propunerilor formulate de comuniști pen-

tru a se pune capăt închiderii de întreprinderi și concedierii de salariați. În documentul remis se subliniază: „Dreptul la muncă este un drept imprescriptibil care trebuie efectiv garantat fiecăruia. Deplina folosire a forței de muncă trebuie să devină obiectivul prioritar al guvernului. Acest obiectiv poate fi atins printr-o politică nouă de apărare și relansare a activității naționale în legătură cu o mai bună satisfacere a nevoilor Franței și ale francezilor, printr-o reechilibrare și o dezvoltare a cooperării internaționale, printr-o politică fondată pe transformări democratice profunde, vizînd să reducă inegalitățile, să elimine risipa și încurcăturile datorate goanei după profit a capitalului”. O dezbateră parlamentară extraordinară pe tema șomajului a fost refuzată de guvern, care a dat asigurări că se preocupă de soluționarea acestui dosar presant. Asigurări ce nu par să aibă darul de a liniști spiritele...

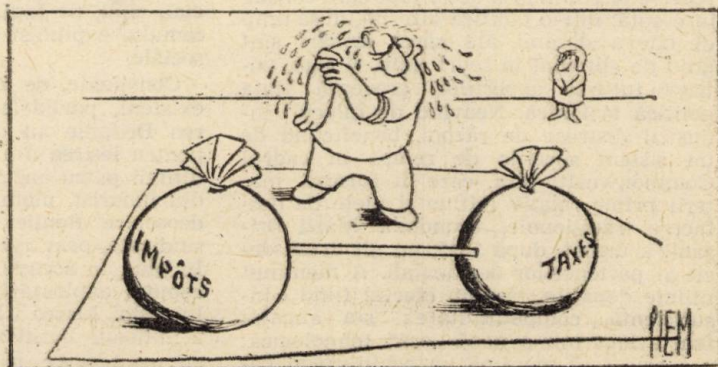
Efectele politice ale impasului economic s-au relevat cu ocazia scrutinelor parțiale. Rechemarea la urne a citorva zeci de mii de alegători (după invalidarea unor deputați, aleși în martie cu o infimă majoritate) a demonstrat o accentuare a opțiunilor de stînga. Chiar gazeta conservatoare „Le Figaro” constată că opoziția „nu se anemiează deloc la nivelul alegătorilor”. În ansamblu, stînga a obținut plusuri de voturi. Ultimul episod electoral s-a consumat duminică la Nancy, unde Jean-Jacques Servan-Schreiber, notoriu prin stilul spectacular al intervențiilor sale politice, a fost învins de candidatul de stînga — socialistul Tondon. Cunoscutul J.-J. S.-S. a candidat sub eticheta „Uniunii pentru democrația franceză” (majoritatea prezidențială), obținînd în al doilea tur de scrutin sprijinul (lipsit de entuziasm) al gaulliștilor. Autorul răsunătorului best-seller „Le défi américain” („Sfidarea americană”) a părăsit învins o competiție electorală fără lovituri de teatru, dar cu multe ambiguități. Servan-Schreiber avea să se plîngă că eșecul său se datorează „mareei negre a șomajului”.

Cele petrecute la Nancy nu vor favoriza, probabil, proiectele de „deschidere” concepute la Elysée. Pe băncile „majorității”, gaulliștii nu încearcă nici un regret. În schimb, ei nu conțenesc a-și avertiza partenerii asupra refuzului de a juca „un rol subaltern”.

Stagiunea parlamentară se anunță încărcată. Ea va fi dominată de dosarele economice. Cu toate că distribuția mandatelor la Palais Bourbon îi asigură o liniște relativă (o defecțiune gaulliștă în masă pare puțin probabilă), guvernul se arată preocupat de consecințele unei situații marcată printr-o evidentă dificultate. „Chirurgia socială”, adică amputarea slujbelor, nu poate continua fără riscuri. Dincolo de claritatea votului parlamentar se află, împovărată de dubii, însăși credibilitatea politicii practicate la Matignon.

Eugeniu Obrea

Impozite, taxe... O povară grea pe care o anunță noul buget (Caricatură din „Le Figaro”)

Partidele își definesc strategia

Conferințele anuale — laburistă și conservatoare — urmează a stabili orientări esențiale pentru viitoarea sesiune parlamentară. În mod sigur — ultima dinaintea alegerilor.

Ca în fiecare an, înaintea redeschiderii sesiunii parlamentare, atenția observatorilor politici se îndreaptă asupra conferințelor naționale ale principalelor trei partide reprezentate în Camera Comunelor. Liberalii și-au încheiat deja întrunirea, la Southport, într-o atmosferă mai degrabă pesimistă, încât „The Times” scria despre „un an rău pentru liberali”. Laburiștii și conservatorii se vor reuni îndată după începutul lunii octombrie. Dincolo de orice detalii, este limpede că trei direcții constituie esența dezbaterilor: starea partidelor și raporturile lor cu electoratul; as-

lanțelor de plăți: în timp ce importurile se umflau considerabil, exporturile cunoșteau o dezvoltare mult încetinită; dezechilibrul balanțelor comerciale a determinat o permanentă slăbire a puterii lirei sterline care a provocat un alt fenomen, numit de mulți economiști, „dezindustrializare”: datorită profiturilor scăzute și productivității limitate, s-a investit prea puțin în regenerarea industriilor sau în crearea altora noi, preferindu-se exportul de capital (fenomenul a continuat și în anii '70 — investițiile britanice în străinătate au crescut de la 737 milioane lire sterline în

Dincolo de cifrele care, uneori, s-au arătat prea optimiste, petrolul Mării Nordului a oferit un prilej de a regăsi un nivel de creștere și o productivitate mai favorabile. Cu ajutorul sindicatelor, guvernul laburist a urmărit mai multe obiective succesive: reducerea inflației (aproape 30 la sută în urmă cu trei ani) și restabilirea, în acest fel, a încrederii în activitatea economică; echilibrarea balanței de plăți; investiții pentru regenerarea industrială; sporirea productivității (în urmă cu un an, spre exemplu, James Callaghan preciza că acest aspect este prioritar pentru succesul planurilor sale economice și ieșirea din criză).

Planurile conservatoare nu difereau, ca țeluri, dar abordarea lor, cu accent pe liberă întreprindere, ar fi demarat mai greu — sînt de părere economiștii — datorită raporturilor tensionate cu sindicatele. Ceea ce au obținut laburiștii — acceptarea limitării creșterilor salariale cu efect direct asupra nivelului de trai — nu s-ar fi reușit, după opinia unanimă, în cazul unei guvernări conservatoare.

În prezent, se discută mult în cercurile politice, mai ales despre urmările politicii guvernului asupra stării actuale a țării, despre perspectivele imediate și, inevitabil, despre poziția partidelor și raporturilor lor cu electoratul. În unele direcții, strategia laburistă și-a arătat câteva rezultate po-

Pentru James Callaghan și laburiști, redresarea economică este esențială

Margaret Thatcher — conservatorii vor să se prezinte ca un partid unit

David Steel și liberalii speră să joace un rol de „arbitru”

pectele vieții politice și parlamentare în următoarele luni, după surpriza pe care a provocat-o premierul James Callaghan neanunțînd alegeri; și, mai ales, starea generală a țării, conferințele anuale fiind, prin ele însele, prilej de reflecție și elaborare a unor strategii care să determine depășirea dificultăților pe care le întîmpină Marea Britanie, pe mai multe planuri, de mai multă vreme. De fapt, de la acest din urmă punct se pornește, întrucît de el depind toate evenimentele politice, sociale, economice din Marea Britanie.

Fenomenele britanice — atît prin modul lor de manifestare, cît și prin abordarea lor diferită de către principalele partide — se diferențiază, de la un punct, de ansamblul țărilor industrializate occidentale. Orice analiză și toate programele partidelor subliniază acest fapt care constă, în esență, într-o politică diferită, dusă timp de cîteva decenii, ale cărei urmări sînt greu de eliminat în scurt timp, și care, potrivit tuturor experților, grevează viața politică britanică. Neavînd de înlocuit industrii distruse de război, beneficiind de un sistem specific de relații în cadrul Commonwealth-ului, care îi furniza materii prime relativ ieftine și piețe de desfacere tradiționale, economia Marii Britanii a urmat, după 1945, un alt drum decît al partenerilor occidentali. A menținut utilaje depășite, treptat, efectul fiind o insuficientă competitivitate; s-a angajat foarte lent într-o nouă „eră” tehnologică; n-a reușit să mențină un echilibru al ba-

1972, la 1874 milioane în 1976). Reacțiile acestea în lanț, care caracterizează procesul prea lent de adaptare la exigențele industriale și comerciale ale lumii occidentale actuale (unii economiști vorbesc chiar de „inadaptare”), au devenit un serios handicap și constituie laturile fenomenului numit de prof. G. C. Allen (într-o carte din 1976) „răul britanic” (the british disease). Deși Marea Britanie a continuat să rămînă un stat puternic industrializat, cu remarcabile succese chiar în unele domenii noi ale tehnicii, majoritatea principalilor parteneri, care adoptaseră o politică diferită, au depășit-o din punct de vedere al productivității, al competitivității, al înnoirilor. Poate, singurul domeniu în care optica era aceeași a fost oferit de înțelegerea greșită că șomajul ar constitui un dat permanent al peisajului social, cînd, de fapt, e o incapacitate a sistemului capitalist de a rezolva problemele sociale.

Conștiente, de la un timp, de decalajul existent, partidele care guvernează Marea Britanie au adoptat strategii proprii pentru ieșirea din impas. Și, pentru că în ultimii patru ani s-a aflat la putere partidul laburist, planul acestuia s-a impus cu deosebire atenției, plan sprijinit larg de sindicate, prin așa-numitul contract social. În plus, în aceeași perioadă s-a înscris începutul exploațărilor serioase ale petrolului din Marea Nordului (astăzi, peste 2 milioane barili zilnic) cu efect, recunoscut ca benefic, asupra economiei.

zitive. Inflația a fost redusă la 7,4 la sută; productivitatea a sporit; lira s-a redresat, iar petrolul Mării Nordului a contribuit, cu peste două miliarde lire, la redresarea deficitului comercial. De aproximativ un an, ar exista în economia britanică semne încurajatoare. Dar, un punct esențial al programului — reducerea șomajului — n-a fost îndeplinit, cu toate restricțiile esențiale acceptate de oamenii muncii. Acesta e motivul pentru care sindicatele au refuzat un al patrulea an al contractului social, care ar impune limitări de 5 la sută în sporurile de salarii. Neorganizînd alegeri în această toamnă, primul ministru dorește să obțină rezultate și mai concludente în economie, care ar asigura menținerea laburiștilor la guvernare. La jumătatea lunii, la întrunirea sindicatului muncitorilor din transporturi, de la Cardiff, James Callaghan a insistat din nou pentru acceptarea limitei de 5 la sută (cînd, de fapt, multe sindicate solicită 20—30 la sută), în caz contrar, preciza premierul, relativă ameliorare economică obținută pînă acum pierzîndu-se definitiv. Observatorii politici sînt de părere că „faza a patra” a contractului social va constitui centrul dezbaterilor conferinței de la Blackpool. Există, scria „The Guardian”, „o surprinzătoare încredere în legătură cu poziția parlamentară a guvernului. Miniștrii cred că vor putea construi o efectivă majoritate în Camera Comunelor, după discursul tronului, și că au bune șanse de a se menține și în timpul iernii,

fără să fie înfrinți în vreo problemă importantă“.

Este mai greu de anticipat evoluția situației. Până acum, se pare că guvernul va beneficia de sprijinul partidelor naționaliste din Scoția și Țara Galilor, interesate în referendumul propus de guvern în problema adunărilor regionale. În ceea ce privește poziția sindicatelor, puține precizări există până la această oră. Sidney Weighell (sprijinitor al guvernului), secretar general al sindicatului muncitorilor feroviari, afirma că aminarea alegerilor oferă un spațiu de respirație „pentru a relua dialogul cu guvernul în problema salariilor, înainte de a se ajunge la posibilele dificultăți ale acestei ierni“. Se consideră că delegații sindicali — care participă, și ei, la Blackpool — își vor preciza pozițiile cu acel prilej. În altă direcție — a audienței în rândul electoratului —, momentul actual se remarcă printr-o revenire a laburiștilor în sondajele de opinie care oscilează, acum, între a acorda înțietate partidului de guvernământ sau conservatorilor.

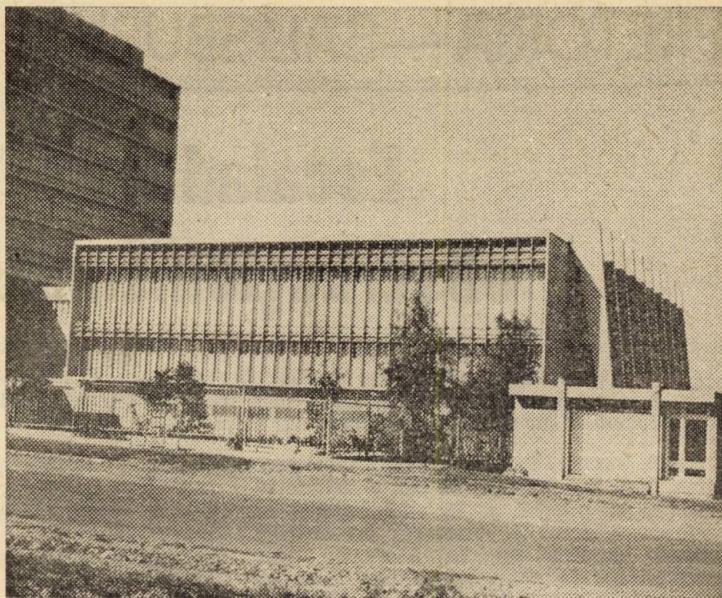
În ce-i privește pe conservatori, aceștia erau convinși că vor avea loc alegeri în acest an și de aceea declanșaseră încă din timpul verii o costisitoare campanie publicitară, iar liderul Margaret Thatcher începuse adevărate turnee electorale. Principalele puncte ale unui posibil program conservator — lupta împotriva șomajului, printr-o mai mare libertate acordată întreprinderilor particulare, denaționalizarea, lupta împotriva sporirii criminalității, problema rasială. Un purtător de cuvânt al partidului în probleme sociale declara că un viitor guvern conservator ar acorda „o asistență mai mare familiilor“. În ultimul timp, s-a mai remarcat o tendință de a se iniția un dialog cu sindicatele, deși, recent, sir Geoffrey Howe, ministrul finanțelor în „cabinetul-fantomă“, afirma că acestea ar constitui „cel mai mare obstacol“ în calea redresării economice. Un alt grup conservator a recomandat mai frecventa folosire a referendumului în probleme constituționale — temă cu ajutorul căreia conservatorii speră să atragă o parte a electoratului partidelor mai mici (chiar liberal), deși este cunoscută reticența britanicilor față de acest sistem de consultare. În sfârșit, de o atenție deosebită vor beneficia tentativele de a prezenta partidul ca o grupare politică unită (deosebirile între linia Thatcher și linia Heath ar fi afectat mult poziția sa în anii trecuți) și de a imprima o „cale de mijloc“ (se remarcă, în acest sens, poziția lui Peter Walker, fost ministru). Nu puțini conservatori sînt de părere că orientările prea pronunțate de dreapta, în special în problema raporturilor rasiale în Marea Britanie (e vorba de situația imigranților din Commonwealth), ar dăuna partidului.

Faptul că orientările stabilite de conferințele naționale ale partidelor nu sînt străine și de preocupări electorale — întrucît viitoarea sesiune parlamentară va fi ultima dinaintea alegerilor — a fost deja remarcat la conferința liberalilor, de la Southport. David Steel și colegii săi au dezbătut telurile pe termen lung ale partidului, care prevăd, pe de o parte, o independență a partidului față de celelalte grupări politice, iar, pe de altă parte, încercarea de a juca un rol de „arbitru“. S-a insistat pentru introducerea, la alegeri, a sistemului reprezentării proporționale și renunțarea la cel actual, care îi dezavantajează. S-a emis opinia unei posibile colaborări cu partidul care ar obține majoritatea, fie și conservator.

Evident, precizări asupra programelor și asupra poziției partidelor față de starea actuală a Marii Britanii vor fi disponibile la sfîrșitul amintitelor conferințe anuale ale grupărilor politice.

Stelian Țurlea

Clădirea Adunării
Naționale

ISLAMABAD

Opțiuni interne

La 14 august a expirat mandatul fostului președinte pakistanez, Fazal Elahi Chaudhry. Anunțînd că nu intenționează să-și prelungească exercitarea funcției prezidențiale, el s-a retras, fiind înlocuit de generalul Mohammed Zia Ul Haq.

Preluînd conducerea supremă a statului, generalul Zia Ul Haq, administratorul șef al legii marțiale, a declarat că va rămîne în această funcție pînă la viitoarele alegeri, prevăzute — a amintit el — pentru anul 1979. În același timp, la Islamabad au fost anunțate noi dispoziții ale legii marțiale referitoare, în principal, la limitarea acțiunilor de masă ale partidelor politice.

Recentele evenimente au readus în atenția observatorilor o problemă pentru care cercurile politice pakistaneze au manifestat un interes constant în ultimul an: organizarea unui nou scrutin general. Generalul Zia Ul Haq a subliniat interesul autorităților pentru organizarea de noi alegeri, însărcinînd un organism special cu studierea posibilităților de creare a condițiilor necesare desfășurării corespunzătoare a scrutinului.

De altfel, mai demult, autoritățile de la Islamabad își exprimaseră intenția de a găsi formele cele mai adecvate de realizare a unui guvern de largă reprezentare. În acest scop, au fost inițiate și o serie de consultări cu liderii partidelor politice. Încercarea nu a dat, însă, rezultatele scontate. În luna iulie a.c., a fost desemnat un cabinet de 22 de membri, în care, însă, principalele partide nu-și găseau reprezentarea. Cu acel prilej, s-au anunțat alegeri pentru organele locale, spre sfîrșitul acestui an, în ideea ca, mai tîrziu, să se organizeze alegeri parlamentare generale (pentru Adunarea Națională și adunările provinciale).

Între timp, în august, a avut loc formarea unui alt cabinet, prin aderarea la guvern a Alianței Naționale Pakistaneze (A.N.P.). Această decizie a avut, însă, unele repercusiuni în cadrul A.N.P., din această coaliție desprinzîndu-se Partidul Național Democrat (inițial alcătuită din nouă formațiuni, A.N.P. — prin această ultimă defecțiune — a rămas compusă din șase partide).

În ce privește celelalte formațiuni politice, s-au înregistrat, în acest răstimp, unele polarizări. În vreme ce fostul partid de guvernământ — Partidul Poporului din Pa-

kistan — suferă, în continuare, un proces de erodare, reprezentanții altor 11 formațiuni (între care, mai importante sînt Partidul Socialist, Partidul Democrat Pakistanez, Partidul muncitoresc țărănesc) au hotărît unificarea lor în Alianța popular-democratică unită.

Evoluțiile pe scena politică pakistaneză se definesc, pe de-o parte, în legătură cu preocuparea pentru instaurarea unui climat favorabil desfășurării unui nou scrutin general, iar, pe de altă parte, în contextul efortului de ameliorare continuă a situației economice. Referindu-se la prioritatea ce trebuie acordată pregătirii de noi alegeri, președintele Zia Ul Haq a subliniat că „guvernul va acționa ferm pentru stabilizarea economiei naționale într-un timp cît mai scurt“. Astfel, obiectivele esențiale ale planului de dezvoltare, conceput pe perioada 1 iulie 1978 — 30 iunie 1983, au în vedere, în esență, „eliminarea carențelor fundamentale ale economiei naționale și întărirea bazei economice, în vederea asigurării unui progres susținut“. În cadrul planului sînt trasate sarcini ambițioase diferitelor sectoare economice, dîndu-se, însă, prioritate dezvoltării agriculturii. Informațiile provenind din Islamabad vorbesc despre o serie de rezultate obținute în diverse sectoare de activitate: construcții, metalurgie, agricultură, construirea de drumuri. În prezent, sînt alocate mari sume pentru construcția combinatului siderurgic de la Karaci, a termocentralei Gudu, a portului Qasin, a barajului Khanpur; sînt în curs de construire, de asemenea, noi fabrici de ciment și îngrășăminte, se fac lucrări de lărgire a sistemelor de irigații, s-au luat o serie de măsuri în domeniile social și cultural.

Confruntat cu numeroase probleme de dezvoltare economico-socială, actualului guvern îi revine și sarcina organizării perioadei politice de pînă la alegeri. Deocamdată, termenul precis al viitorului scrutin nu a fost fixat, dar anul 1979 este denumit în presa pakistaneză drept „an electoral“.

Liana Enescu

Escaladarea obstrucționismului

Criza s-a accentuat, iar clarificările așteptate și necesare întârzie. Iată principiile constatate după o succintă trecere în revistă a realităților din Africa australă. O dovedesc succesiunea evenimentelor și, îndeosebi, natura lor.

Zilele trecute, după ce a fost 12 ani premier, iar, mai înainte, 13 ani ministru al justiției și poliției și 13 ani deputat în parlament, John B. Vorster, supranumit „omul de fier” de la Pretoria (dar caracterizat de presa internațională drept „cel mai detestat om politic contemporan”), a demisionat din funcția de prim-ministru. Gestul era pus pe seama unor motive „de sănătate”, ceea ce nu l-a împiedicat, totuși, să se ofere pentru a prelua postul de președinte (vacant după decesul, în august a.c., al lui Nicolaas Diederichs), în condițiile unei reforme a sistemului, ce propune un regim prezidențial prin care el, ca viitor șef al statului, să-și impună stilul și, mai ales, ideile.

Concomitent cu demisia și cu precizările privind viitorul său politic, Vorster a anunțat că guvernul respinge planul Waldheim în privința Namibiei, că, de asemenea, nu e de acord cu cel al statelor occidentale din „grupul de contact” (S.U.A., Anglia, R.F.G., Franța, Canada) și va organiza „alegeri unilaterale” în luna noiembrie.

Așadar, în problema namibiană, autoritățile sud-africane au în vedere tot „o soluție internă”, asemănătoare celei aplicată recent în Rhodesia de I. Smith, J. Chirau, A. Muzorewa și N. Sithole. De fapt, cronologic vorbind, ideea respectivă a fost vehiculată, inițial, la Pretoria și viza cazul Namibiei, regimul sud-african întreprinzând și primii pași în acest sens. Dar, în fața avântului luptei mișcării de eliberare, declanșată și condusă de Organizația Poporului din Africa de Sud-Vest — SWAPO —, cit și ca urmare a rezoluțiilor O.N.U., a protestului opiniei publice internaționale, guvernul de la Pretoria a acceptat ideea unor tratative cu reprezentanți ai statelor din „grupul de contact”. Apoi, după o perioadă de convorbiri — caracterizate prin incertitudine, obstrucții ale guvernului sud-african și tergiversări —, părțile, inclusiv SWAPO, căzuseră de acord asupra planului celor cinci state occidentale. În fine, în august a.c., când debutase aplicarea unor prevederi ale documentului amintit, iar în Namibia s-a aflat misiunea Martti Ahtisaari (ale cărei constatări au stat la baza planului elaborat de Waldheim) s-a opinat, în mod firesc, că problema namibiană se află într-o etapă nouă, ce premerge momentul proclamării independenței acestei țări.

Precizarea făcută de Vorster zilele trecute, privind „organizarea alegerilor generale în Namibia”, compromite, însă, acest proces și ilustrează, în mod pregnant, intențiile sud-africane reale. Este vorba, în esență, de respingerea propunerilor avansate de Waldheim referitor la: numărul și menirea „căștilor albastre” (aproximativ 7500 oameni care să fie prezenți în Namibia în perioada de tranziție — șapte luni — până la organizarea alegerilor); un calendar neprecipitat, care să fie precedat de măsurile ce se impun: eliberarea deținuților politici de către autoritățile sud-

africane, întoarcerea exilaților, abrogarea legilor represive; crearea mijloacelor necesare pentru ca viitoarea campanie electorală să nu se desfășoare într-un climat incert. Nu e mai puțin adevărat că planul Waldheim avea și câteva lacune: nu se referea la cruciala problemă a portului Walvis Bay și nu evoca, în mod limpede, rolul administratorului general sud-african pentru Namibia. Cu toate acestea, documentul amintit a fost acceptat de SWAPO, al cărei președinte, Sam Nujoma, a și avansat propuneri concrete, constructive și apreciate ca acceptabile de numeroși observatori străini. În schimb, la Pretoria s-a tergiversat problema planului aproape o lună, timp ce a fost folosit pentru sabotarea lui, prin accelerarea procesului de „reglementare internă” de tipul celui promovat de regimul rasist rhodesian a lui Ian Smith.

Reacțiile înregistrate pe plan internațional, la O.N.U. și în diferite state ale lumii, la decizia Pretoriei privind „alegerile generale în Namibia” au dezavuat, în mod firesc, această metodă, i-au subliniat și condamnat caracterul de farsă și de sfidare a voinței poporului namibian de a-și organiza, el însuși, viitorul, de a fi liber și stăpîn pe destinele sale. Toate acestea le-a reafirmat cu limpezime și SWAPO, care arată că este vorba de o decizie cu caracter unilateral și ilegal, de o manevră menită să saboteze eforturile pentru proclamarea independenței Namibiei. În aceste condiții, SWAPO a declarat că va continua lupta armată pînă la satisfacerea revendicărilor juste ale poporului namibian.

Așadar, în locul clarificărilor așteptate și al unor mutații pozitive, criza din Africa australă se accentuează. E greu de crezut că impasul namibian — ca, de altfel, și cel rhodesian — vor fi depășite curînd, dat

fiind că, acum, la Pretoria, domnește febra desemnării noului premier și cea a alegerii unui nou președinte, iar la Salisbury se încearcă tot mai vizibil consolidarea soluției interne. Aceasta — pe de o parte; căci, pe de alta, se întreprind noi acțiuni agresive împotriva unor state vecine, urmărindu-se împiedicarea acestora de a sprijini mișcarea de eliberare zimbabwe.

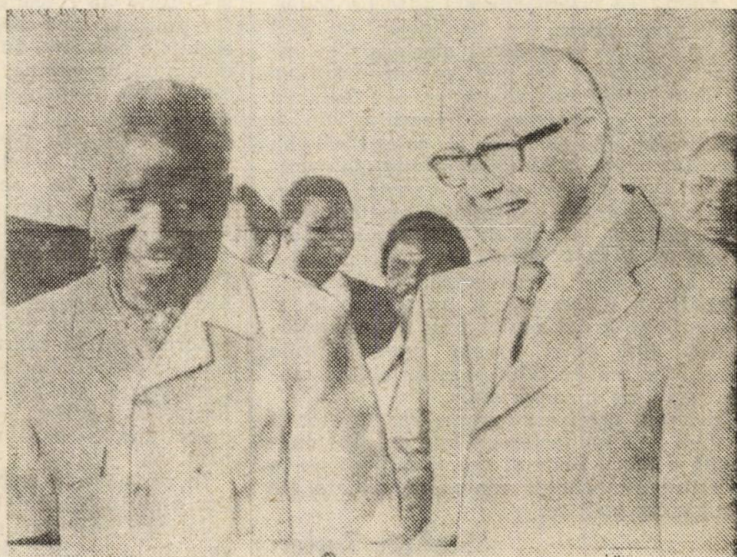
În paralel cu creșterea agresivității regimurilor de la Pretoria și Salisbury, o serie de fapte scoase la iveală pe plan economic confirmă informațiile repetate despre sprijinirea autorităților din Africa australă de către trusturile petroliere. Este vorba, între altele, despre „raportul Bingham”, alcătuit, la Londra, de o comisie juridică, la cererea ministrului de externe britanic, David Owen, și care demonstrează aceste acțiuni condamnabile. Se știe că, în 1965, după ce Ian Smith a proclamat unilateral independența Rhodesiei, O.N.U. a adoptat sancțiuni împotriva acestei țări. Totuși, la Salisbury continuă să sosească țiței, la început direct, apoi pe ocolite, prin colonia portugheză de atunci, Mozambic, sau prin Africa de Sud, cu sprijinul unor sucursale ale firmelor ce livrau petrol — „British Petroleum” și „Shell” (ambele engleze) și „Total” (Franța). De altfel, guvernul britanic deține 51 la sută din acțiunile de la „British Petroleum” și 40 la sută din cele ale lui „Shell”. Aceasta nu a împiedicat, însă, companiile respective — precum și cea din Franța — ca, între 1968 și 1975, să transporte ilegal în Rhodesia două milioane tone petrol. Pentru presa engleză este vorba de ceva „mai rău decît o crimă” („Financial Times”). În același timp, președintele Zambiei, Kenneth Kaunda, consideră acest sprijin mascat drept „o sfidare la adresa Africii”. În contextul scandalului provocat de aceste dezvăluiri se plasează și întâlnirea recentă dintre premierul britanic James Callaghan și președintele Kaunda (la Kano, în Nigeria, la sfîrșitul săptămîinii trecute), întâlnire menită să calmeze atmosfera.

Între timp, membrii „Consiliului Executiv al Rhodesiei”, format din Smith și cei trei lideri de culoare așa-numiți „moderați”, intenționează să plece în S.U.A. pentru a explica și a găsi sprijin pentru „soluția internă”.

Sînt, toate acestea, elemente ale unei situații confuze și tensionate, menținute, cu premeditare, de regimurile rasiste de la Pretoria și Salisbury, regimuri a căror izolare pe plan internațional se accentuează în mod evident.

Dumitru Constantin

La Kano, localitate nigeriană, a avut loc o întâlnire între președintele Zambiei, Kenneth Kaunda (în stînga fotografiei), și premierul britanic James Callaghan, prilej cu care, în afară de problemele bilaterale, s-a abordat evoluția complexei situații din Africa australă

DACCA

Noi evoluții politice

In ultimele săptămîni, scena politică din Bangladesh a înregistrat o seamă de evenimente, cu atât mai interesante cu cît ele sînt proiectate în perspectiva alegerilor parlamentare prevăzute a avea loc în luna decembrie.

Alături de consolidarea unității naționale, continuarea procesului de democratizare internă constituie — după cum se subliniază în declarațiile autorităților de la Dacca — obiectivul principal al actualei politici interne a Bangladeshului. Stat tînăr, constituit în 1971, Republica Populară Bangladesh a cunoscut, în scurta sa istorie, numeroase frământări și momente de criză. Disparația din viață și de pe scena politică a celui pe care evoluția spre independență l-a purtat în fruntea țării, Mujibur Rahman, a fost urmată de o perioadă de incertitudine, încheiată, în noiembrie 1975, prin venirea la putere a generalului Ziaur Rahman. Legea marțială, decretată în aceeași lună, în întreaga țară, interzicea activitatea partidelor politice. Dar, încă din luna mai, anul următor, unora dintre numeroasele formațiuni politice din Bangladesh li se acorda dreptul de a-și relua funcționarea legală. Tulburările produse prin încercarea de puci din octombrie 1977 au înăsprit, însă, din nou rigorile impuse de legea marțială.

Există aproape o unanimitate în părțile comentatorilor situației din Bangladesh cu privire la înviorarea înregistrată de evoluția politică a acestei țări, de la începutul anului în curs. Din această perioadă, preocuparea conducerii de la Dacca pentru o mai mare deschidere în politica internă și pentru lărgirea și consolidarea propriei baze de sprijin devine tot mai evidentă. Ea se vedește atât în inițiativa atragerii unora dintre cele 19 formațiuni politice ale țării la ideea întemeierii unui „front național cu partide animate de aceleași idealuri”, cît și prin acțiunile și măsurile menite să dea suport concret intențiilor guvernului privind democratizarea vieții interne. Activitatea guvernamentală desfășurată în preajma scrutinului prezidențial din iunie a.c. a dus la intensificarea acestor inițiative și acțiuni. În lunile premergătoare alegerilor prezidențiale din iunie, problema revenirii la funcționarea normală a tuturor partidelor politice — printre care și Partidul comunist — s-a pus, din nou, cu acuitate sporită. Eliberat din închisoare, în aprilie a.c., Moni Singh, lider al Partidului Comunist din Bangladesh, a cerut, într-o declarație, anularea ordinului de interdicție a acestui partid, atrăgînd atenția asupra efectului favorabil pe care

l-ar avea reluarea activității politice a comunistilor și a altor militanți progresiști asupra desfășurării procesului de democratizare internă, de propășire economică și socială a întregii țări.

Ales, prin scrutinul din iunie, drept primul președinte din istoria țării desemnat prin vot direct, Ziaur Rahman a reafirmat hotărîrea de a traduce în fapt proiectele de politică internă, sintetizate în așa-numitul „program în 19 puncte”, care prevede, în esență, măsuri de menținere și consolidare a independenței și suveranității naționale, de preservare a valorilor naționale, de întărire a principiilor democratice în toate sferele vieții economice și sociale. În luna august, în locul biroului consilierilor prezidențiali, organism de conducere creat în 1976, a fost numit un guvern, compus, pe lîngă cîțiva din foștii consilieri, și din oameni politici și de afaceri. În aceeași lună, au fost înființate 18 comitete, conduse, fiecare, de cîte un ministru, în vederea aplicării programului guvernamental în 19 puncte. La începutul lunii septembrie, președintele Bangladeshului a anunțat crearea Partidului Național Popular, formațiune cuprînzînd cele șase partide regrupate în Frontul Politic Național, care a susținut candidatura lui Ziaur Rahman în alegerile prezidențiale din iunie.

În actualul context politic, a reținut atenția și procesul de scindare suferit de cel mai mare partid din Bangladesh — Liga Awami, care, în alegerile prezidențiale din iunie, a fost principala formațiune a coaliției de opoziție.

Sînt evenimente privite cu interes de observatori, cu atât mai mult cu cît pînă la alegerile parlamentare ar mai fi doar trei luni. Adunarea legislativă, constituită în urma scrutinului parlamentar din decembrie — a precizat președintele Ziaur Rahman — va decide și asupra formei de guvernămînt pe care o va avea, în viitor, țara. În perspectiva viitoarelor alegeri, ca și a îndeplinirii obiectivelor economice și sociale ale guvernului, este de așteptat ca, în lunile care urmează, viața politică să cunoască o mai mare efervescență.

L. Nichifor

LISABONA

Consultări directe

In timp ce guvernul demisionar condus de Alfredo Nobre da Costa girează afacerile curente ale țării, partidele politice, Consiliul Revoluției, președintele însuși s-au angajat în căutarea unei formule de schimb, care să primească ceea ce cabinetul da Costa n-a reușit: consensul parlamentar. După o pauză de reflecție de mai bine de o săptămînă, președintele Eanes a adresat țării, la posturile de televiziune, mesajul promis. Situația economică a țării este gravă; partidele politice trebuie să-și asume responsabilitățile ce le revin; fără un guvern sprijinit de parlament, alegerile legislative anticipate sînt inevitabile. Pornind de la aceste trei „constatări-avertisment”, generalul Ramalho Eanes a sugerat patru soluții pentru rezolvarea crizei: 1. un acord între partide care să asigure o majoritate parlamentară și să aibă aprobarea președintelui republicii; 2. un premier numit, dar sprijinit de parlament, premier care să aibă libertatea de a forma un cabinet din personalități politice și nu pe baza unei coaliții; 3. dacă partidele nu ajung la nici un acord, un guvern însărcinat cu definitivarea legii electorale și pregătirea alegerilor anticipate; 4. dacă parlamentul respinge acest guvern, să fie format un altul cu aceeași însărcinare limitată; dacă și acesta din urmă este respins, atunci președintele își rezervă dreptul de a interveni și a dizolva, conform Constituției, parlamentul pentru ca, în termen de 90 de zile, să se convoace alegerile anticipate.

Președintele Eanes a fixat un termen partidelor prin intermediul unui interviu acordat ziarului „Washington Post”. Dacă oamenii politici „nu-mi dovedesc — a precizat Ramalho Eanes — în termen de o săptămînă, că pot forma o coaliție, vom trece la faza următoare, încercînd să formăm un guvern condus de un independent, care să aibă în cadrul său personalități ale diverselor partide”. Dacă și o asemenea tentativă (pentru care va mai acorda încă o săptămînă) eșuează, președintele va recurge la cea de a treia soluție.

Primele care au reacționat favorabil la alocuțiunea prezidențială au fost partidele comunist, centrist și social-democrat; ele au apreciat faptul că șeful statului a recunoscut rolul indispensabil al partidelor în formarea unui nou guvern. Astfel, un comunicat al Comisiei politice a Partidului Comunist Portughez sublinia că discursul generalului Eanes confirmă faptul că „soluționarea marilor probleme naționale nu poate fi căutată și găsită decît în cadrul Constituției și instituțiilor democratice”. Răspunsul socialiștilor subliniază necesitatea găsirii „unei soluții concrete în cadrul instituțiilor democratice și în interes național”.

Odată propunerea președintelui acceptată, s-a trecut la faza următoare — consultările directe la Palatul prezidențial Belem. După delegații comunisti și social-democrați, președintele Eanes i-a primit pe socialiști și centrist-democrați. Concluziile acestor întâlniri nu sînt încă cunoscute. Cert este că forurile politice lusitane încearcă totul pentru a găsi de urgență o soluție crizei.

R. D.

Rodnicii ani ai modernizării Chinei milenare

Anca Voican

Trăsăturilor sale prin definiție — hărnicie, tenacitate, răbdare — chinezul adaugă azi însemnele timpului pe care îl trăiește — modern, înaintat, nou. Știință avansată, tehnică înaltă, productivitate ridicată — spre aceasta tinde inteligența sa ingenioasă, înțelegerea sa profundă și temeinică. Va conta din nou pe capacitatea sa dovedită de efort, pe care, de data aceasta, îl va valorifica net superior, în pas cu vremea, la nivelul atins pe plan mondial.

Intr-o țară cu o istorie milenară, capitala are, la rindu-i, o vechime de peste trei mii de ani. Abia către anul 1115, ne spun gazdele, Pekin devine, pentru prima dată, capitală imperială, din acea epocă rămânând pînă azi numeroase vechi și impozante construcții. Inima orașului contemporan este piața Tien An Men — „Poarta Păcii Cerești” — un complex arhitectonic copleșitor, care se întinde pe o suprafață de 40 de hectare. Aici, la 1 octombrie 1949, președintele Mao Tzedun a proclamat solemn Republica Populgră Chineză. Noi construcții au împodobit de atunci orașul, liniile lor simple integrându-se perfect în cadrul arhitectural existent: Palatul Adunării Naționale, ridicat în numai zece luni (1958-1959) — impunătorul sediu al Congreselor Partidului și sesiunilor Adunării Naționale a Reprezentanților Popolari a R. P. Chineze — și clădirea muzeelor, unde, într-una din aripi, se află Muzeul de istorie și Muzeul revoluției chineze. Impunător se ridică, în centrul pieței, Monumentul Eroilor Poporului, dezvelit la 1 mai 1958, pe care inscripția „Eroii poporului sînt nemuritori” este scrisă în caligrafia președintelui Mao Tzedun. Ne-nunțate basoreliefuli redau, în ordine cronologică, episoade importante ale revoluției chineze. Spre sud, între Monumentul Eroilor Poporului și poarta Tzenyanmîn, se află construcția cea mai nouă, edificiul Mausoleului președintelui Mao, inaugurat anul trecut.

Așadar, Pekinul însuși se modernizează. Cum ne spun gazdele, blocurile de locuințe din capitala chineză au cunoscut, în anul 1977, o extindere și un ritm de construcție fără precedent. Pentru a fi cit mai edificatoare aceste realizări contemporane, gazdele ne reamintesc că Pekinul — oraș foarte vechi — avea, înainte de eliberare, case în majoritate fără etaj. După 1949, în capitală s-au construit peste 50 de cartiere noi de locuințe. Suprafața totală de locuit a noilor blocuri din noul oraș modern, socialist, este de 2,7 ori mai mare decît cea din întregul Pekin de dinainte de eliberare.

Sînt realizări ce fac parte dintr-un grandios și complex obiectiv aflat în fața țării — modernizarea agriculturii, industriei, apărării naționale, științei și tehnicii, pînă la sfîrșitul acestui secol. Pe calea acestor „patru modernizări”, China se va transforma, în perspectivă, într-un stat socialist modern și puternic. Elocvente sînt, în acest sens, preocupările și activitatea a două mari institute de cercetări — unul de fizică, altul de chimie — aflate sub egida Academiei de științe a Chinei. Aici, inginerii și tehnicienii ne relatează despre succesele și sarcinile imediate rezultate din procesul construcției socialiste. Fondat în 1950, Institutul de fizică are circa 1700 de salariați, din care peste 700 sînt oameni de știință și cercetători, care abordează, în studiile lor, aproape toate domeniile fizicii moderne.

„Sîntem deosebit de bucuroși și onorați, stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu și tovarășă Elena Ceaușescu, pentru faptul că vă aflați astăzi aici” — cu aceste cuvinte a întâmpinat, în mai anul acesta, vizita înalților oaspeți români secretarul Comitetului de partid al institutului. „Sarcinile sînt deosebit de mari, spun gazdele, dar ne-am mobilizat energiile și reușita nu va întârzia”. Conclucrarea dintre oamenii de știință români și chinezi reprezintă, în acest sens, o prețioasă contribuție la progresul ambelor țări, la întărirea bunelor relații de colaborare dintre România și China, țări socialiste și prietene — relevă, din nou, cercetătorii chinezi.

Pekinul a devenit, prin numeroasele sale uzine și institute, un mare centru industrial. Valoarea globală a producției sale industriale este de peste o sută de ori mai mare decît cea din 1949, anul eliberării, depășind-o pe cea a întregii țări din anul respectiv. Industria modernă a Pekinului, ne spun inginerii de la marea întreprindere de țesături, a debutat în urmă cu un secol, odată cu deschiderea minei de cărbuni de la Mentuokeu, din vestul orașului, în 1872. Și totuși, pînă la eliberare, orașul a rămas, în primul rînd, un centru de consum. Azi, însă, capitala numără mai mult de un milion de muncitori industriali, adică un sfert din populația sa. Calitatea produselor este incomparabilă: de la fontă, s-a trecut la realizarea unor sirme de oțel extrafine, mai subțiri decît firul de păr, și a unor plăci de oțel mai subțiri ca foia de hîrtie, precum și la o serie de oțeluri aliate de cea mai înaltă calitate.

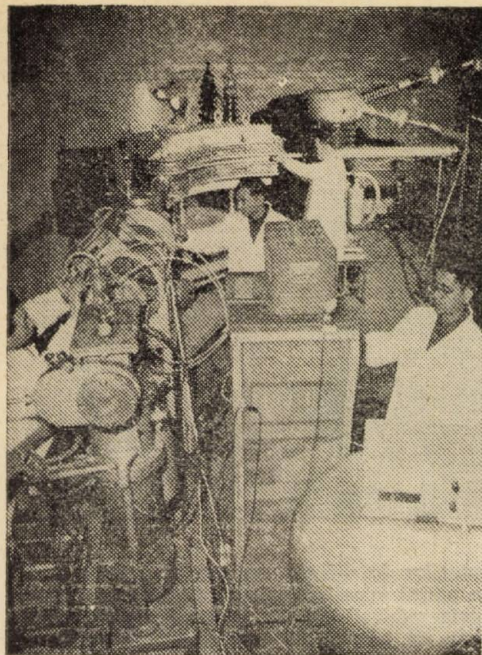
Sînt planuri de anvergură, cerînd nu numai entuziasm, dar și imense eforturi. Și totuși,

cu deosebită încredere, cu conștiința greutăților ce vor trebui depășite, cadrele din fiecare domeniu, oamenii muncii lucrează cu hărnicie și spirit revoluționar pentru a înainta victorioși pe drumul noului „marș cel lung”, cum este numit în întreaga Chină obiectivul fundamental al partidului și poporului în actuala etapă.

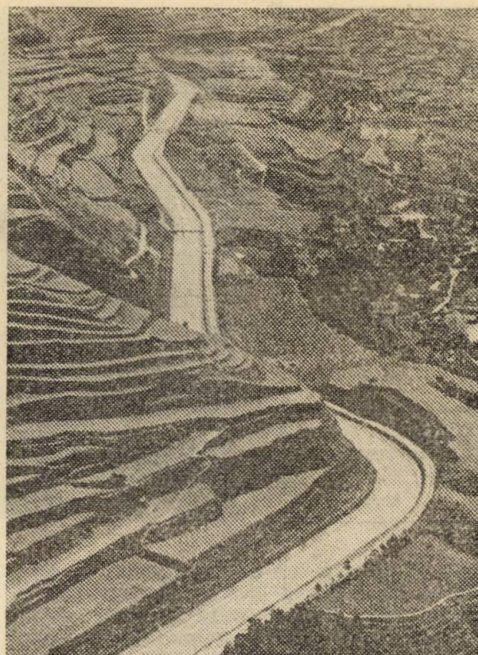
Agricultura este considerată drept bază a economiei naționale. Dispunînd de terenuri care reprezintă abia 7 la sută din suprafața cultivabilă din lume — ne relevă gazdele —, agricultura Chinei trebuie să hrănească o populație care depășește o cincime din populația globului. Ca urmare, planul pe zece ani de dezvoltare a economiei naționale prevede ca, pînă în 1985, producția cerealiară să ajungă la 400 milioane tone; valoarea globală a producției agricole să crească anual cu 4-5 la sută; peste 85 la sută din muncile agricole să fie mecanizate. Agricultura este domeniul în care a fost generalizată experiența Taciai, a brigăzii de producție din acest sat, care a devenit model pentru întreaga Chină. Este o mișcare care pornește de la bizuirea pe forțele proprii în organizarea exemplară a muncii agricole, folosirea rațională și intensivă a fiecărei bucăți de pămînt, ciștigarea de noi terenuri pentru producție prin așa-numita „terasare a munților”, precum și printr-un sistem foarte laborios de irigații.

În ceea ce privește industria, nu este chinez care să nu se refere la experiența celor din bazinul petrolifer Tacin. Printr-o foarte bună organizare, pîntr-o mare unitate de voință și eforturi conjugate, oamenii acestor locuri au transformat o regiune total neprielnică și înăpoiată într-un adevărat centru industrial modern. Revoluția tehnico-științifică a pătruns aici într-un timp record și a învins într-un loc ce părea inadecvat unor asemenea cuceri.

Nu întîmplător experiența din agricultură — Taciai — ca și cea din industrie — Tacin — sînt date ca exemple și luate ca model demn de urmat la scară națională, pentru că aici omul și-a arătat măsura, dovedind ce poate realiza prin propriile sale forțe. În ceea ce privește industria, modernizarea înseamnă: producția principalelor ramuri industriale va trebui să se apropie sau să depășească nivelul țărilor capitaliste cele mai dezvoltate; principalele operațiuni vor fi automatizate; va crește productivitatea, fiind utilizate noi materiale și noi surse de energie; normele economice și tehnice vor trebui să se apropie

Cursuri de fizică nucleară la școala normală superioară din Pekin

Canalul principal de la Șaoșan

sau să le depășească pe cele la nivel mondial. Programul planului pe zece ani (1976-1985) prevede, în acest sens, sarcini importante: producția de oțel va atinge, în 1985, 60 de milioane de tone; între cele 120 de mari proiecte industriale se numără construirea a 10 complexe siderurgice, 9 de metale neferoase, 8 mine de cărbune, 10 centre de exploatare a petrolului, 30 mari centrale electrice, 6 mari noduri feroviare, 5 porturi importante. „Toate aceste sarcini nu sînt ușoare”, ne spun gazdele. Dar, așa cum arăta tovarășul Hua Kuo-fen la cel de-al XI-lea Congres al P. C. Chinez, „schimbarea intervenită în situația economică a țării noastre dovedește, în mod concludent, ce forță uriașă poate fi generată dacă promovăm mișcarea revoluționară de masă de a învăța de la Tacin în industrie și de la Taciai în agricultură. Trebuie să îmbinăm mai strîns această luptă și aceste mișcări, să le asimilăm într-o manieră mult mai profundă, să construim în mod independent țara, avînd inițiativa în minile noastre și — prin bîzuire pe forțele proprii, luptă fermă, sîrguință, chibzuință — să facem totul pentru popor și să dezvoltăm economia națională”.

Pentru ceea ce a realizat sau își propune economia Chinei, tirgul de la Canton este ilustrativ: pe o suprafață de 110 000 mp, sînt expuse peste 40 de mii de mostre, reprezentînd cele mai diverse mărfuri de export. La fiecare ediție — prima a avut loc

în 1957 — sosesc circa 25 de mii de oaspeți din peste o sută de țări ale lumii. În fața produselor expuse se poartă convorbiri, se încheie tranzacții. Tot aici, la expoziție, ne sînt prezentate machetele „cîmpurilor în terase” ale brigăzii de producție de la Taciai, precum și exploatarea petrolieră de la Tacin. Pentru a fi cit mai convingătoare, municipalitatea ne organizează și o vizită la întreprinderea de mașini grele a orașului. Este o uzină care, de la o sută de lucrători cîți avea înainte de eliberare, a ajuns acum la peste 6000 de muncitori și 13 secții, unde se produc materiale și echipamente pentru industria chimică, rafinarea petrolului, mine, metalurgie. Cei de față ne întrebă — și ascultă foarte atenți răspunsurile noastre — despre România, ne vorbesc despre importanța schimbului de experiență cu muncitorii români, ne spun că știu multe și se află în admirația priceperii acestora. Se simte căldură în vorbe, bucuria de a ne primi, dialogul se poartă cu inimile deschise.

Hărnicia este omniprezentă, grăitoare la fiecare pas: pe cîmpurile de orez, pe plantațiile de ceai, peste tot pe unde am trecut — la întreprinderea de țesături din Pekin, la Uzina de mașini grele din Canton, la întreprinderea de țesături de mătase din Hangiou, ale căror produse sînt exportate în peste o sută de țări, între care și România. Noul pătrunde puternic în procesul muncii și în forma finită a roadelor tradiționalei îndeminări chineze, fiind azi suport modern al luptei neos-

tenite pentru progres, al dăruirii fără preget pentru cauza comună — construcția socialistă într-o nouă Chină.

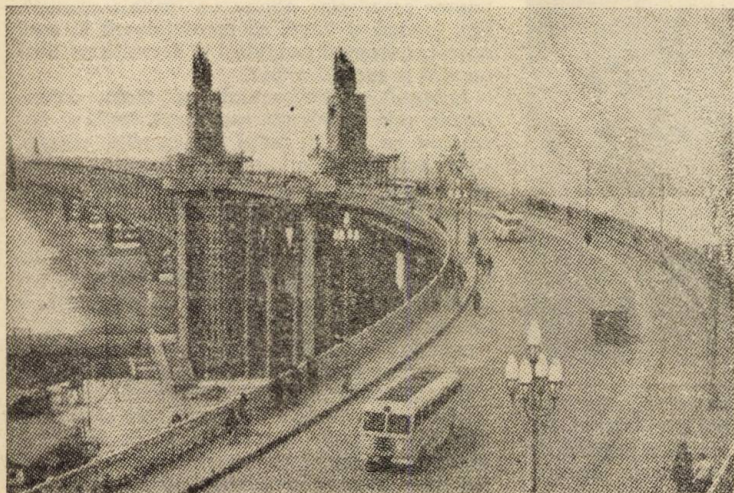
Trezesc un deosebit interes în România realizările poporului chinez; succesele sale în edificarea unei societăți moderne, avansate economic, stîrnesc admirație și largă apreciere; munca sa avîntată pentru îndeplinirea obiectivelor mărețe ale programului adoptat de Congresul al XI-lea al P. C. Chinez este urmărită de poporul român cu satisfacție și bucurie.

Promovînd cu statornicie relații de prietenie, cooperare și solidaritate cu toate țările socialiste, România întreține legături prietenești, de strînsă colaborare multilaterală cu China populară. Deși aflate pe continente diferite, despărțite de mari distanțe geografice, România și China au statornicit între ele o conlucrare pe deplin pozitivă, unitatea de țeluri care animă cele două popoare apropiindu-le și mai mult.

Un rol primordial în evoluția continuu ascendentă a legăturilor tradiționale au avut dialogul la nivel înalt, vizitele tovarășului Nicolae Ceaușescu în China, întîlnirea din această vară, de la București, cu tovarășul Hua Kuo-fen. Acestea se înscriu ca momente de importanță istorică în dezvoltarea relațiilor româno-chineze, menite să dea un puternic imbold extinderii și aprofundării prieteniei și colaborării între partidele, popoarele și țările noastre. Prin eforturi comune, aceste momente dau un nou impuls relațiilor bilaterale de colaborare în domeniile politic, economic și tehnico-științific, contribuind la întărirea continuă a solidarității militante și prieteniei revoluționare dintre partidele și țările noastre, dintre poporul român și cel chinez. Întîlnirile la nivel înalt de la Pekin și București, de anul acesta, ilustrează convingător sentimentele reciproce dintre poporul român și marele popor chinez de 900 de milioane de oameni, aportul remarcabil al acestui dialog, cu majore semnificații, la consolidarea prieteniei dintre țările noastre, la afirmarea cauzei prieteniei și păcii.

Unitatea de țeluri, potențialul economic și tehnico-științific al celor două țări oferă largi posibilități de adîncire și diversificare a cooperării economice, de intensificare a schimburilor comerciale în folosul ambelor popoare, al cauzei socialismului și păcii în lume. Gama variată a produselor industriale de export stă mărturie dezvoltării accelerate și multilaterale a economiilor naționale ale celor două țări. Echipamente și utilaj petrolier, autocamioane, locomotive Diesel electrice, calculatoare electronice, rulmenți, laminate, produse chimice — mărfuri de export ale României în China, în timp ce, la rîndul său, această țară livrează României mașini-unelte și piese, cocs, laminate de oțel, instrumente și aparatură medicală, produse chimice, textile și alimentare. Voința de impulsioneare a raporturilor s-a confirmat și prin semnarea, anul acesta, la Pekin, a Acordului de colaborare economică și tehnică pe termen lung, expresie a dorinței comune de a ridica relațiile româno-chineze pe o treaptă tot mai înaltă, ceea ce corespunde intereselor celor două popoare, precum și cauzei generale a progresului și colaborării internaționale.

Azi, rememorînd pagini din lupta eroică a poporului chinez pentru propășirea sa, apare și mai evident faptul că avîntul și forța sa revoluționară, creatoare, eroismul și perseverența sa, devenite tradiționale, slujesc din plin efortului constructiv pentru ridicarea țării pe treptele superioare ale civilizației socialiste. Aplicarea creatoare a teoriei revoluționare la condițiile specifice Chinei deschide țării noi orizonturi. Sub conducerea partidului său, poporul chinez își făurește o viață liberă și demnă, în respectul cuceririlor sale, în pas cu vremea, cu timpul prezent și viitor.

Panorama podului de pe fluviul Ianși, de la Nankin

REPORTAJ PE GLOB

CIPRU

Crăciun Ionescu

Călătorul sosit pe calea aerului în cea de a treia insulă, ca mărime, din Mediterană (după Sicilia și Sardinia) face în prezent cunoștință cu Cipru la Larnaca, localitate balneară situată pe țărmul mării, la 50 km de Nicosia, unde, începând din februarie 1975, funcționează un nou aeroport internațional. Vechiul aeroport internațional, situat în centrul insulei, chiar în marginea capitalei, a fost scos din uz în cursul evenimentelor tragice petrecute în vara anului 1974.

Amprente evenimentelor din 1974 sînt vizibile încă în multe locuri din Cipru, urmările atmosferei de tensiune, ajunsă la maximum în acele momente, persistînd încă în situația cînd zeci de mii de familii au fost nevoite să-și părăsească căminele din moși-strămoși și să se refugieze, în multe cazuri, numai cu ce aveau pe ele, în alte locuri decît cele de baștină. În 1974, populația insulei se ridica la 640 000 de locuitori : circa 80 la sută ciprioți de origine greacă, restul ciprioți de origine turcă. De multe secole, satele turcești erau împrăștiate printre cele grecești și invers, multe localități și îndeosebi orașele aveau populație mixtă.

Puciul fascist din iulie 1974 a avut, însă, repercusiuni extrem de grave pentru viitorul insulei, acestea fiind încă departe de a fi depășite. Este cunoscut faptul că, atunci, sub motivul asigurării securității populației cipriote de origine turcă, autoritățile de la Ankara au hotărît să trimită în Cipru forțe militare din Turcia. Trupe turcești continuă să staționeze și astăzi în Cipru, unde, în cursul evenimentelor de acum patru ani, s-a produs o adevărată transhumanță de populație, aproape 200 000 de ciprioți greci refugiindu-se din nordul insulei ; ciprioții turci și-au părăsit, la rîndul lor, căminele din zona sudică. S-a creat, astfel, o divizare cu totul artificială a insulei pe considerente etnice, partea de nord a insulei, reprezentînd circa 40 la sută din teritoriul național, găsindu-se sub controlul trupelor turcești, aici luînd ființă așa-numitul „stat federat turc”, în timp ce restul țării se află sub administrarea autorităților centrale ale Republicii Cipru, stat independent, membru al O.N.U.

Insemnele acestei divizări artificiale îi apar călătorului străin destul de frecvent : drapele diferite înălțate de o parte și de alta a liniei de încetare a focului din august 1974, fortificații militare amplasate una în fața alteia, militarii în echipament de război ce-i înțîneste în aceste puncte, faptul că o serie de șosele, care legau înainte sudul cu nordul, sînt blocate astăzi, circulația dintre cele două părți ale țării fiind aproape cu totul întreruptă. Există doar cîteva locuri de trecere supervizate de trupe ale O.N.U., dar aici își au, practic, valabilitate doar pașapoartele străine.

Pornind de la Larnaca spre Nicosia, șoseaua deviază la un moment dat de la vechiul său traseu, făcînd un înconjur de circa 20 km. La punctul de cotitură al șoselei, pe o clădire, situată deasupra unei coline, la circa o sută de metri în dreapta, filfiie în bătaia vîntului un steag turcesc, semn că acolo se află un post militar al armatei respective. În centrul Nicosiei, artera comercială Ledra (antica denumire a capitalei cipriote) este blocată, la jumătatea sa, de fortificații din saci de nisip. La cîțiva pași mai departe, față în față, alt rînd de fortificații cu ambrazuri pentru arme automate. Deasupra militarilor cu căști de oțel pe cap, sînt arborate, de o

Vedere din zona centrală a capitalei cipriote : Piața Elefteria

parte și de alta, pe catarge înalte, drapele diferite. Pe o stradă învecinată, vechiul hotel de lux Ledra Palace servește drept cartier general trupelor O.N.U. amplasate pe linia de încetare a focului. Tot aici se află, sub controlul „căștilor albastre”, și principalul punct de trecere între cele două părți ale capitalei, în fapt între cele două zone ale insulei. Același peisaj militar, dublu, se înțîneste în multe alte puncte ale capitalei, străzi sau șosele periferice fiind deținute jumătate de o tabără militară, jumătate de cea-laltă. Toate aceste peisaje cu aspect militar te fac să gîndești că, pentru o insulă de 9 125 kmp, afluența de trupe străine — soldați turci și greci, cîteva mii de „căști albastre”, două puternice baze aeriene britanice — este nu numai neobișnuit de mare, dar și extrem de apăsătoare, cu totul nefirească pentru teritoriul unui stat independent. Mai cu seamă că poporul cipriot este, în ființa sa, un popor pașnic, harnic și talentat, iubitor de viață.

Străbătînd meleagurile insulei de la țărmul veșnic însoțit al azurului Mediteranei la culmile înălțate de zăpadă, iarna, ale munților Todros, drumurile mărginite de livezi de portocali, de plantații întinse de măsline și roșcovi, cu coroanele verzi tot timpul anului, de smochini bătrîni cu trunchiuri groase și noduroase ; colindînd văile mănoase unde se cultivă pepeni uriași și tot felul de legume, colinele dungate de șirurile fără de sfîrșit ale

În Cipru, industria conservelor constituie una din ramurile de bază ale economiei. În imagine — un aspect de la o fabrică de îmbuteliere a sucurilor naturale din citrice

butucilor de viță de vie, satele modeste unde pe prispă femeile brodează dantele cu renume peste mări și țări, iar bărbații sculptează în lemn de pin și chiparos căutate obiecte de artizanat — călătorul străin este impresionat nu numai de frumusețile naturale ale insulei, ci, în primul rînd, de dragostea poporului pentru pămîntul țării care, fără să fie de la sine prea fertil, a fost transformat prin munca și priceperea omului într-o adevărată salbă de grădini bogate.

Acest popor blind și muncitor — care, în decursul zbuciumatei sale istorii, a cunoscut neînumărate invazii și ocupații străine, vestigii cetăților antice și ale bastioanelor medievale împrăștiate în întreaga insulă stînd mărturie mută în acest sens — are dreptul, ca de altfel toate popoarele lumii, să fie stăpîn în casa sa, să hotărască singur asupra destinului propriu, în afara oricăror ingerințe, presiuni și prezențe nedorite.

Actualul guvern al Republicii Cipru, care se sprijină pe coaliția celor trei principale partide ale țării — Partidul Frontul Democrat din Cipru, avînd drept lider pe șeful statului, Spyros Kyprianou, Partidul Progresist al Oamenilor Muncii din Cipru (AKEL) și Partidul Socialist din Republica Cipru (EDEK) —, se pronunță pentru soluționarea situației din insulă în conformitate cu rezoluțiile O.N.U. pentru retragerea tuturor trupelor străine din Cipru, într-o propunere recentă preconizînd, în locul forțelor armate existente, crearea unui corp de poliție din reprezentanți ai celor două comunități cipriote, greacă și turcă, eventual sub controlul unor forțe ale O.N.U. Există și alte propuneri, de o parte și de alta, privind modalități de reglementare a situației, dar, datorită faptului că negocierile intercomunitare bat de mult timp pasul pe loc, fiind adesea suspendate, viitorul insulei continuă să rămînă, deocamdată, în incertitudine. În aceste condiții, apar cu totul necesare noi eforturi pentru găsirea unei soluționări care să conducă la asigurarea integrității și suveranității Ciprului, la crearea tuturor premiselor pentru ca ambele comunități, greacă și turcă, să conviețuiască în mod pașnic, asigurînd progresul și dezvoltarea economică și socială a țării.

Impasul politic actual cu toate consecințele sale neplăcute, n-a reușit, însă, să împiedice ca, și în astfel de condiții vitrege, viața economică a insulei să capete, încetul cu încetul, aspect normal, în evidentă ascendență și perceptibilă prosperitate. Ritmul noilor construcții moderne de la Nicosia, de la Limasol — cel de al doilea oraș al țării —, de la Larnaca și anticul Paphos, dezvoltarea rapidă a bazei turistice, a unor noi stațiuni balneare, cum ar fi Ayia Napa, intensul trafic comercial, activitățile bancar-financiare fructuoase dau imaginea Ciprului de azi, o calității poporului său de a înfrunta cu curaj durerea, de a face să renască țara după fiecare din furtunile istoriei, destul de frecvente în decursul secolelor datorită pozei și poziției geografice, a amplasării sale la răscrucă de drumuri și interese.

R.S.F. IUGOSLAVIA

Elaborarea programului de dezvoltare economică

Printre actualele preocupări ale factorilor competenți din Iugoslavia se află și activitatea legată de adoptarea planului de dezvoltare a economiei pe perioada 1981-1985, activitate ce se desfășoară în baza unei hotărâri a Consiliului Executiv Federal. Fixînd cadrul pregătirilor în vederea elaborării planului, hotărîrea trasează, totodată, sarcinile ce urmează să fie îndeplinite în următorii doi ani, în așa fel încît toate unitățile productive, adunările de delegați să poată termina la termenul stabilit această acțiune de pregătire a planurilor de producție pe perioada următoare de cinci ani, planuri adoptate, în virtutea noii legi a planificării, la toate verigile de decizie — de la fabrici și uzine la comune, republici și pînă la nivel federal.

Inițierea acțiunii de pregătire a următorului plan cincinal încă de pe acum — cînd din planul actual au mai rămas peste doi ani — se explică prin faptul că stabilirea unor cifre reale, întemeiate pe situația economică concretă, presupune o activitate complexă, îndelungată. După cum se știe, cadrul activității legate de elaborarea programelor de dezvoltare economică și socială este fixat de noul sistem de planificare adoptat în 1975. În virtutea acestui nou sistem, elaborarea planurilor economice presupune un proces complex de coordonare în care sînt definite legăturile reciproce între unitățile productive, între ramurile economice, între comune și republici, este definit rolul ce revine tuturor acestora în transpunerea în viață a obiectivelor dezvoltării economice. Esența întregului sistem de planificare, care ține seama de trăsăturile specifice ale socialismului bazat pe autoconducere, o constituie armonizarea intereselor individuale, locale și generale în cadrul organelor interrepublicane care au ca sarcină trasarea politicii economice și fixarea sarcinilor de dezvoltare în perspectivă, ținîndu-se seama de interesele fiecărei unități productive, ale fiecărei comune și republici, ale țării în ansamblu.

Este pentru a doua oară consecutiv cînd programul de dezvoltare a economiei este elaborat în baza noului sistem de planificare care pune întregul proces de pla-

nificare în concordanță cu prevederile noii constituții. Dat fiind faptul că, așa cum stipulează noul sistem de planificare, este vorba de o planificare convergentă, ce pornește, pe de o parte, de la instituțiile de planificare ale statului, care abordează în mod științific problematica dezvoltării economice și sociale, iar, pe de altă parte, de la cerințele și posibilitățile unităților productive, Institutul federal de planificare și departamentele federale competente au și început examinarea modalităților de organizare și desfășurare a acestei ample acțiuni. Pregătirile pentru elaborarea planurilor de dezvoltare economică și socială, în condițiile specifice ale noului sistem din Iugoslavia, reclamă eforturi susținute și un timp îndelungat.

Proiectele de plan sînt alcătuite în mod individual de toate organizațiile de bază ale muncii asociate, de către toate comunitățile de autogestiune și ele sînt, apoi, puse de acord prin metode democratice sau, cum se spune în Iugoslavia, pe baza acordurilor și înțelegerilor, adică o procedură care, în ultimă analiză, trebuie să conducă la un consens. Fiecare fabrică și uzină, fiecare unitate productivă, fiecare instituție, apoi fiecare comună și fiecare din cele șase republici și cele două regiuni autonome, care alcătuiesc comunitatea federală iugoslavă, stabilesc independent planurile și programele lor de dezvoltare. Cu toate că, în virtutea noului sistem de planificare, nu există o ierarhie a planurilor, fixîndu-și fiecare propriile sale sarcini de plan, toate aceste planuri se armonizează, în primul rînd din punctul de vedere al orientării dezvoltării generale și al integrării cît mai complete a potențialului de producție. Esențialul este ca, în cadrul unor grupări sau ramuri economice, cît și în limitele unor regiuni, să se ajungă la înțelegeri ferme în privința viitoarelor relații de producție și cooperare, a diviziunii și specializării, precum și a asocierii mijloacelor care, în cadrul programelor de dezvoltare, să asigure cele mai bune rezultate economice. Aceasta reclamă ca, în prealabil, toți factorii planificării să procedeze la un aprofundat schimb de informații pentru ca, în ultimă analiză, să se ajungă la armonizarea atît a intereselor fiecărei unități de muncă, cît și a celor ale fiecărei regiuni sau

zone. Ținînd seama de faptul că noul sistem stipulează respectarea cu strictețe a tuturor intereselor, aceasta presupune analize profunde pentru a se vedea dacă este posibil ca propunerile avansate să fie sau nu însușite de ceilalți. Totodată, aceste interese trebuie să fie coordonate cu obiectivele fundamentale ale politicii de dezvoltare, în ansamblu, a țării: direcțiile generale, ritmul de dezvoltare și structura forțelor de producție. Această politică unică este rezultatul unei examinări în comun, în cursul căreia se ajunge la concluzii general-valabile, pe baza unor ample discuții democratice în organizațiile de bază ale muncii asociate și în comunitățile de autogestiune, consultîndu-se instituțiile științifice și specializate.

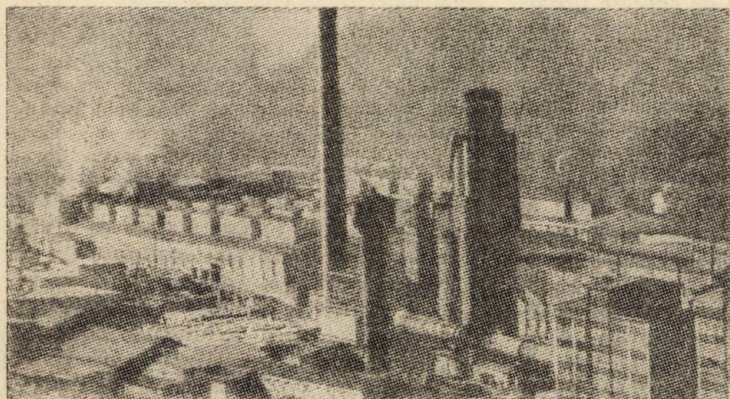
Toată această activitate se va efectua în următorii doi ani, desfășurîndu-se în trei faze. În prima, se procedează la o amplă cercetare științifică și la pregătirea analizelor economice. Concomitent, încep primele acțiuni de punere de acord între diferiți factori ai planificării. Cea de-a doua fază este consacrată unui amplu schimb de informații și examinării obiectivelor generale ale politicii de dezvoltare a țării. Ultima fază este rezervată punerii definitiv de acord a intereselor, precum și fixării obiectivelor și sarcinilor dezvoltării. Cu aceasta, pregătirile iau sfîrșit, proiectele de plan putînd fi, astfel, aduse în fața consiliilor muncitorești și a adunărilor de delegați pentru a fi examinate și adoptate potrivit cu procedura în vigoare. O dată aprobate, aceste proiecte de plan se constituie în părți componente ale planului general de dezvoltare a țării, plan care capătă puterea de lege prin adoptarea lui de către forul suprem al țării — Adunarea Federală a R.S.F. Iugoslavia.

Ampla activitate consacrată pregătirii și adoptării planului pe perioada următoare de cinci ani se desfășoară paralel cu eforturile pentru atingerea obiectivelor fixate în actualul plan de dezvoltare, nivelul pe care îl va atinge economia iugoslavă, la sfîrșitul anului 1980, constituind baza de plecare în elaborarea programului pînă în 1985.

Din analizele factorilor de răspundere, cît și din cele relatate în presa iugoslavă, se poate constata că, în primii doi ani și jumătate ai actualului plan, au fost înfăptuite obiectivele fixate în planul de producție. Rezultatele obținute pînă acum situează Iugoslavia în rîndul țărilor cu un înalt ritm de dezvoltare a economiei. În ultimii trei ani, creșterea înregistrată de economia țării a fost de 5,8 la sută pe an. Ca și în anii precedenți, ritmul cel mai înalt s-a obținut în domeniul producției industriale. Ramuri ca energia, metalurgia, industria construcțiilor de mașini, construcțiile navale, industria chimică și altele au cunoscut o puternică dezvoltare. Producția de energie electrică ajunge la 49 miliarde kWh, față de 1,4 miliarde cît era în 1947. În aceeași perioadă, producția de cărbuni a crescut de peste trei ori, iar cea de petrol a ajuns de la 33 000 la 4 milioane tone. Producția de cereale este suficientă pentru a asigura întregul necesar de consum intern, an de an obținîndu-se recolte tot mai mari la hectar. O dovadă concludentă a posibilităților materiale de care dispune țara o constituie creșterea investițiilor. În prezent, în Iugoslavia, se află în construcție 30 000 de noi obiective. Ritmul de angajare a forței de muncă este de 5 la sută, adică echivalentul ritmului de creștere a populației active.

Toate aceste rezultate importante în dezvoltarea bazei materiale a țării asigură, pentru viitor, o dezvoltare într-un ritm și mai intens, în următorul plan păsîndu-se de la un nivel și mai înalt al posibilităților tehnico-materiale ale țării.

S. Morcovescu

În cadrul planului de investiții, un loc prioritar revine construirii obiectivelor industriale moderne. În imagine — instalații noi la fabrica de ciment de la Anhor (Slovenia)

Implicațiile noului plan monetar

Planul privind introducerea unor noi mecanisme valutare în Piața comună — propus în urmă cu câteva luni de Franța și R.F.G. și asupra căruia, săptămîna trecută, miniștri de finanțe din țările membre au căzut, în principiu, de acord (deși Marea Britanie menține încă rezerve) — este de natură, printr-o serie de aspecte și din multe puncte de vedere, să ilustreze principalele probleme, complexe și controversate, ce confruntă actualmente Piața comună, atât din interior cît și din exterior, precum și unele din tendințele, de altfel contradictorii, ce se manifestă în aceste condiții. Pe de o parte, el reflectă preocuparea profundă față de persistența crizei economice — la care contribuie, într-o importantă măsură, instabilitatea monetară din cadrul C.E.E. și, mai larg, pe plan interoccidental —, față de efectele perpetuării crizei economice și accentuării perturbațiilor valutare în direcția dezarticulării structurilor și dereglării mecanismelor comunitare, îndeosebi a celor agricole. Pe de altă parte, prin prevederile sale (unitate de cont monetară a „celor nouă”, fond comun de rezerve și de intervenție pe piață pentru păstrarea unor raporturi mai stabile între cursurile valutare), planul menționat adaugă aspecte noi unora din tendințele remarcate în cadrul Pieței comune și în relațiile acesteia cu celelalte țări occidentale: reluînd, în forme mai pragmatice dar mai limitate, propunerile privind proiectata, însă neînfăptuită, „uniune economică și monetară”, el realimentează disputa dintre tentativele de introducere a unor elemente de supranaționalitate și orientările spre prezervarea prerogativelor decizionale naționale; totodată, vizînd o anumită protecție a ansamblului comunitar de efectele destabilizatoare ale fluctuațiilor excesive, îndeosebi ale dolarului, el reînnoiește încercările de desprindere de moneda americană, prin crearea unei contraponderi la aceasta, și, mai general, de distanțare față de S.U.A., în vederea dobîndirii unor poziții noi pe scena economico-politică apuseană.

Pentru „legarea mai strînsă, una de alta, a monedelor țărilor membre, prin reducerea marjelor de fluctuație ale cursurilor acestora” — ca premisă a constituirii unei „uniuni economice și monetare” în C.E.E. — a fost instituit mecanismul cunoscut sub numele de „șarpele monetar”, care presupune ca fiecare țară participantă să mențină, prin intervenții financiare pe piață, fluctuația cursului propriei monede, în raport cu cursul celorlalte monede participante, în limitele reduse a numai 2,25 la sută, această obligație neexistînd pentru restul monedelor, inclusiv pentru dolar. Nu mult, însă, după crearea mecanismului respectiv, „șarpele vest-european” a fost părăsit de trei din monedele Pieței comune, cea mai notabilă abdicare fiind cea a lirei sterline. Ulterior, mecanismul a fost abandonat și de francul francez, și, după o scurtă revenire, acesta

s-a desprins din nou de „șarpele monetar”. Nici o țară nu a prețuit, în condițiile perturbațiilor monetare, să ia măsurile pe care le-a considerat corespunzătoare propriilor interese. Marea Britanie și Franța, ca și Italia sau Irlanda, n-au acceptat să-și consume rezervele valutare pentru a-și păstra monedele în „șarpele monetar” și, deci, pentru a menține intact acest mecanism, iar R.F.G. s-a opus ferm ideii de a-și compromite competitivitatea mărfurilor proprii, printr-o eventuală revalorizare a monedei, numai pentru a salva integritatea „șarpelui monetar”.

Experiența eșuată a „șarpelui monetar” — care, ca primă etapă nerealizată a „uniunii economice și monetare”, a blocat trecerea spre celelalte etape proiectate — dar, mai ales, implicațiile profund perturbatoare ale instabilității monetare asupra structurilor și mecanismelor comunitare, precum și asupra evoluțiilor economice, au condus la căutarea unor noi formule, inclusiv de ordin tehnic, cum este noul plan preconizat. El menține structurile și unele principii ale „șarpelui monetar” („paritatea-pivot” fixă pentru fiecare monedă în raport cu celelalte, față de care cursul valutar nu poate fluctua decît în limitele $\pm 2,25$ la sută, precum și obligația autorităților monetare de a interveni pe piață în vederea susținerii cursului între aceste limite), dar introduce noi principii și reglementări. Astfel, este acordat un rol funcțional așa-numitei „unități de cont monetare” a „celor nouă” („coș” al valurilor comunitare în care fiecare este reprezentată într-o proporție corespunzătoare ponderii economice și comerciale a țării respective). Concret, în acest „coș valutar” — în genul „drepturilor speciale de tragere” (instituite ca monedă de cont în cadrul Fondului Monetar Internațional) — fiecare monedă comunitară are un coeficient specific de reprezentare, calculat în funcție de cota de participare menționată și de raporturile valorice între paritatea ei și paritățile celorlalte valute. În cazul în care cursul pe piață se modifică (crește sau scade), proporția participării în coș a monedei respective deviază de la cea stabilită sau, altfel spus, cursul de schimb real se îndepărtează, în sus sau în jos, de „paritatea-pivot” fixă (derivată din unitatea de cont). În acest sens, valoarea zilnică a unității de cont se preconizează a fi folosită ca un indicator pentru a cuantifica abaterile fiecărei valute față de media comunitară și, deci, dimensiunile financiare ale eventualelor intervenții pe piață în vederea readucerii cursurilor între limitele de fluctuație admise. Tendințele, astfel depistate, de depășire a limitelor respective, ar urma să pună în mișcare un mecanism de consultări, menit să decidă asupra măsurilor necesare de întreprins. Față de reglementările prevăzute în cadrul sistemului „șarpele monetar” ar exista, deci, mai multe deosebiri: intervențiile pe piață s-ar efectua nu numai „post-factum” ci și preventiv; vizate

Președintele Comisiei Pieței comune, Roy Jenkins, comisarul pentru probleme financiare al Comisiei, François-Xavier Ortoli (stînga), și ministrul de finanțe al R.F.G., Hans Matthöffer (centru), cu prilejul reuniunii C.E.E. de la Bruxelles, consacrată dezbaterii noului sistem valutar comunitar

ar fi nu numai valutele în scădere, ci și cele în creștere (în raport cu media); intervențiile pe piață în vederea păstrării evoluției cursului unei monede între limitele admise ar fi suportate nu numai în mod individual de țara respectivă, ci și prin contribuții ale celorlalte state participante. Mai precis, o monedă al cărei curs scade pe piețele de schimb nu ar mai urma, ca în cazul „șarpelui monetar”, să se lupte, în ultima instanță, pentru a ține pasul cu moneda cel mai bine cotațată din mecanism, ci, mai degrabă, doar pentru a nu se îndepărta de propria sa „paritate-pivot” (decurgînd din unitatea de cont) — cu alte cuvinte, sarcina financiară ar fi mai puțin împovărătoare —, iar eforturile pentru susținerea cursului monedei respective nu ar mai fi exclusiv individuale, ci intercomunitare. În aceste scopuri, se prevede constituirea unui fond comun de intervenție pe piață, dotat cu mijloace considerabile (cuantumul nu este încă stabilit, dar se vorbește de echivalentul a 30—50 miliarde dolari) și format în proporție de jumătate din contribuții în monede comunitare și jumătate din contribuții în dolari (fondul ar urma să mobilizeze pînă la 20 la sută din totalul rezervelor monetare ale țărilor membre).

Rămîne, însă, de văzut cum va funcționa noul sistem — bineînțeles în cazul în care el va fi pus într-adevăr în aplicare, așa cum se preconizează, începînd din anul viitor. Îndeosebi, urmează a se verifica dacă țările cu monede cotate în creștere vor accepta, în practică, să fie „penalizate” pentru acest fapt, participînd la susținerea cursurilor monedelor în scădere și restituînd, chiar și parțial, rezervele monetare dobîndite țărilor care le-au pierdut. Unii experți economici, observatori politici și comentatori de presă occidentali nu-și ascund părerile cu privire la soarta posibil similară a acestui sistem cu cea a „șarpelui monetar”, avînd în vedere continuarea previzibilă a evoluției divergente a cursurilor valutare; ei nu se sfîșie, în consecință, să considere noul sistem ca „ingenios și, în principiu mai echitabil, dar nu și operațional” (și, într-un fel, deci, ne-realist), întrucît funcționarea sa presupune forțarea proceselor economice obiective, salturi peste etape, existența unor condiții la care nu s-a ajuns. În fond, dincolo

de deosebirile referitoare la formulele tehnice, sistemul preconizat se lovește de aceleași dificultăți obiective ca și „șarpele monetar”. Pe plan strict economic, este vorba de diferențierile inerente și, de multe ori, foarte importante între evoluțiile economiilor naționale, ale productivității sociale a muncii și, deci, ale prețurilor ce determină, în ultimă analiză, cursurile monedelor (care vor continua să se înscrie pe traiectorii diferite chiar dacă speculațiile valutare, a căror combatere este vizată de noul mecanism proiectat, ar fi complet blocate).

Pe plan politic, este vorba de însăși tendința de conservare a atributelor de decizie statal-naționale, ceea ce a făcut, de altfel, Londra să-și mențină, pe mai departe, aprehensiunile formulate față de noul plan monetar încă de la avansarea sa ca propunere în cadrul ultimei reuniuni la nivel înalt a țărilor Pieței comune, desfășurată în iunie la Bremen.

Deși doar un proiect, ce abia urmează a fi aplicat și a cărui funcționalitate rămîne a fi probată, planul privind crearea unei „zone de stabilitate” valutare în cadrul C.E.E. a și avut, însă, unele incidențe de ordin practic, resimțite pe scena monetară la nivel interoccidental. Puseurile speculative — intervenite, cronologic vorbind, atît după anunțarea lui în vară, cît și după aprobarea sa, în principiu, zilele trecute — ce au antrenat puternice scăderi ale cursului dolarului pe piețele de schimb, au fost puse, și sub raport causal, în directă legătură cu acest plan. S-a considerat că transferurile masive de fonduri din dolari în alte monede au constituit expresii nemijlocite ale reacției deținătorilor de capitaluri la prevederile planului respectiv, care, vizînd o parțială deconectare a valurilor comunitare de sistemul în centrul căruia se află dolarul, nu putea, în actuala fază a lucrurilor, decît să amplifice neîncrederea în moneda americană și să exercite presiuni suplimentare asupra acesteia. „Coșul” de valute preconizat să reprezinte unitatea de cont monetară în cadrul C.E.E., precum și proiectul fond comun de rezerve și intervenție pe piață, format în proporție de jumătate din contribuții în monede ale țărilor membre și nu în dolari, sînt apreciate a fi de natură să determine, în cazul trecerii la realizarea lor, o reducere a implicării monedei americane în relațiile economico-financiare dintre țările membre ale Pieței comune și, ca atare, a dependenței lor față de dolar. De altfel, nu s-a făcut un secret din faptul că noul sistem monetar va acoperi o arie largă, precizîndu-se că, pe baza lui, ar urma să se desfășoare aproximativ 80 la sută din totalul schimburilor Pieței comune. Reacțiile oficiale americane au fost reținute, probabil pornindu-se de la convingerea că, în practică, sistemul va avea destinul „șarpelui monetar”, dar comentatorii de presă americani nu și-au ascuns îngrijorarea, considerînd că acest sistem ar putea duce chiar la o „divizare a lumii occidentale” („International Herald Tribune”), în măsura în care ar detașa ansamblul comunitar din sfera de influență a dolarului.

Din acest punct de vedere, planul valutar comunitar adaugă o nouă filă confrunțărilor interoccidentale, puternic accentuate în ultimul timp, în condițiile persistenței crizei economice, care a amplificat lupta pentru piețe, poziții dominante și sfere de influență și care a intensificat tendințele de ieșire forțată din criză pe seama partenerilor, determinînd reasezări și reorientări în relațiile dintre state și grupări de state în lumea capitalistă.

Ilie Șerbănescu

GUINEEA. Coordonate ale dezvoltării independente

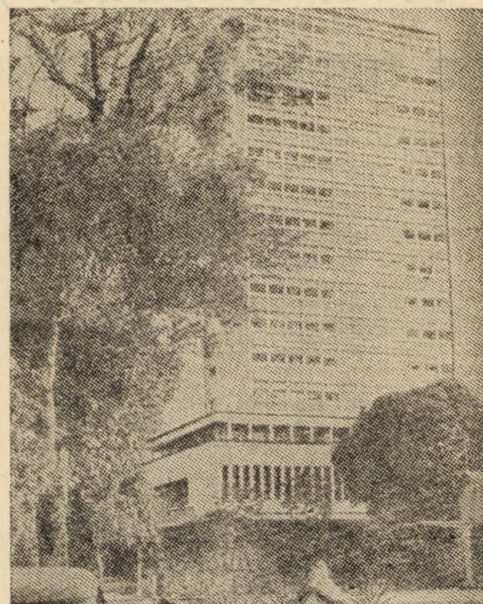
La 2 octombrie 1958, își proclama independența un nou stat al Africii — Republica Guinea. Actul istoric care a consfințit, la capătul unei lupte dirze de eliberare, dreptul poporului guineez de a-și decide, liber și suveran, destinul a marcat, totodată, inițierea unui vast program de reforme economice și sociale progresiste, vizînd consolidarea independenței politice și făurirea bazelor unei economii de sine stătătoare, capabile să asigure propășirea generală a țării.

Preluarea de către stat a controlului asupra principalelor ramuri economice, inclusiv naționalizarea sectorului aprovizionării cu energie, a minelor de aur și diamante, a băncilor, a comerțului exterior, a creat cadrul favorabil înfăptuirii unor ample prefaceri înnoitoare în viața poporului guineez, în conformitate cu aspirațiile sale legitime de progres. Eforturile în direcția evaluării resurselor naturale ale țării au dus, în anii independenței, la descoperirea unor uriașe zăcăminte de bauxită, de calitate superioară, estimate ca reprezentînd două treimi din rezervele mondiale, precum și a unor însemnate resurse de minereu de fier, apreciate la peste un miliard de tone. Actualul plan de dezvoltare economică pune un accent deosebit pe valorificarea intensă, în interesul național, a resurselor de bauxită din regiunile Los, Boké, Kindia, Dabola, a zăcămintelor de minereu de fier din peninsula Kaloum, a tuturor bogățiilor subsoului guineez, în scopul creșterii substanțiale a produsului național brut, factor esențial pentru accelerarea progresului general, pentru ridicarea nivelului de trai al populației. Industria extractivă deține ponderea majoră în cadrul producției industriale (peste 80 la sută), precum și în ce privește volumul exporturilor. Se prevede ca, pînă în anul 1982, exporturile guineeze de bauxită să atingă 20 milioane tone, aducînd țării venituri considerabil sporite.

În ce privește industria prelucrătoare, aceasta este concentrată în prezent în capitala țării, Conakry, și în zona Frîa, extinzîndu-se treptat și în alte regiuni ale țării, îndeosebi acolo unde s-au dezvoltat exploatarea miniere. Situat pe țărmul Atlanticului și deținînd un loc deosebit de important în vasta rețea a căilor maritime din această parte a globului, orașul Conakry a cunoscut o dezvoltare rapidă în acești ani. El este cel mai mare centru economic al țării și dispune de o industrie diversificată — fabrici textile, de mobilă, de materiale de construcții, întreprinderi de asamblare a autovehiculelor, unități de prelucrare a produselor alimentare.

O importanță deosebită pentru dezvoltarea industriei naționale o prezintă valorificarea tot mai intensă a potențialului hidroenergetic al Guineei, țară supranumită „castelul de apă al Africii occidentale”, întrucît de pe teritoriul ei izvorăsc fluviile Niger și Senegal.

În ansamblul economiei guineeze, agricultura continuă să dețină un loc de seamă, dat fiind că acest domeniu cuprinde aproximativ 80 la sută din populația activă a țării și contribuie, în proporție de 54 la sută, la formarea produsului național brut. Planul de dezvoltare a economiei naționale vizează sporirea producției agricole, în vederea asigurării, din resurse proprii, a necesarului de alimente și a reducerii importurilor. Se preconizează introducerea pe scară tot mai largă a noilor tehnici agricole, aplicarea unor măsuri vizînd reducerea dependenței recoltelor de condițiile climatice, îndeosebi prin exe-

Capitala Republicii Guinea — Conakry — cunoaște o dezvoltare rapidă, fiind principalul centru economic al țării

cutarea unor vaste lucrări de irigații, valorificînd posibilitățile pe care le oferă, în acest sens, numeroasele riuri ce străbat țara.

Animată de sentimente de prietenie și solidaritate activă cu tinerele state ale Africii care au pășit pe calea dezvoltării independente, România socialistă urmărește cu caldă simpatie eforturile poporului guineez, sub conducerea Partidului Democrat din Guinea, pentru edificarea unei vieți noi, pentru progres în toate domeniile. Este îmbucurător faptul că relațiile de prietenie, solidaritate și cooperare dintre România și Guinea, bazate pe încredere, stimă și respect reciproc, cunosc o dezvoltare și diversificare continuă. În cronica acestor relații s-au înscris, ca momente de cea mai mare însemnătate, vizita întreprinsă de președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Republica Guinea, în primăvara anului 1974, convorbirile avute cu președintele Republicii Guinea, Ahmed Sekou Touré, încheierea Tratatului de prietenie și cooperare româno-guineez, care au pus bazele unei largi și fructuoase colaborări pe multiple planuri între cele două țări și popoare.

Nutrind dorința fermă de a lărgi și diversifica relațiile bilaterale, atît România, cît și Guinea acționează pentru transpunerea în practică a acordurilor și înțelegerilor convenite privind cooperarea în domeniile minier, al construcțiilor de mașini, agricol, al pescuitului oceanic, precum și în alte domenii.

Relațiile de prietenie și colaborare — pe plan politic, economic, tehnic și în alte domenii — statornicite între România și Guinea beneficiază de auspiciile cele mai favorabile pentru a cunoaște, și în viitor, o dezvoltare multilaterală, în beneficiul popoarelor române și guineez, al cauzei revoluționare a popoarelor de pretutindeni care luptă împotriva imperialismului, colonialismului, neocolonialismului și rasismului, pentru instaurarea unei noi ordini economice și politice, pentru pacea și progresul tuturor națiunilor lumii.

Sabina Bondoc

P. C. ITALIAN: „Pentru o politică de reînnoire a societății și a statului”

Festivalul național al ziarului „L'Unità”, organul de presă al Partidului Comunist Italian, desfășurat anul acesta la Genova (în prezența a peste un milion de participanți) s-a încheiat cu un discurs pronunțat de ENRICO BERLINGUER, secretarul general al P.C.I. Cuvîntarea reprezintă o analiză în profunzime a acțiunii comunistilor în ultimii doi ani — mai precis de la alegerile din iunie 1976, care le-au pregătit intrarea în noua majoritate parlamentară, alături de celelalte partide ale „arcului constituțional” italian, — ca și o reafirmare a strategiei P.C.I. Reproducem extrase din această cuvîntare, publicată în „L'Unità”.

Una din principalele teme abordate de secretarul general al P.C. Italian s-a referit la originalitatea partidului: „Aceasta — a spus Enrico Berlinguer — nu rezidă numai în faptul că P.C.I. a luptat întotdeauna și luptă pentru libertate și democrație în condițiile existenței unor regimuri și desfășurării de acțiuni care ucid libertatea și democrația, ci mai cu seamă în faptul că P.C.I. a conceput și concepe lupta pentru construirea unei societăți socialiste și viața unei societăți socialiste în Italia în formele și după regulile democrației sancționate de Constituția noastră. Tocmai în aceasta constă adevărata particularitate a comunistilor italieni — a spus Berlinguer —, contribuția înnoitoare pe care am adus-o chiar la dezvoltarea gândirii învățătorilor noștri, pînă la afirmația că democrația este o valoare permanentă și universală.

Această poziție de principiu asupra democrației nu contrazice conținutul anticapitalist al luptei noastre. Dimpotrivă, îl întărește. Îl întărește pentru că, astăzi, instituțiile și libertățile democratice sînt tot mai subminate și mai slăbite de contradicțiile și criza capitalismului și imperialismului, care tind să frîneze, să limiteze, să golească de conținut și, în unele cazuri, să distrugă democrația”. „Este un fapt dovedit, a continuat Berlinguer, că, în cadrul formelor capitaliste, instituțiile democratice devin tot mai puțin capabile să soluționeze problemele maselor largi, își pierd prestigiul, intră în criză și astfel apare riscul unor soluții autoritare. De aceea, apărarea și dezvoltarea democrației sînt astăzi dependente de lupta pentru depășirea capitalismului. În acest sens, lupta oamenilor muncii pentru democrație are și un precis conținut de clasă. În aceasta constă diferența dintre noi și concepțiile liberale și social-democrate.”

În continuare, Enrico Berlinguer a subliniat obiectivul de luptă fundamental al P. C. Italian, și anume „transformarea în sens socialist a bazelor societății”.

„De aceea, a precizat secretarul general al P.C.I., este necesar — în Italia, în Europa — să ieșim din logica capitalismului. Calea pe care noi o propunem este o cale originală, democratică, dar totuși o cale de luptă care necesită un mare efort”. „În acest sens, calea noastră nu este aceea care a fost parcursă în Rusia și în alte țări din Europa răsăriteană. Este o cale diferită, și diferită trebuie să fie și soluția spre care se tinde.”

„Vrem — a subliniat Enrico Berlinguer — să ajungem la socialism, să construim și să conducem societatea socialistă într-un regim de pluralism politic (de partide), democratic și de autonomie. Nu numai că am dat dovadă de o atitudine consecventă în ce privește aceste poziții ale noastre, neimprovizate, dar am pre-

zentat și baza unei opere teoretice pe care ne străduim să o desăvîrșim.”

Referindu-se la problemele mișcării comuniste și muncitorești din Europa occidentală, secretarul general al P.C.I. a spus: „Obiectivul cel mai apropiat îl constituie edificarea unei Europe democratice a oamenilor muncii, o Europă pașnică și capabilă să-și aducă o contribuție autonomă eficientă la cauza destinderii internaționale, a păcii, a cooperării internaționale. Obiectivul final este acela de a se ajunge, în condițiile democrației și păcii, la construirea unei democrații socialiste, a unui model nou și original de societate socialistă.”

În context, vorbitorul a precizat: „S-a vorbit despre «eurocomunism». În realitate este vorba de orientări și propuneri ale unor partide comuniste din Europa occidentală care, în ciuda deosebirilor de poziții, au trasături și obiective comune și care nu tind să opună un «eurocomunism» unui «eurosocietism», ci tind spre o căutare și colaborare unitară între toate forțele muncitorești și democratice din Europa occidentală.

Nu se poate vorbi, firește, nici despre «eurocentrism», întrucît sarcina care se ridică în fața forțelor muncitorești și democratice înaintate din Europa occidentală este, dimpotrivă, tocmai aceea de a contribui, printr-un angajament riguros, la rezolvarea problemelor subdezvoltării, la înlăturarea sărăciei, foametei și neocolonialismului și de a contribui la evoluția unui proces revoluționar mondial care să ducă la socialism, drept punctul cel mai înalt al democrației și libertății.

Noi ne-am pronunțat și am solicitat întotdeauna dezbateri cu tovarășii socialiști — a precizat secretarul P.C.I. — precum și cu alte forțe de inspirație socialistă: o acțiune comună de căutări și de aprofun-

dări ale unor probleme politice și teoretice, istorice, actuale și de perspectivă. Dar dezbaterile sînt pozitive și utile numai dacă se pornește de la punctele la care s-a ajuns deja, dacă se ține seama de pozițiile noi elaborate de partidul nostru, de studiile efectuate de cercetători comunisti și necomunisti. Dialogul dintre surzi, manifestările anticomuniste, agitația anticomunistă strategică sînt inutile și extrem de periculoase.”

În continuare, Enrico Berlinguer a abordat problema unității stîngii italiene, cu referire specială la relațiile dintre comunisti și socialiști.

„Luptele comune aspre și perseverente, unitatea în rîndul sindicatelor și în administrațiile populare, politica de unitate democratică și națională au cimentat, în Italia, o unitate profundă între comunisti și socialiști. Apoi, evoluția reflecțiilor teoretice, istoriografice, analiza realității actuale, a tendințelor și perspectivelor lor au apropiat, în esență, cele două partide. De aceea, nouă ni s-au părut periculoase din punct de vedere strategic recente exagerări polemice, dealtfel deja redimensionate, din partea unor reprezentanți ai P.S.I. Sperăm că acestea vor fi depășite.

Înțelegem și, desigur, nu împiedicăm aspirația P.S.I. de a-și extinde influența și de a-și spori rolul. Dar noi considerăm că acest lucru trebuie să se realizeze în cadrul unei expansiuni a inițiativei și a forței stîngii în totalitatea ei, a întregii mișcări muncitorești unite.

De asemenea, considerăm că acțiunea și unitatea partidelor de stînga trebuie să se realizeze nu în opoziție cu forțele democratice și progresiste din lumea catolică, în opoziție cu posibilitățile afirmării unei linii populare și progresiste a democrației creștine. Dimpotrivă, ne gîndim la o unitate și expansiune a forțelor de stînga, care să ducă la o unitate democratică și populară mai amplă, dîncolo de diferitele formule de guvernare și de administrații locale; care să ducă la acea înțelegere substanțială între toate forțele populare și democratice italiene, care este indispensabilă pentru rezolvarea marilor probleme ale Italiei: aceasta este strategia, este metoda numită «compromis istoric».

În expansiunea și inițiativa stîngii, în lupta pentru cucerirea unor poziții mai înaintate, există roluri specifice pentru P.S.I. și respectiv pentru P.C.I.; există loc pentru afirmarea ambelor partide. Este necesară o întărire a unității lor, în condițiile respectării stricte și recunoașterii autonomiei lor și a caracteristicilor și funcțiilor lor specifice.”

Berlinguer a abordat, apoi, problema a ceea ce el a definit un prim bilanț (care va fi aprofundat de apropiatul congres) al politicii urmate și a inițiativelor luate de P.C.I. în ultimii doi ani, de la alegerile din 20 iunie 1976 pînă în prezent:

„Pentru a face acest bilanț trebuie să se pornească de la situația în care s-a aflat țara la jumătatea anului 1976. Din punct de vedere economic, ne aflăm în fața unei crize foarte grave, criză caracterizată printr-un proces de inflație alarmant, prinscaderi continue ale valorii lirei și printr-o creștere înfricoșătoare a deficitului balanței de plăți”.

„Trebuie să subliniem fără ezitare — a spus Berlinguer — că pericolele foarte grave ce amenințau economia și democrația nu ar fi fost zădărnice și rezultatele pozitive pe care le-am amintit n-ar fi fost atinse dacă nu existau succesele noastre electorale din '75 și '76 și dacă, după 20 iunie, nu s-ar fi reușit — mai cu seamă datorită inițiativelor noastre tenace — să se

Prioritatea valorificării resurselor naturale

creeze o situație politică caracterizată printr-o mai mare solidaritate și un mai mare spirit de colaborare între forțele democratice.

Cu tot atita hotărâre însă — a adăugat Berlinguer — noi trebuie să spunem primii că actualul cadru economic, social și politic complex pe care îl prezintă țara nu este satisfăcător. Motivul esențial al nemulțumirii noastre este că nu s-au înfăptuit până acum acele schimbări calitative în dezvoltarea economică și socială de care țara are nevoie pentru a ieși în mod pozitiv și pentru mult timp din „criză“.

Referindu-se la forțele care „împiedică sau frânează orice pas în direcția reînnoirii“, secretarul general al P.C.I. a subliniat că acestea „acționează și se fac simțite și în actuala majoritate parlamentară, în primul rând în democrația creștină. La baza acestui partid există, fără îndoială, pături importante de oameni ai muncii, femei, tineri (și aceasta explică politica noastră), dar sînt prezente, de asemenea, grupuri, pături, categorii care se bucură — și vor să se bucure în continuare — de poziții privilegiate și de venituri care sînt în contradicție cu necesitatea presantă de deschidere a unui proces de dezvoltare economică nou și sănătos.“ „Povara însă-nătoșirii și reînnoirii — a subliniat, în acest sens, Berlinguer — nu poate fi suportată numai de clasa muncitoare, în condițiile imobilismului restului societății.

Clasa muncitoare poate și ea să-și reducă în anumite limite revendicările de salarii, și chiar a făcut aceasta. Dar trebuie ca democrația creștină să se hotărască: marile averi, marile patrimonii, marii evaziونيști trebuie în sfîrșit loviți. Trebuie, de asemenea, ca formele în care trăiesc, muncesc, cîștigă păturile și categoriile de care vorbeam puțin mai înainte să fie transformate și modernizate printr-un proces treptat care să nu genereze o deplasare de masă a acestor pături spre poziții reacționare. Această problemă, a continuat Berlinguer, privește toate partidele, dar în primul rînd democrația creștină“.

„În majoritatea parlamentară noi rămînem — a precizat în continuare secretarul general al P.C.I. — numai cu condiția și în măsura în care va progresa îndeplinirea exactă și loială a programului asupra căruia s-a căzut de acord. Dar rolul nostru și faptul că răspundem în fața maselor muncitoare și a țării nu ne permit să ne situăm pe o poziție inactivă, de pură înregistrare a ceea ce se face pozitiv sau negativ. Rolul și responsabilitatea noastră ne obligă să intervenim mereu prin critici, propuneri și inițiative făcute guvernului și exprimate în Parlament și, îndeosebi, să ne dezvoltăm acțiunea în țară, în rîndul maselor“.

În continuare, Berlinguer a abordat tema alianțelor clasei muncitoare în momentul în care, a spus el, problema ce stă în fața noastră nu este numai aceea a salvagărdării democrației și apărării țării de prăbușirea economică, ci aceea de a concepe și pune în mișcare un proces de reînnoire a societății și a statului.

Trebuie să înaintăm, a adăugat Berlinguer, spre un bloc social mai larg“.

„Acesta este noul domeniu în care trebuie să se desfășoare cît se poate de sistematic și să se dezvolte cu cea mai mare amploare inițiativa politică, socială, ideologică a clasei muncitoare. Iată noul domeniu — în afara celor tradiționale ale țărănimii și păturilor mijlocii — de acțiune pentru politica de alianțe a clasei muncitoare“.

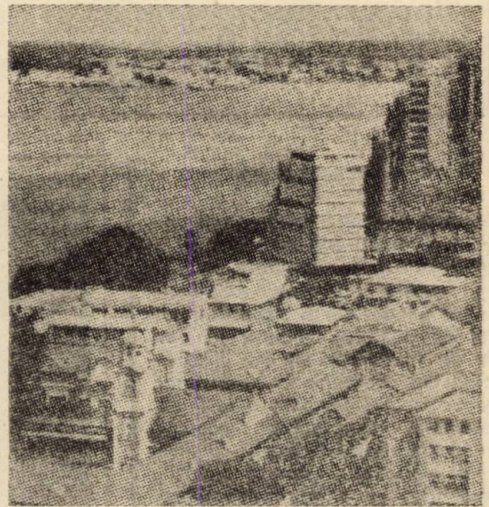
La scurt timp după proclamarea independenței sale, asemeni altor foste colonii africane, Nigeria n-a fost scutită de răbufnirea unor sechele ale trecutului colonial, fapt care, între altele, a dus la o accentuată stare de criză, la importante pierderi umane și materiale și, implicit, la frînarea procesului de dezvoltare a țării. După ce această criză a fost depășită, guvernul a declanșat un amplu proces ce cuprindea măsuri necesare creării unui cadru viabil pentru a-și transpune în practică planurile, pentru a fi încununate de succes eforturile poporului nigerian în direcția propășirii sale economice și sociale.

În acest context, un moment semnificativ în cadrul evoluției politice nigeriene l-a constituit hotărîrea, din zilele trecute, a general-locotenentului Olusegun Obasanjo, șeful guvernului militar federal al Nigeriei, de a ridica starea de urgență decretată în urmă cu 12 ani. S-a anunțat, totodată, anularea interdicției activităților politice. Pe acest fundal, preocupările de ordin economic ale autorităților de la Lagos vizează valorificarea eficientă și deplină a bogățiilor naturale și a resurselor umane ale Nigeriei.

Posibilitățile sînt uriașe. Pe cei 923 768 km² — cît are Nigeria — se află imense păduri cu esențe dintre cele mai prețioase, plantații de palmieri sau arbori de cacao și de cauciuc. Acestora li se adaugă importante resurse minerale: cărbune, columbit, cositor, fier, plumb, cupru, tungsten și îndeosebi petrol și gaze naturale. De altfel, în Africa, Nigeria este cel mai mare producător de petrol (depășind Libia), ea extrăgînd aproape 40 la sută din țiteiul produs pe continent; între statele producătoare de petrol, ea se situează pe locul al șaptelea, iar în cadrul țărilor membre ale OPEC, pe locul al cincilea — după Arabia Saudită, Iran, Venezuela și Irak. Extracția petrolului a atins un nivel record în anul 1974, cînd s-au obținut 112 milioane tone; în perioada următoare, producția a fost de 88 milioane tone (în 1975), 102,3 milioane tone (în 1976) și 104,3 milioane tone anul trecut. În mod firesc, extracția petrolului contribuie cu peste 43 la sută la formarea produsului intern brut (care, în 1977, s-a cifrat la 28 miliarde dolari). Petrolul nigerian este „ușor“ (cel din Orientul Apropiat fiind „greu“) și cu un conținut redus de sulf și, de aceea, cunoaște o solicitare externă crescîndă, în pofida concurenței celui extras în Marea Nordului. Însă, între timp, autoritățile de la Lagos au lansat o serie de proiecte în vederea rafinării lui la fața locului și a creării posibilității exportului de produse petroliere. Astfel, în chiar zilele următoare, la Warri, se va inaugura o rafinărie ce va prelucra cinci milioane tone anual. În 1979, la Kaduna, capitala statului cu același nume, vor debuta lucrările la o nouă rafinărie ce va avea aceeași capacitate de prelucrare. Acestea se vor adăuga celei de lângă Port Harcourt (3 milioane tone capacitate de prelucrare), astfel încît, în final, Nigeria își va putea satisface cererile interne și va putea exporta circa nouă milioane tone produse petroliere.

În valorificarea superioară a unora dintre resursele sale, Nigeria colaborează în mod fructuos și cu România, fiind, aceasta, o componentă de bază a rela-

țiilor româno-nigeriene. Evident, relațiile româno-nigeriene au un cadru mult mai larg și mai profund. În acest sens, contribuția fundamentală au adus-o șefii celor două state — președintele Nicolae Ceaușescu și general-locotenentul Olusegun Obasanjo — care în convorbirile purtate la București și Lagos, în aprilie 1978 și, respectiv, martie 1977, au identificat noi posibilități pentru extinderea și aprofundarea colaborării dintre țările noastre.

Imagine din Lagos — capitala țării

Citeva date ale cooperării economice sînt, prin ele însele, semnificative. Astfel, există domenii ca industriile miniere, petroliere, agricultură, transporturi, cercetare științifică și tehnologică în care România și Nigeria au convenit că pot extinde colaborarea lor fructuoasă. După cum se cunoaște, la Calabar (capitala Cross River) ființează cu succes societatea mixtă româno-nigeriană „Seromwood Industries Ltd“, care construiește un combinat de prelucrare a lemnului. Întreprinderea românească „Forexim“ furnizează proiectul, asistență tehnică, echipamentul fabricilor și al liniilor de exploatare și utilajele necesare construcțiilor rutiere. Combinatul de la Calabar va avea o capacitate de 120 000 metri cubi de masă lemnosă anual. Tot rod al cooperării româno-nigeriene este și combinatul de industrializare a lemnului ce se construiește la Ondo.

În general, relațiile economice româno-nigeriene cunosc o dezvoltare ascendentă. Țara noastră exportă instalații complexe pentru centrale electrice, uzine chimice, fabrici de ciment și cărămizi, centrale telefonice, diverse utilaje, mașini și echipament pentru transport, și importă mine-reuri și minerale, cauciuc natural, piei, cafea, citrice, gumă arabică etc. Sînt coordonate și componente ale relațiilor româno-nigeriene care, desigur, în viitor vor cunoaște noi domenii și vor înregistra ritmuri mai accentuate, ca expresie a voinței comune de a diversifica și aprofunda bunele raporturi existente în prezent.

D. M.

La 21 septembrie, cosmonauții Valeri Bikovski și Sigmund Jähn au sosit în capitala R. D. Germane. Ei au fost întâmpinați pe aeroportul Schoenefeld de către Erich Honecker (dreapta), secretar general al C.C. al P.S.U.G., președintele Consiliului de Stat al R. D. Germane, de alți conducători de partid și de stat, precum și de aproximativ 15 000 de berlinezi

Repetiție

Marina franceză a efectuat recent o operațiune de simulare a unei catastrofe maritime în largul coastei bretone, acțiunea având scopul de a constitui un fel de „repetiție” pentru echipele de intervenție ce vor fi chemate să acționeze în cazul unor grave accidente, cum a fost, de exemplu, eșuarea, în aceeași zonă de litoral franceză, a marelui petrolier „Amoco Cadiz”. Realizată cu ajutorul petrolierului „La Durance”, în condiții meteorologice favorabile, operațiunea de simulare a decurs cu succes, echipele de intervenție aduse cu elicopterele coborând la bordul navei pentru a determina avaria și modul de a o remedia. Concomitent, un remorcher puternic a fost gata să intervină pentru a deplasa nava. Continuând seria de acțiuni inițiată prin acest test al capacității echipelor de intervenție, guvernul francez va organiza, în colaborare cu marina națională, noi operațiuni de simulare în cursul iernii viitoare, când va fi „înscenată” o catastrofă de proporții celei survenite cu „Amoco Cadiz”, în acest scop urmând a fi tolsit un petrolier de 200 000 tone.

Declarații

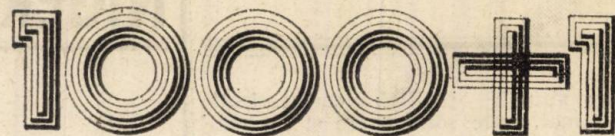
Premierul iranian Jaafar Sharif Emami a dat asigurări, în cadrul unei convorbiri cu „Süddeutsche Zeitung”, că, în ciuda legii marțiale instituite în Teheran și alte 11 orașe iraniene, politica de liberalizare va continua. La întrebarea, în ce fel se deosebesc concepția și ideile guvernului său de acelea ale predecesorilor, Sharif Emami a spus: „Deosebirea fundamentală constă în aceea că noi acordăm atenție cererilor poporului și ne ocupăm de acestea. Faptul că acest lucru nu s-a făcut în trecut constituie în bună parte un motiv al nemulțumirilor de acum”.

Dansator din Papua — Noua Guinee, purtând o podoabă de pene de 1,5 m. Fotografia a fost făcută la un spectacol ocazionat de deschiderea — la Muzeul american de istorie naturală, din New York — a expoziției „Papua — Noua Guinee, atunci și acum”.

Aprecieri

Guvernul francez nu recunoaște votul privind recomandarea unei cooperări vest-europene în domeniul armamentului, intervenit în iunie, în cadrul Parlamentului vest-european de la Strasbourg. Răspunzând întrebărilor scrise, adresate de doi deputați din rîndurile Adunării pentru Republică (R.P.R.), Michel Debré, fost prim-ministru, și Pierre-Charles Krieg — răspuns publicat în „Journal Officiel”, din 23 septembrie — Louis de Guiringaud, ministrul afacerilor externe, afirmă că, prin imixtiunea sa în problemele de apărare, Parlamentul vest-european și-a

depășit atribuțiile. Din acest motiv, votul său devine „nul și fără nici un efect”.

Reforme

Congresul brazilian a aprobat, la a doua și ultima citire, reformele politice propuse de guvern „pentru a angaja Brazilia pe calea normalității democratice”. Reformele, care vor intra în vigoare la 1 ianuarie 1979, desființează de fapt instrumentul principal al puterilor excepționale ale șefului statului, „actul instituțional nr. 5”, care îi permite să dispună după dorința sa de puterile executivă, legislativă și judecătorească. Totodată, reformele stabilesc principiul inviolabilității mandatelor deputaților și senatorilor, restabilesc autonomia puterilor legislative și judecătorească, precum și respectarea libertății individuale în cazul delictelor politice și înlesnesc crearea de noi partide politice, limitate pînă acum la două: Arena (guvernamental) și „Mișcarea Democratică Braziliană” (de opoziție). Președintele Ernesto Geisel recunoaște că intenționează să procedeze „treptat” și succesorul său probabil, generalul Baptista Figueredo, a declarat că aceste reforme nu sînt decît un „punct de plecare”.

Testare

În luna aprilie 1979, timp de o săptămînă, conducătorii Complexului mijloacelor americane de apărare în caz de accident nuclear se vor afla în stare de „război” pentru a testa eficacitatea dispozitivelor prevăzute, rapiditatea mobilizării și intervenției mijloacelor civile și militare de ajutor ale echipelor de decontaminare a zonei poluate și de avertizare a populației. 500 de persoane, incluzîndu-l, probabil, și pe președintele Carter, potrivit Agenției de apărare nucleară a Pentagonului, vor interveni în acest „exercițiu” a cărui temă va fi un accident pe care-l suferă un avion ce transportă bombe atomice nearmate. Necesitatea pregătirii unui astfel de exercițiu derivă din faptul că experiența dobîndită ca urmare a accidentului de la Thule, în Groenlanda, la 22 ianuarie 1968, a fost aproape uitată, a declarat vice-amiralul Robert R. Monroe, director al Institutului de apărare nucleară, însărcinat cu conducerea exercițiului. În urmă cu 10 ani, un bombardier aparținînd „Strategic Air Command”, care transporta patru bombe „H”, a efectuat o aterizare forțată pe gheață, în apropiere de Thule și a luat foc. Trinitrotoluenul care servea drept detonator al bombelor a explodat răspîndind în

jur plutoniu. Din fericire, căldura incendiului a provocat topirea gheței, precipitînd aceste produse radioactive la o adîncime de 240 metri în apele Golfului Stelei Polare.

Ra-shalom

Un asteroid descoperit de cercetători californieni în timpul desfășurării reuniunii de la Camp David a fost denumit „Ra-shalom”. Ra este numele zeului-soare al egiptenilor antici, iar „shalom” înseamnă pace, în limba ebraică.

Guernica

Cunoscutul tablou al lui Pablo Picasso va fi în curînd restituit Spaniei, a declarat ambasadorul Spaniei la Washington, Jose Llado. El a reamintit că a conferit cu conducerea Muzeului de artă modernă din New York, căruia lucrarea i-a fost dată în păstrare, care i-a comunicat hotărîrea ei de a asigura cît mai curînd posibil transferul tabloului la Madrid, potrivit dorinței marelui artist. „Guernica” — lucrare monumentală cunoscută în întreaga lume — evocă distrugerea, în anul 1937, de către aviația hitleristă, aliată cu forțele franchiste, a localității cu același nume din nordul Spaniei, în timpul războiului civil.

Televizor de buzunar: 640 grame, 11,8 cm lungime, 11,5 cm lățime și 3,4 cm grosime; ecranul este de 3,6/4,8 cm. Firma constructoare — Matsushita Electric Industrial, din Japonia — speră să-l pună în vânzare peste aproximativ 2 ani, la prețul de 100 000 yen (circa 526 dolari) bucata

Prima ieșire a papei Ioan Paul I din cetatea Vaticanului :
întilnirea cu primarul Romei, Carlo Giulio Argan

Repertoriu

Telespectatorii britanici vor avea posibilitatea să vizioneze în următorii șase ani toate cele 37 de piese ale lui Shakespeare, reprezentând noi adaptări pentru televiziune, a anunțat British Broadcasting Corporation (B.B.C.). Acest proiect, costînd circa șapte milioane lire sterline, va începe în luna decembrie prin difuzarea pieselor „Romeo și Julieta”, „Richard al II-lea” și „Cum vă place”.

Reuniune

Responsabili cu probleme externe din conducerea partidelor comuniste din cadrul C.E.E. s-au întrunit la Bruxelles pentru a face un bilanț al pozițiilor lor privind alegerea prin vot direct a Parlamentului european, în luna iunie a anului viitor. Jacques Denis, membru în delegația franceză, a afirmat că nu va exista un pro-

gram comun al partidelor comuniste din cele nouă țări ale Pieței comune. El a adăugat : „Considerăm că lupta împotriva șomajului, a crizei, pentru dezvoltare și democrație în Europa, pentru cooperare internațională, pentru pace și destindere, vor constitui punctele de vedere comune ale partidelor noastre. Totuși, a subliniat el, aprecierile asupra acestor diferite teme nu vor fi în mod necesar identice”.

Dezvăluiri

Președintele Afganistanului, Noor Mohammad Tarakki, a afirmat că agenți străini recurg la subversiune împotriva regimului său, „exploitînd sentimentele religioase”, relevă agenția indiană de știri P.T.I. reluînd informații parvenite din Kabul. „Respectăm Islamul, dar nu vom permite nimănui să se angajeze în acțiuni subversive”, a declarat președintele afgan, menționînd că deține

suficiente indicii — pe care nu intenționează, pentru moment, să le facă publice — în legătură cu complotul sprijinit din străinătate, împotriva națiunii afgane.

Reclamă

Institutul de cercetări economice al Universității din Köln a publicat un studiu despre veniturile încasate din reclamă în R.F.G. Studiul relevă că, dacă în anul 1954 veniturile realizate din publicitate erau de 500 000 000 mărci, în anul 1977 ele au crescut la 8,6 miliarde mărci. Anual, în R.F.G. se publică și se difuzează la radio și la televiziune între 8 000 și 12 000 de anunțuri publicitare. Costul unei pagini de reclamă în cunoscutul săptămînal vest-german „Der Spiegel” este de 47 880 mărci, în ilustratul „Stern” de 71 596 mărci, iar în revista „Hör Zu” de 99 840 mărci. Concernul de presă din Ruhr „Westdeutsche Allgemeine Zeitung” încasează pentru publicarea unei reclame alb-negru suma de 97 216 mărci, iar pentru cea a uneia color 165 267 mărci ; o reclamă de 20 de se-

cunde pe primul program al televiziunii vest-germane costă 14 400 mărci.

Tristețe

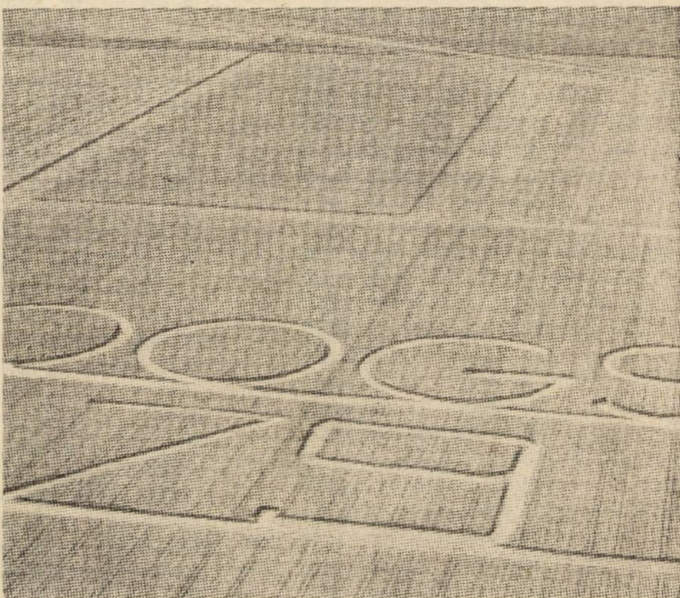
Ultimul „gigant italian al mărilor” — pachetbotul „Leonardo da Vinci” — și-a încheiat, săptămîna trecută, „cariera” în portul Genova, după o ultimă traversare a Oceanului Atlantic, de data aceasta fără pasageri. „Această ultimă călătorie a fost foarte tristă”, a declarat căpitanul vasului, la sosirea la Genova. „Un pachetbot fără pasageri este întotdeauna trist. Ne obișnuisem să avem la bord 900 de persoane”, a adăugat el. După navele de aceeași clasă — „Michelangelo” și „Raffaello”, cumpărate de Iran pentru a fi transformate în cazărmi plutitoare, „Leonardo da Vinci” va aștepta, ancorat, să-i fie hotărîtă soarta. Proprietara pachetbotului, societatea de navigație „Italia”, urmează să anunțe în curînd vânzarea navei. „Leonardo da Vinci”, care are un deplasament de 33 500 de tone, a fost lansat la apă la 7 decembrie 1958, intrînd în serviciile regulate după un an și jumătate.

La Essen a avut loc o interesantă întilnire a persoanelor al căror nume este Schmidt, Schmit sau Schmid. La întrunire n-a lipsit, evident, cancelarul Helmut Schmidt

Noi semne de circulație, din puncte tip computer, au fost prezentate la Londra de cercetători britanici. Urmează a fi testate în condiții reale de trafic

Gigantica inscripție fotografiată din avion nu este, cum s-ar părea, un mesaj misterios „transmis” pe cîmpia olandeză de cine știe ce extraterestri. Este pur și simplu rodul fanteziei unor agricultori care, pentru a sărbători buna recoltă, s-au amuzat „tunzînd” în lanul de griu cuvintele „recolta-79”

Rubrică realizată de N. Pătrașcu

Politica economică în dezbaterile sesiunii extraordinare a Dietei

Sesiunea extraordinară a Dietei debutează într-un moment de intensificare a vieții politice japoneze, pe fundalul evoluțiilor marcate de accentuarea confruntărilor de poziții între partide, cu privire la problemele politice, economice și sociale ale Japoniei. În același timp, Partidul Liberal Democrat, de guvernământ, cunoaște o perioadă de activizare a fracțiunilor, în perspectiva alegerilor pentru funcția de președinte al partidului, în condițiile în care persistența dificultăților economice și sociale afectează în continuare guvernul.

În luna decembrie expiră mandatul de doi ani încredințat actualului premier Takeo Fukuda, conform hotărârii de instituire a unei noi proceduri pentru alegerea liderului liberal democrat. Potrivit acestei proceduri, mandatul președintelui P.L.D. a fost redus la doi ani, iar, în decembrie, urmează să fie testat sistemul electoral propriu-zis, care constă în organizarea unor alegeri preliminare în cadrul partidului, primii doi candidați prezentându-se, apoi, în fața parlamentarilor liberal-democrați. Perspectiva ca Takeo Fukuda să rămână în funcția de președinte al P.L.D. și, în consecință, de prim-ministru depinde, evident, de modul cum va fi apreciată politica guvernului său, îndeosebi de rezultatul măsurilor economice aplicate în condițiile unor dificultăți ce vizează însăși structura actuală a sistemului economic nipon, determinate în parte și de recente evoluții ale economiei țărilor occidentale. De menționat că sesiunea extraordinară a Dietei va examina bugetul suplimentar pe anul fiscal curent, care se încheie la 31 martie 1979, în scopul finanțării noului program de stimulare a activității economice, adoptat de guvern la 2 septembrie.

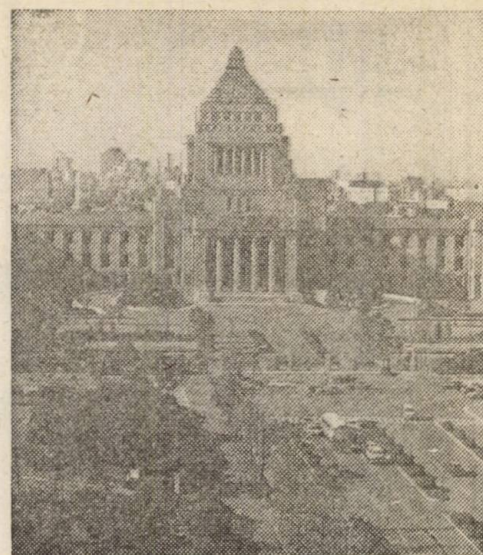
În discursul rostit în fața Dietei, premierul Takeo Fukuda își exprima îngrijorarea în legătură cu stadiul actual al economiei țărilor occidentale, observând că redresarea activității economice este tardivă, rata șomajului este încă înaltă, iar tendințele protecționiste cunosc o recrudescență în multe țări industrializate. El arăta că, pentru a contribui la ameliorarea acestei situații, Japonia va face tot ce-i stă în putință în vederea îndeplinirii promisiunii făcute la reuniunea la nivel înalt de la Bonn, din iulie, de a realiza un ritm de creștere economică, în acest an, de 7 la sută și o reducere a surplusului balanței de plăți. Șeful guvernului nipon a apelat la S.U.A. să stabilizeze cursul dolarului pe piețele monetare occidentale, văzând în aceasta o condiție pentru realizarea promisiunii făcute la Bonn. Premierul Fukuda a avut în vedere consecințele, pentru Japonia, ale creșterii cursului yenului, în raport cu dolarul, a cărui paritate oscilează, în prezent, în jurul nivelului de 190 yeni pentru un dolar, față de 308 yeni, cursul stabilit în 1971. Aceste evoluții au fost determinate, pe de o parte, de sporirea constantă a surplusului balanței de plăți și a rezervelor valutare ale Japoniei, iar, pe de altă parte, de creșterea deficitului comercial american, îndeosebi al balanței comerciale americano-japoneze. Potrivit estimărilor oficiale, surplusul comercial al Japoniei

s-ar putea ridica, în actualul exercițiu financiar, la 20,5 miliarde dolari, față de 20,3 miliarde dolari în anul financiar trecut, iar excedentul balanței de plăți ar putea fi de 13,1 miliarde dolari, mai mult decât dublul sumei estimate inițial.

Creșterea spectaculoasă a valorii yenului în raport cu dolarul are loc pe fondul persistenței dificultăților economice japoneze, îndeosebi în ramurile afectate de „recesiunea structurală”, cum sînt industria textilă, construcțiile de nave, siderurgia. În marile întreprinderi de construcții navale, în industriile textilă și chimică, precum și în alte ramuri ale economiei japoneze se prevede restrîngerea în continuare a capacităților de producție. Aceste fenomene survin în condițiile menținerii nivelului ridicat al șomajului și falimentelor, mai ales în rîndul întreprinderilor mici și mijlocii. Se apreciază că, pînă la sfîrșitul anului, situația în domeniul forței de muncă se va agrava, după ce, timp de 19 luni consecutiv, numărul șomerilor a depășit nivelul de un milion, considerat deosebit de înalt pentru Japonia.

În această situație, guvernul japonez a adoptat la 2 septembrie un complex de măsuri de stimulare a activității economice, în vederea realizării obiectivului de a obține, în actualul exercițiu financiar, un ritm de creștere economică de 7 la sută. Programul prevede efectuarea de investiții suplimentare de 2.500 miliarde yeni, destinate, în principal, stimulării lucrărilor publice, sprijinirii firmelor mici și mijlocii și a ramurilor economice afectate mai puternic de recesiune, precum și pentru finanțarea unor importuri urgente, menite să contribuie la reducerea excedentului balanței de plăți.

În situația politică și economică actuală, principalele partide din opoziție își concentrează eforturile în direcția definirii unor alternative la politica guvernului liberal-democrat. Partidul Comunist din Japonia consideră că, în prezent, esențial este modul în care comuniștii niponi, împreună cu celelalte forțe progresiste și democratice, vor acționa pentru depășirea dificultăților economice ce confruntă țara și vor realiza obiectivul schimbării, într-o direcție progresistă, a politicii naționale. P.C.J. a desfășurat o intensă activitate teoretică și practică pentru a arăta calea pe care o preconizează pentru depășirea crizei în economie, educație și cultură. În acest sens, partidul a depus eforturi pentru realizarea Frontului Unit, promovînd, încă din 1975, o mișcare în direcția realizării unui consens național. În opinia comuniștilor niponi, consensul popular pentru Frontul

Tokio. În imagine — clădirea Dietei

Unit trebuie să fie realizat printr-un dialog cu pături largi ale populației asupra situației reale din țară și asupra viitorului țării. Amintim în context că, în anii trecuți, au avut loc convorbiri între Partidul Comunist din Japonia și Partidul Socialist din Japonia, care au dus la semnarea unui acord politic vizînd crearea Frontului Unit. Totodată, comuniștii s-au pronunțat pentru extinderea dialogului cu orice grupare dispusă să acționeze în favoarea unei cooperări efective, pornind de la aprecierea că realizarea unui Front Unit progresist constituie și calea de ieșire democratică din criză.

În ce privește problemele economice de stringență actualitate, comuniștii niponi consideră că, pentru prevenirea reevaluării și mai accentuate a yenului, trebuie luate măsuri care să asigure desfășurarea activității micilor întreprinderi și a ramurilor economice legate direct de nivelul de trai al populației. Totodată, apreciază P.C.J., soluțiile pentru reducerea excedentului comercial, care constituie, prin el însuși, un factor de reevaluare a yenului, rezidă în îmbunătățirea condițiilor de muncă și viață ale maselor, în creșterea puterii de cumpărare și ridicarea standardului lor de viață, în adoptarea unei politici economice care să orienteze investițiile publice spre aceste obiective.

Grupul parlamentar comunist a prezentat, în acest sens, în Dietă, o „propunere urgentă pentru a restitui poporului profiturile obținute din creșterea valorii yenului și pentru controlul asupra speculațiilor pe piețele monetare”.

La rîndul său, Partidul Socialist din Japonia se pronunță pentru o reformă a sistemului administrativ și economic al țării, care să ofere muncitorilor o largă participare la conducere și la elaborarea politicii consiliilor de administrație. În cadrul preocupărilor pentru formarea și întărirea unității de acțiune a forțelor democratice și progresiste nipone, se înscrie acordul privind acțiunile comune ale P.C.J. și P.S.J. la sesiunea extraordinară a Dietei, potrivit căruia acestea vor milita pentru revizuirea politicii economice în interesul îmbunătățirii condițiilor de viață ale maselor largi populare. Acordul a fost realizat în cursul unei întâlniri între conducătorii grupurilor parlamentare comunist și socialist. În același cadru se înscriu și consultările, privind Frontul Unit, dintre P.C.J. și diferite organizații sindicale. Asemenea acțiuni sînt considerate drept semnificative, întrucît răspund, cerințelor de acțiune unită a forțelor progresiste și democratice din Japonia.

Paul Diaconu

Le Monde

PARIS

SUEDIA: COALIȚIA GUVERNAMENTALĂ ÎN FAȚA DIFICULTĂȚILOR

DE APROAPE doi ani, Suedia este condusă de un guvern de centru-dreapta. Așanumiții „burghezi” au preluat în septembrie 1976 ștăfeta de la social-democrați, care, în peste 42 de ani de putere neîntreruptă, au creat „modelul suedez” atât de discutat. Durata legislaturii nefiind decât de trei ani, 1978 va fi un an electoral... Dar ce s-a întâmplat în Suedia de cînd a venit la conducere noul guvern?

Tema predominantă a acestei prime jumătăți de mandat a fost situația economică. Criza s-a abătut asupra Suediei ca un fulger, și majoritatea comentatorilor au căzut de acord cu aceasta: primul guvern „burghez”, după aproape 45 de ani, a avut o sarcină deloc ușoară. Conducătorii sectoarelor tradițional înfloritoare ale industriei au venit, rînd pe rînd, în antecameralele ministerelor pentru a obține un „sprijin”. Puterea publică a fost foarte generoasă, deoarece aproximativ 28 de miliarde de coroane au fost distribuite, numai în 1977, sub formă de subvenții directe, ajutoare pentru restructurare, împrumuturi avantajoase sau garanții de credit. Brusc, această industrie, atât de sigură de ea, dar care aparent s-a culcat prea mult pe lauri, se prăbușea ca un castel din cărți de joc. Ce s-a întâmplat? După părerea unora, aceasta a fost urmarea inevitabilă a unei politici imprudente de stocuri și de stimulare a consumului particular între 1974 și 1976 — perioadă în care salariile au crescut cu 40 la sută, în timp ce producția a stagnat; după părerea altora, a fost vorba de un exces de optimism. „Cum ar fi putut oare Suedia să scape în mod rezonabil de recesiunea generală?” Criza a lovit, deci, cu o mică întârziere, dar cu mai multă forță.

„Burghezii” au fost nevoiți să facă față situației înainte de a lua măsurile care urmau să marcheze politica lor: devalorizarea cu 10 la sută a coroanei în vara trecută, urmată de o serie de ușurări ale cheltuielilor întreprinderilor, începînd prin desființarea taxei patronale de 2 la sută pe salarii de la 1 iulie. După un val de naționalizări și seminaționalizări, care nu se prea potriveau cu ideologia liberală, acum este greu de spus dacă guvernul duce o politică identică sau aproape identică cu cea a predecesorilor săi social-democrați: aceștia au optat întotdeauna pentru intervenții binevenite, mai eficiente și, cu siguranță, mai puțin costisitoare, după părerea lor. Potrivit ministrului economiei, Gosta Bohman, Suedia a „reușit” devalorizarea,

și efectiv cifrele sînt favorabile: exporturile au progresat net de la începutul anului, balanța comercială este excedentară, ceea ce nu s-a mai întîmplat de mai mult de doi ani — stocurile scad simțitor, registrele de comenzi se umplu, și industria sînt relativ optimiști pentru cel de-al doilea semestru. Capacitatea de concurență a întreprinderilor s-a îmbunătățit cu 30 la sută într-un an și, pe de altă parte, majorarea prețurilor s-a încetinit: inflația va fi, probabil, sub 9 la sută în 1978 (față de peste 13 la sută în 1977), adică la nivelul cel mai redus de acum patru ani.

Ministrul industriei, Nils G. Aasling, apreciază că „politica de criză, aplicată în mod necesar de 18 luni”, se apropie de sfîrșit. „Desigur, spune el, nu sînt excluse noi dificultăți, dar ele nu vor afecta, așa cum a fost cazul pînă în prezent, sectoare întregi”. El adaugă că guvernul are ambiția să definească, înainte de alegerile din 1979, politica industrială viitoare. În acest scop, a fost întocmit „un comitet de înțelepți” însărcinat în special cu precizarea domeniilor și produselor pe care Suedia poate să mizeze pe viitor, cit și importanța noilor piețe. Patronatul începe, la rîndul său, să se neliniștească din cauza amplexului politicii de sprijinire a industriei, iar conducătorul său, Curt Nicolin, a lansat un avertisment: „Subvențiile și ajutoarele publice sînt ca un drog, și întreprinderile trebuie să fie prudente, deoarece este cunoscut fenomenul obișnuinței care decurge din folosința lui!”. Aceasta a permis guvernului să facă în domeniul economic o pauză în ajunul perioadei estivale.

Dacă asupra politicii economice, cele trei partide ale coaliției nu au întîmpinat prea multe dificultăți în a se înțelege — cu toate că conservatorii ar fi dorit să meargă mai departe și să reducă și mai mult cheltuielile întreprinderilor —, nu același lucru se întîmplă în ce privește problema nucleară. Pozițiile rămîn neschimbate și într-atît de blocate, încît se poate pune întrebarea dacă coaliția va rezista pînă la sfîrșitul legislaturii. La intervale regulate este prevăzută eventualitatea alegerilor anticipate sau a unui referendum pentru a soluționa situația.

De aproape doi ani, conservatorii și liberalii au făcut concesii partenerilor lor centristi. Construirea centralelor nucleare este ușor frînată, dar orice compromis care s-ar referi, de exemplu, la darea în funcțiune a zece reactoare în loc de 13 cît fuseseră prevăzute în programul din 1975, pare să se lovească de un „nu” sistematic din partea lui Thorbjörn Fälldin, primul ministru și șeful Partidului de centru. Totuși, necesitățile energetice ale Suediei nu sînt atât de importante cît s-ar crede: 125 Twh în 1985 față de 165 prevăzuți anterior. Chiar dacă această reducere poate fi atribuită parțial stagnării producției industriale, ea ar putea să furnizeze un argument de greutate împotriva construirii reactoarelor al 11-lea, al 12-lea și al 13-lea. Dar în Suedia promisiunile electorale sînt luate prea în serios, și opoziția nu pierde nici o ocazie pentru a reaminti declarațiile lui T. Fälldin din 1976; preconizînd renunțarea la energia nucleară.

Perseverența primului ministru în această problemă reprezintă, în mod obiectiv, o piedică în calea bunului mers al coaliției și lasă să planeze o incertitudine asupra viitorului său.

Comisia publică a energiei, care a prezentat la 13 iunie un raport, apreciază că este imposibil, în condițiile actuale, să se renunțe la energia nucleară, care nu prezintă mai multe riscuri decât alte surse de energie exploatate în acest moment. Ea

exclde, de asemenea, orice extindere a programului din 1975. Conservatori, liberali, social-democrați, syndicate și patronate aprobă concluziile acesteia. Această comisie a fost înființată în speranța de a găsi un teren de înțelegere între cele trei partide ale majorității.

În principiu, Parlamentul urmează să se întrunească în toamnă, pentru a defini o nouă politică energetică, pe baza acestui raport, dar primul ministru a lăsat să se înțeleagă că dezbaterile ar putea fi amînate.

Totuși, această neîntreruptă dezbatere cu privire la energia nucleară — nu trece nici măcar o zi fără ca presa să nu o amintească — pare să fi început să obosească publicul, într-atît este dependentă de considerente politice.

Agencia „Reuter”

NICARAGUA: CONTEXT ECONOMIC ȘI POLITIC

SÎNGEROASA convulsie la scară națională — al cărei scop este înlăturarea familiei Somoza, care conduce Nicaragua de 45 de ani — prezintă puține indicii în ce privește o soluționare simplă. În orașele în care domnește încordarea, unde au loc schimburi de focuri și explozii de bombe, Garda Națională luptă pentru a menține sub control ceea ce s-ar putea numi o insurecție populară. Numărul victimelor luptelor de stradă crește cu repeziciune.

Cea mai mare parte a fabricilor și magazinelor țării sînt închise, datorită unei greve generale al cărei obiectiv este de a-l forța pe președintele Anastasio Somoza să demisioneze. Dar, deși majoritatea păturilor populației, tineri și bătrîni, bogați și săraci, sprijină eforturile pentru înlăturarea președintelui, în ce privește forma de guvernămînt care trebuie să-i urmeze există într-o măsură mult mai mică un acord. Largul front de opoziție care a lansat chemarea la grevă generală dă aparența unei unități politice. Totuși, în rîndurile sale, există circa 16 grupări politice diferite, mergînd de la marxiști la conservatori, toate avînd o viziune diferită în ce privește viitorul țării. Una dintre acestea este „Grupul celor 12” — format din oameni de afaceri de stînga, intelectuali și clerici — cu care mișcarea sandinistă de guerillă afirmă că trebuie să formeze un guvern provizoriu.

Un element principal care a determinat respingerea pe plan național a lui Somoza este situația economică a țării. Capitala, Managua, afectată de un cutremur de pămînt în 1973, care a făcut mii de victime, rămîne, în mare parte, un oraș în ruine. Opoziția a acuzat guvernul de incapacitate de administrare și de corupție cronică. Observatorii afirmă, de asemenea,

că investițiile au fost canalizate către proiecte de care au beneficiat, mai degrabă, citiva și nu au fost menite să dezvolte țara. Șomajul este ridicat, asistența medicală și învățământul sînt extrem de limitate, în timp ce satele se află sub stăpînirea moșierilor feudali.

Institutul pentru dezvoltarea Nicaraguei, reprezentînd aproape toate cercurile particulare de afaceri, afirma recent că familia Somoza este o dictatură de extremă dreaptă, administrînd țara „ca un fief, strîngînd o avere uriașă și reprimînd aspirațiile democratice”. Veniturile sînt inechitabil împărțite, rata mortalității infantile este extrem ridicată, există peste 50 la sută analfabeți, iar sărăcia, foamea și subnutriția sînt vizibile atît la sat, cît și la oraș. Însăși administrația a recunoscut că exodul de capital și epuizarea împrumuturilor străine amenință să strânguleze economia.

Averea familiei Somoza — care include o linie de transporturi aeriene, restaurante, fabrici și ferme — este apreciată, de surse ale Congresului S.U.A., la 400 milioane dolari. Multe funcții importante din Nicaragua sînt deținute de membrii clanului Somoza. Toate forțele politice din țară sînt împotriva generalului, cu excepția propriului său partid liberal, condus de colaboratori personali. Biserica catolică, avînd adepți suficient de puternici, a cerut demisia generalului.

Cea mai mare parte a cercurilor oamenilor de afaceri pare să se fi înstrăinat, datorită impozitelor mari stabilite anul trecut care, după cum se afirmă, sînt discriminatorii, favorizîndu-i pe marii financiari apropiați președintelui. Cea mai puternică acuzație adusă, totuși, administrației este în legătură cu reprimarea. Din ianuarie pînă în luna august, anul acesta, cel puțin 200 de adversari sau presupuși adversari ai președintelui Somoza au murit în mîinile Gărzii Naționale. Există dovezi că unii au fost omorîți după arestare, în timp ce alții au fost împușcați la locuințele lor. Ura împotriva administrației Somoza este evidentă în rîndul săracilor din Nicaragua.

Principalul pilon care susține guvernul este Garda Națională, cu un efectiv de 7.500 de oameni, singura forță de securitate din Nicaragua. Ofițerii sînt bine recompensați. După retragere, la o vîrstă timpurie, ei se pot ocupa de afaceri sau de agricultură cu sprijinul guvernului.

Majoritatea partidelor de opoziție s-au pronunțat pentru naționalizarea uriașelor întreprinderi ale familiei Somoza, în timp ce sandiniștii și alte grupări de stînga cer desființarea gărzii. Dat fiind că, pe de o parte, opoziția este hotărîtă să-l înlăture pe președinte, însă e divizată în ce privește politica, iar, pe de altă, guvernul este hotărît să reziste, iar Garda Națională deține puterea de foc, rezultatul pare departe de a fi limpede. Greva națională nu a dat nici un semn că s-ar apropia de sfîrșit, în pofida acțiunii dure a guvernului. Guvernul a arestat zeci de lideri ai opoziției, a luat măsuri financiare împotriva celor care și-au închis întreprinderile și a ordonat ca muncitorii care au participat la grevă să fie imediat concediați. Cu toate că majoritatea magazinelor și fabricilor au rămas închise, încetarea activității nu a paralizat încă total economia. Cea mai mare parte a veniturilor țării provine din bumbac, cafea și zahăr, iar recoltarea acestora nu a început încă.

Deși gărzii îi este greu să suprime insurecția în orașe, ea rămîne destul de bine organizată și, oricum, este mai puternic înarmată decît adversarii săi. Eforturile depuse de insurgenți, în principal tineri și neinstruiți, de a înfrînge garda au dus la o baie de sînge. Cu toate acestea, pare puțin probabil că sandiniștii și, în general, populația săracă din Nicaragua să tolereze un guvern pe care Garda

PROFIL

INDALECIO LIEVANO AGUIRRE

președintele celei de-a XXXIII-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U.

Noul președinte al Adunării Generale a O.N.U. este Indalecio Liévano Aguirre, ministrul relațiilor externe al Republicii Columbia. Personalitate marcantă a vieții politice columbiene, Indalecio Liévano Aguirre s-a născut la Bogotá, la 24 iulie 1917. Studiile și le-a efectuat, în întregime, în capitala Columbiei. Liceul l-a urmat la colegiul „San Bartolomé”, iar studiile superioare la universitatea „Javeriana” — facultatea de științe juridice și economice. În anul 1944 și-a luat doctoratul în drept și economie.

În același an, Indalecio Liévano Aguirre a fost numit secretar la președinția Republicii. Anul 1946 marchează intrarea sa în diplomatie: este secretar și, ulterior, pînă în 1947, însărcinat cu afaceri a.i. al ambasadei Columbiei la Londra. În 1952, îndeplinește funcția de ministru plenipotențiar la Havana. De asemenea, a făcut parte din delegațiile columbiene la mai multe conferințe latino-americane și la unele sesiuni ale Adunării Generale a O.N.U. A reprezentat Columbia, în 1953, în Consiliul Economic și Social al Organizației Statelor Americane.

Între timp, a desfășurat o intensă activitate publicistică: a fost administrator al ziarului „El Liberal” (1951) și membru al Consiliului de redacție al ziarului „La Calle” (1954).

Indalecio Liévano Aguirre a fost ales membru al Camerei Reprezentanților din Columbia în legislaturile 1964—1966, 1968—1970, 1970—1974. În această perioadă, a fost unul din principalii lideri ai partidului „Mișcarea Revoluționară Liberală”. Această mișcare milită, printre altele, pentru legalizarea partidelor politice, inclusiv a partidului comunist, naționalizarea unor ramuri ale industriei, amplificarea relațiilor economice ale Columbiei. După dizol-

varea acestui partid, Indalecio Liévano Aguirre se alătură — ca de altfel majoritatea celorlalți militanți — partidului liberal, în cadrul căruia a ocupat o serie de funcții de conducere. Printre altele, a fost director interimar al Direcției Naționale a partidului, iar, în ultima perioadă, prin funcțiile de conducere pe care le-a îndeplinit în cadrul campaniei electorale, a fost unul din artizanii victoriei președintelui A. López Michelsen în alegerile din 21 aprilie 1974. În urma acestor consultări electorale, a fost ales senator din partea statului Cundinamarca.

Este autorul unor interesante lucrări, cum ar fi biografiile lui Simón Bolívar, Rafael Múñez, al eseurilor „Procesul lui Mosquera în fața Senatului”, „Bolívarismo y Monroísmo” (respectiv despre doctrinele lui Bolívar și ale fostului președinte al S.U.A., Monroe) etc., precum și al unei importante opere istorice în patru volume — „Conflicte sociale și economice de-a lungul istoriei noastre”. Este vicepreședinte al Academiei columbiene de istorie.

La 7 august 1974, Indalecio Liévano Aguirre a fost desemnat ministru al relațiilor externe al Columbiei. Ca președinte a actualei sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., Indalecio Liévano Aguirre îi succede iugoslavului Lazar Moisev.

Națională l-ar putea aproba, în cazul în care președintele Somoza demisionează. Rămîn, totuși, unele speranțe de mediere, și unii speră chiar într-o soluționare pașnică. „Sandiniștii trebuie legalizați ca partid politic”, a afirmat F. Agüero, liderul unuia

dintre partidele de opoziție. „Oamenii — spune el — și-au pierdut încrederea în alegeri, datorită faptului că Somoza deține controlul asupra votului. Este vital să avem, în curînd, alegeri libere pentru a reda poporului nostru încrederea”.

În Nicaragua, numeroși refugiați au părăsit orașul Esteli, unde trupele dictatorului Somoza au declanșat un nou val de represiuni. S-a anunțat, de asemenea, constituirea unui guvern provizoriu al forțelor progresiste, condus de Sergio Ramírez Mercado, din partea grupării „Los Doce”

Enigmele Universului

(II)

Dar, în vreme ce „piticii albi”, aflați în apropiere relativă, iradiază suficientă lumină pentru a fi fotografiați cu ajutorul marilor telescoape, iar stelele cu neutroni emit semnale revelatoare, „găurile negre” sînt, prin natura lor, singulare, sau pentru a ne exprima altfel, „necomunicative”.

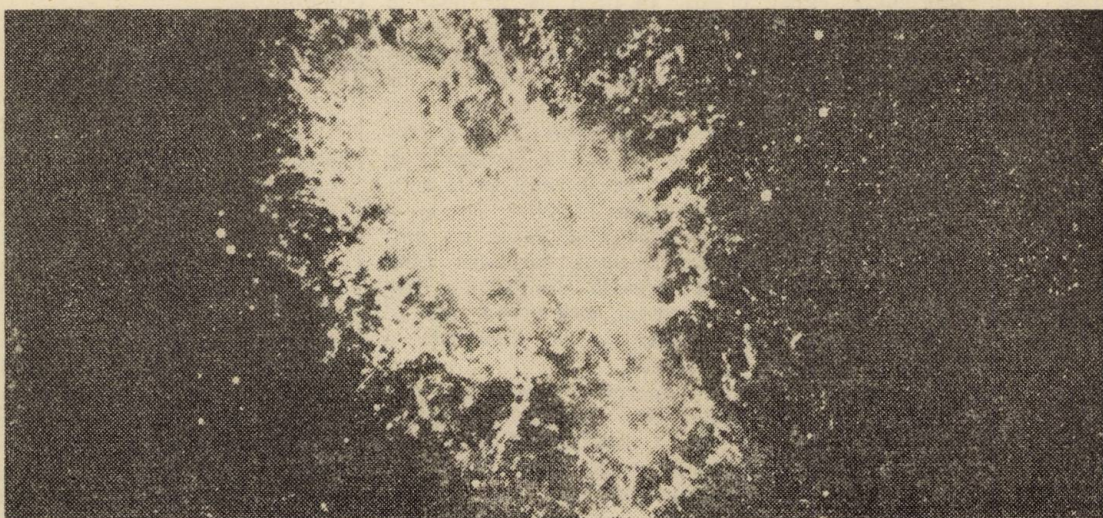
Atunci, cum au putut ele să fie identificate? Astronomii au mers pînă la limita logicii. Spre deosebire de Soare — solitar —, multe stele sînt binare — perechi de stele care călătoresc împreună, apropiate, prin spațiu, unite într-o îmbrățișare gravitațională și avînd orbite cu un centru de gravitație comun. Dacă o stea masivă dintr-un sistem binar suferă un colaps gravitațional și formează o „gaură neagră” — este raționamentul pe care îl fac oamenii de știință —, ea va continua să exercite o atracție gravitațională asupra companionului ei încă vizibil. Într-adevăr, aceasta este ceea ce pare să se întîmple, la aproape 6 000 de ani-lumină depărtare, în constelația Lebedei. Exercițindu-și forța gravitațională asupra imensului său vecin vizibil, „gaura neagră” pare că alungeste steaua, modelînd-o ca un ou, și atrage, astfel, mari cantități de gaze. Cînd particulele de gaz se îndreaptă în spirală, iar apoi în cercuri tot mai strînse, spre „gaura neagră”, ele se ciocnesc, se comprimă și se încălzesc. Temperaturile în interiorul așa-numitului „disc aderent de gaze”, care înconjoară „gaura neagră”, ating 10 000 000 grade Celsius și, în spațiu, sînt emise fascicule intense de raze X. Tocmai această radiație a fost detectată de pe Lebedă de satelitul-pionier „Uhuru”, lansat de la o bază din largul Kenyei. Acest satelit astronomic a schițat, în cîteva zile, o primă hartă a cerului, pe care apoi a perfecționat-o. Curînd, ceea ce i-a izbit pe cercetători a fost prezența acestei surse emițătoare în constelația Lebedei, care le depășea în intensitate pe toate celelalte. Ulterior, au fost lansați nume-

roși alți sateliți captatori de raze X. O relație de complementarism similară între două stele — prin urmare una dintre ele este o „gaură neagră” — pare să stea la originea razelor X care sînt recepționate de pe constelația Scorpionului.

O veșnică expansiune ?

Oamenii de știință dispun și de alte modalități de a descoperi „găurile negre”. Potrivit teoriei relativității generale, activități atît de violente, cum sînt colapsurile stelare și coliziunea anumitor tipuri de „găuri negre”, trebuie să degaje unde de gravitație. Aceste unde sînt, pentru forța gravitațională, ceea ce lumina și undele radio sînt pentru forța electromagnetică. Dar, întrucît gravitatea este atît de slabă la mari distanțe, detectarea undelor ei — afirmă omul de știință Smarr, de la Harvard — „echivalează cu a măsura fluctuațiile distanței de la Pămînt la Soare pînă la cele egale cu diametrul unui fir de păr”. Pînă acum, nimeni nu a fost capabil să facă așa ceva. Dar, cercetăto-

Savanții emit ipoteza că nebuloasa Crabului este vestigiul exploziei unei stele care, în 1504, a fost vizibilă de pe Pămînt, în plină zi, timp de mai multe luni

La Meudon, astrofizicianul Pierre Kohler scrutează spațiul extraterestru

rii speră să reușească cu ajutorul unei noi generații de detectori de gravitate extrem de sensibili, bazați pe laser, precum și prin intermediul unor procedee bazate pe folosirea metalelor supraîncălzite etc.

Savanții se află, de asemenea, în căutarea unor noi instrumente pentru cercetarea „găurilor negre”. Printre acestea se numără :

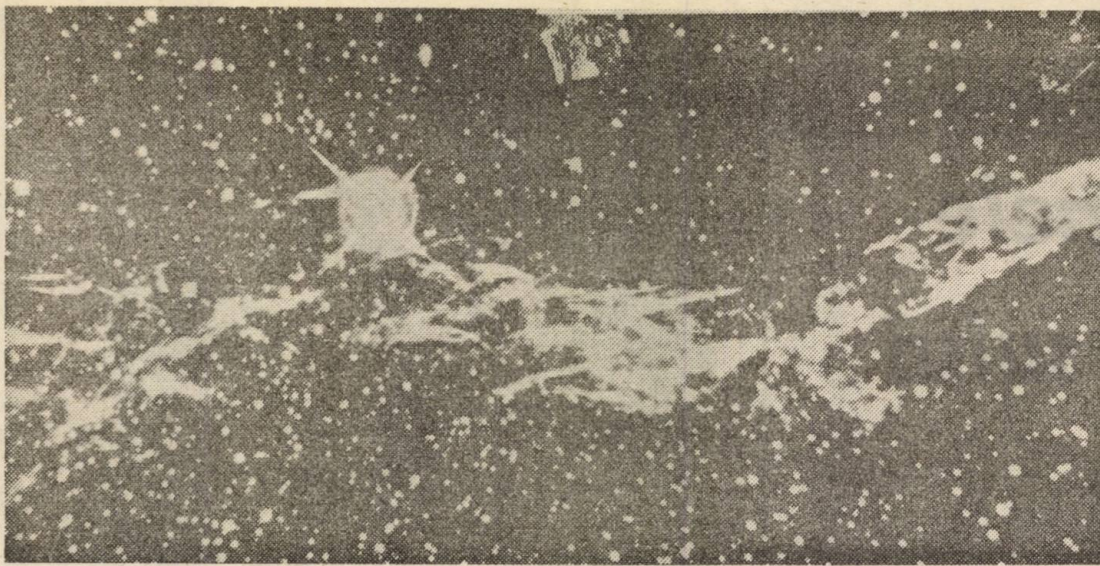
— Sateliții astronomici „cu înalte energii” îmbunătățiți. Aceștia trebuie să fie suficient de sensibili pentru a depista radiațiile gama din „minigăurile negre”.¹

— Imensul radiotelescop în formă de „Y”, cu dimensiunile de 84 km × 32 km constînd din 27 antene concave individuale, care este aproape gata instalat în statul New

Mexico (S.U.A.). El este proiectat să exploreze profund în quasarii situați la mare distanță, care ar putea fi acționați de „găuri negre”.

— Telescopul spațial, o oglindă cu diametrul de 2,4 metri, care urmează să fie plasat pe naveta spațială, la începutul deceniului viitor. Zburînd deasupra atmosferei întunecate, acest observator va depista și analiza o varie-

¹ După cît se pare, „găurile negre” există atît la scară gigantică, cît și în miniatură. Fizicianul britanic Stephen Hawkin a demonstrat matematic posibilitatea existenței unor „găuri negre” extrem de mici, datînd de la originea Universului. În explozia primordială care a creat Universul, cu aproximativ 15-20 miliarde de ani în urmă, materia a fost împinșă în toate direcțiile. În unele locuri, spune Hawkin, cantități de materie, echivalînd cu un munte, au fost atît de comprimate, încît s-au prăbușit formînd „minigăurile negre”. Circumferința lor poate să nu depășească pe aceea a unei particule atomice.

Nebuloasa Lebedei, rămasiță a unei „supernove”, pe care omul de Cromagnon a văzut-o explodând pe cer cu 12 000 de ani în urmă

tate de fenomene cerești, inclusiv radiațiile infraroșii și ultraviolete, și va descoperi ascunse detalii structurale ale galaxiilor care ar putea găzdui „găuri negre”.

Dar, se pune întrebarea: dacă aceste instrumente vor confirma existența „găurilor negre”, cât de semnificativă poate fi această descoperire? Dovada existenței „găurilor negre” va elucida unele mistere ale evoluției și destinului Universului. Oamenii de știință sînt, în general, de acord că Universul se află în expansiune. Ceea ce nu este cert este dacă expansiunea va continua veșnic. E adevărat că atracția gravitațională dintre galaxii încetinește goana spre exterior, dar, atît timp cît există suficientă masă în Univers, expansiunea nu se va opri niciodată complet.

Pînă acum, astronomii n-au izbutit să găsească masa necesară în galaxiile observabile și în norii de gaze, dar, dacă „găurile negre” există în proporția pe care o bănuiesc oamenii de știință, atunci ele sînt o frînă gravitațională suplimentară și contracarează expansiunea.

— Dacă o navă cosmică ar trece prin apropierea unei „găuri negre”, traiectoria ei ar fi deviată și ea ar fi aspirată? Este una din întrebările pe care revista „Paris Match” a adresat-o astrofizicianului Pierre Kohler, de la observatorul din Meudon.

— Da, dar înainte de această dispariție, în spatele învelișului unei „găuri negre” ar interveni o serie întreagă de fenomene, în particular efectul Doppler. Dacă, de pildă, astronautii ar comunica prin radio cu Terra, lungimea lor de undă ar fi decalată fără voia lor. Ei vor începe să vorbească pe zece centimetri de lungime de undă, pe un centimetru, apoi pe zece metri și,

curînd, instrumentele de recepționare n-ar mai putea capta emisiunile lor. Dacă ei ar emite o rază laser pentru a-și face cunoscută poziția printr-un fascicul de lumină, această lumină, care, la origine, ar fi albă, se va deplasa spre roșu, infraroșu și, în cele din urmă, ea ar dispărea. Apoi, ar mai fi încetinirea timpului, iar acest aspect este cu mult mai interesant: revenim la teoriile lui Einstein care, cînd le-a formulat, nu se îndoia cîtuși de puțin de această aplicare a lor! În virtutea acestor teorii, un astronaut care ar cădea într-o „gaură neagră” ar vedea cum timpul său se încetinește, dar se încetinește pentru pămînteni, adică, dacă el ar putea comunica prin radio cu Terra, ar spune: „Am să vă dau un semnal la fiecare secundă...” Și, în vreme ce el ar avea impresia că trăiește secunde, aceste secunde s-ar dilata pe măsură ce astronautul se apropie de „gaură neagră”. Ar veni un moment cînd secunda ar reprezenta o sută de ani, o mie de ani și, deci, pe Pămînt, aceasta ar însemna scurgerea a generații și generații, în timp ce astronautul continuă să trăiască în ritmul său normal. Este ceva fantastic și, totuși, demonstrat de legile lui Einstein. Odată depășită faimoasa barieră care duce la „gaură neagră”, se poate trece, efectiv, de la o dimensiune la alta, de la o epocă la alta, de la un univers la altul, dar, atît timp cît această limită n-a fost străpunsă, este vorba, pur și simplu, de o încetinire a timpului.

Numeroși astronomi mai ales din Anglia au calculat că este posibil să se extragă energie dintr-o asemenea „gaură neagră”, cu condiția să nu se pătrundă în interior.

Evident, este un exercițiu foarte periculos, dar, fără îndoială, peste cîteva secole, tehnica navigației spațiale o va permite. În acel moment, vom putea vedea o navă scindată în două, chiar la nivelul învelișului „găurii negre”; o jumătate din ea va fi desfăcută și abandonată. Pentru a absorbi această masă, „gaura neagră” va emite o energie care va împinge, cu putere cealaltă parte a navei spațiale și aceasta va reveni pe planeta de origine cu o masă și o energie superioare celor de la plecare. Efectuînd acest lucru cu navele regulate, se va putea pompa gratuit energie. Dacă vom dori să utilizăm energia unei „găuri negre” va trebui, în același timp, să nu le cădem victimă și să nu fim înghițiți de ea. Se pare că va fi posibil. Revenim astfel la problema de a ne afla cît mai aproape de frontiera ei, de această suprafață critică, fără a pătrunde în interior. Este o chestiune de navigație spațială. „Gaura neagră” are o viteză foarte mare; și, dacă se urmărește plasarea pe orbită în jurul ei, aceasta se poate realiza în condițiile unui motor extrem de puternic, într-un cît viteză orbitală a unei „găuri negre” este de o treime sau un sfert din aceea a luminii.

Imaginație și realitate științifică

Oamenii de știință nu sînt singurii cuprinși de această adevărată febră a „găurilor negre”. Aceste „parcele de nimic” au devenit un subiect favorit în literatură, în viața de toate zilele. Pentru a fundamenta această afirmație, trebuie să arătăm că pasiunea publicului pentru subiectul respectiv face parte din cea goană după senzațional care ține de domeniul parapsihologiei, al farfuriilor zburătoare, al mașinilor timpului, al lui Dăniken și alte artificii

pseudostiintifice. Un astrofizician spunea: „Pentru unii oameni, „găurile negre” par să fie un «triumf al Bermudeilor» cosmic”.

În mod cert, în jurul „găurilor negre” continuă să plutească un mister. În actualul ei stadiu de dezvoltare, știința nu poate oferi, încă, explicații totale cu privire la originea și evoluția lor. Nimeni nu le-a „văzut”. Necunoașterea a născut întotdeauna mituri și fantezme. Imensele „găuri negre” care aspiră tot — firicele de praf și aștri giganti — sînt de natură să-l înspăimînte pe ignorant și să-i tulbure imaginația. Savanții însă — care, în stadiul actual al cunoașterii, sînt și ei, într-o oarecare măsură, niște „profani” în materie de „găuri negre” — își exprimă convingerea că va sosi timpul cînd tehnicile moderne îl vor apropia pe om de înțelegerea unor fenomene atît de îndepărtate. Deocamdată, ei plutesc undeva în stadiul de ipoteză. Pentru unii, „găurile negre” ar fi un fel de tuneluri care ar permite revenirea în universul nostru, dar într-un loc sau într-o epocă complet diferite. Se naște, de asemenea, întrebarea dacă această revenire în Univers nu s-ar efectua sub forma unei surse de energie. Avînd în vedere că „găurile negre” fac să dispară materia, conform legii lui Lavoisier — care spune: „Nimic nu se pierde, nimic nu se câștigă” — se poate considera că această dispariție a materiei este compensată de o apariție de energie, pentru că, o dată în plus, Einstein a demonstrat că există echivalența materie=energie (pur și simplu, aceasta este bomba atomică). Și atunci se naște întrebarea dacă nu cumva, în anumite părți ale Universului, nu există surse extrem de strălucitoare care apar brusc. Acesta ar fi contrariul unei „găuri negre”. Ele sînt denumite de savanți „finții albe”. Din 1965, se observă surse de energie extrem de puternice a căror origine nu poate fi explicată și pe care nu le pot explica suficient nici măcar reacțiile nucleare bine cunoscute care se petrec în stele: aceștia sînt quasarii.

Nimeni nu poate să spună dacă toate aceste teorii sînt exacte. Reversul entuziasmului stîrnit de „găurile negre” îl constituie dubiile privind însăși existența lor. Dar, actuala efervescență intelectuală în jurul unei asemenea probleme, care îi reunește pe savanți și pe profani, depășește importanța atît a realității, cît și a aspectului practic al chestiunii. Prin simplul fapt că gîndește la o asemenea scară, umanitatea nu numai că-și lărgeste universul, ci se extinde și se înnobilează pe ea însăși.

Steve Biko

Ilie Grigoriu, Bușteni. Steve Biko, de la a cărui moarte s-a împlinit, la 12 septembrie, un an, a fost unul din cunoscuții militanți pentru drepturile populației de culoare din Africa de Sud, deși era foarte tânăr. Se născuse la King William's Town, în 1948, iar în 1966, se înscrisese la facultatea de medicină a universității din Natal. Doi ani mai târziu a pus bazele lui South African Student's Organization (S.A.S.O. — Organizația Studenților din Africa de Sud), al cărei președinte a devenit. S.A.S.O. își propunea să „trezească conștiința neagră”, în special în rândurile tinerilor, să se opună total politicii de apartheid. În 1969, lui Biko i s-a interzis să mai urmeze cursurile facultății. A fondat atunci Black Community Programme (Programul comunității negre), cu scopul de a stimula afirmarea unei conștiințe politice și socio-economice în toate păturile populației de culoare din Africa de Sud. În 1973, un an după ce publicase „Black Review 1972” (analiză detaliată a tendințelor din rândurile populației de culoare), lui Biko i se fixează domiciliul forțat în circumscripția King William's Town. În decembrie 1975, i se interzice și cel mai mic contact cu Black Community Programme, dar, cu toate acestea, reușește să fondeze „Zimele Trust Fund”, organizație de ajutorare a deținuților politici eliberați. După 1974, Biko a fost arestat de mai multe ori pentru că a încălcat măsurile de interdicție, dar nici un tribunal nu l-a făcut vinovat de vreo infracțiune. Arestarea dinaintea morții se produsese la 18 august (1977).

A. Nicolae, București. Numele noului Papă, **Ioan Paul I**, este Albino Luciani; el s-a născut la 17 octombrie 1912, la Forno di Canale, în nord-estul Italiei. După urmarea cursurilor teologice a început, după 1935, să predea teologia la seminarul gregorian din Beluno. Treptat, a început să urce treptele ierarhiei bisericești, devenind vicar general, apoi, în 1958, episcop de Vittorio Beneto, diocază subordonată Venetiei. În 1969, Papa Paul VI l-a numit patriarh al Venetiei, una dintre cele mai importante funcții în biserica italiană, iar, patru ani mai târziu, a fost numit cardinal. Titlul de „patriarh” în cadrul ierarhiei catolice nu trebuie să vă surprindă. Este în cea mai mare parte un titlu onorific și derivă din dependența bise-

ricii venețiene de Imperiul bizantin, în primele secole ale mileniului trecut. În 1451, titlul a fost consolidat de Papă, deși Venetia aparține ierarhiilor bisericești apusene. Totuși, Papa este calificat drept cel mai important „patriarh al Vestului”.

Dumitru Marcu, București.

Programul de austeritate prezentat de ministrul canadian al finanțelor, Jean Chretien, în prima decadă a lunii septembrie, are drept scop reducerea inflației, sporirea încrederii oamenilor de afaceri și redresarea monedei naționale și prevede, în principal, reduceri ale cheltuielilor publice de aproximativ 2,5 miliarde dolari, până în 1980 (acestea includ reduceri în aproape 190 de activități și eliminarea a 5 000 posturi guvernamentale). Programul fusese anunțat de primul ministru Pierre Elliott Trudeau, la 1 august, după reuniunea „celor șapte” de la Bonn. Totuși, în ciuda anunțării acestui program și a unei masive intervenții a Băncii Canadei, valoarea dolarului canadian a continuat să scadă, atingând la un moment dat 86,47 cenți U.S. — unul din cele mai joase puncte de după 1933. Potrivit ministrului finanțelor, creșterea economică reală va depinde în mare măsură de cât de repede balanța comercială își va reveni din nivelurile extrem de joase atinse în această vară. Totodată, el a anunțat că este posibil ca, în bugetul ce va fi înaintat Parlamentului până la sfârșitul acestui an, noi reduceri de taxe să fie propuse, ca stimulent economic. Programul amintit și eventualele noi măsuri sînt urmarea inflației ridicate și a șomajului sporit cu care este confruntată, între altele, economia canadiană. În ceea ce privește problema alegerilor, primul ministru a anunțat că ele se vor desfășura în primăvara viitoare, la o dată ce urmează a fi stabilită. Mandatul actualului parlament expiră la 30 iulie 1979. Lucrările noii sesiuni parlamentare vor începe la 10 octombrie, precedate, ca de obicei, de „discursul tronului”.

Vasile Iancu, Mangalia. 1.

În Bikini au avut loc, până în anul 1958, cînd experiențele au încetat, 23 de explozii nucleare. Toți locuitorii au fost autorizați să se întoarcă în insulă în 1968 (alte amănunte veți găsi în cadrul acestei rubrici din nr. 30 a.c.). Decizia de la sfârșitul lunii august (despre care ne întrebăm) de a evacua din nou insula din Pacific se datorează descoperirii unor radiații periculoase. Locuitorii au fost transferați în insula Kili, la 800 km sud-est.

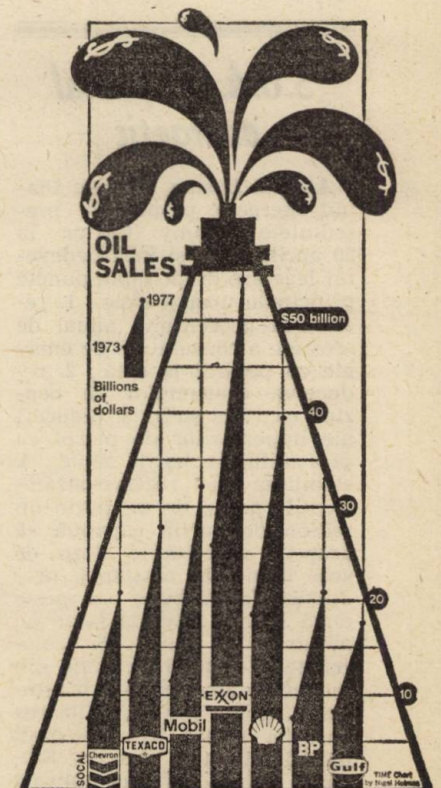
2. Robert F. Kennedy jr., fiul senatorului Robert F. Kennedy, asasinat în 1968, astăzi în vîrstă de 24 de ani, a început să-și facă un nume propriu. În ultimul an de studii la Harvard s-a deplasat în Alabama pentru a alcătui o teză asupra politicii acestui stat. Rezultatul a fost, însă, o biografie a judecătorului Frank M. Johnson jr., personalitatea pe care președintele Carter a intenționat să o numească șef al F.B.I.-ului (Johnson acceptase, dar starea sănătății l-a obligat să renunțe la noul post).

Valeriu Georgescu, bd. Mărașești, nr. 135, ap. 2. București, cod 75104, tel. 20 41 62, vinde colecția revistei „Lumea” de la apariție pînă astăzi.

„Cele șapte surori”

Victor Giurgiuca, Constanța. Sub acest nume sînt cunoscute principalele concerne occidentale (în mod prioritar petroliere) care, în ciuda crizei petrolului declanșată în 1973, au continuat și continuă să obțină însemnate profituri și — cum scrie „Time” — „să dirijeze” economiile occidentale. Ele sînt: Exxon, Shell, Mobil, Texaco, British Petroleum, Standard Oil of California (Socal) și Gulf. Afacerile acestor „surori” sînt profitabile și pentru că activitatea lor nu se limitează la domeniul petrolier, ele întinzîndu-și tentaculele asupra unui mare număr de domenii economice. Cîteva detalii se impun. Exxon, cel mai larg concern, a suferit scăderi de 8 la sută în profiturile sale, anul trecut, dar faptul s-a datorat numai slăbiciunii dolarului. Concernul deține 25 la sută din acțiunile petroliere din Alaska și mari concesiuni în Marea Nordului. După 1970, pentru a se pune la adăpost pentru vremea în care rezervele de petrol se vor reduce, Exxon a achiziționat rezerve de cărbune de peste 8 miliarde tone. Tot în ultimul timp, firma a pătruns și în domeniul fabricării computerelor și al aparatelor Xerox. Shell și-a sporit profiturile anul trecut cu 9 la sută. În afara Statelor Unite, această firmă — cunoscută mai ales prin rafinarea petrolului — cumpără în jur de 60 la sută din petrolul extras și vîndut de celelalte companii. Deține 30 la sută din acțiunile zăcămintelor de gaze naturale din Olanda. Profiturile concernului Mobil au sporit, anul trecut, cu 7,5 la sută, iar în prima jumătate a acestui an, cu

16 la sută. Deține poziții importante în Marea Nordului, Alaska și Golful Mexicului. Mobil posedă, de asemenea, cea mai importantă industrie neenergetică dintre „cele șapte surori”. Și profiturile concernului Texaco au sporit cu 7 la sută anul trecut, deși anul acesta a înregistrat pierderi relative, datorate tot slăbiciunii dolarului. Recent, Texaco a obținut concesiuni importante în largul coastelor estice ale S.U.A., în Oceanul Atlantic, unde se bănuiește existența unor importante rezerve de hidrocarburi. Din acțiunile firmei British Petroleum, 51 la sută sînt controlate de stat. Profiturile, anul trecut, au sporit cu 6 la sută. De asemenea, deține importante acțiuni în Marea Nordului și, împreună cu Standard Oil of Ohio, în Alaska. Socal și-a sporit profiturile, anul trecut, cu 15 la sută. În afara S.U.A., acționează în special în Indonezia, Libia, Bahrein, Iran, Nigeria, Arabia Saudită. Recent, a cumpărat 20 la sută din acțiunile firmei Amax, a treia companie americană de exploatare a cărbunelui, iar anul viitor va începe exploatarea uraniului în Texas. Gulf pare cea mai fragilă dintre cele șapte, profiturile sale sînt mai scăzute. Conducătorii ei sînt de părere că motivul esențial constă în diversificarea prea rapidă, intrucît Gulf s-a angajat și în alte direcții decît petrolul, cea mai costisitoare fiind uraniul. **Graficul** alăturat, reproduș din revista „Time”, prezintă vînzările de petrol ale celor șapte concerne, în miliarde dolari.

Bruxelles — 1000

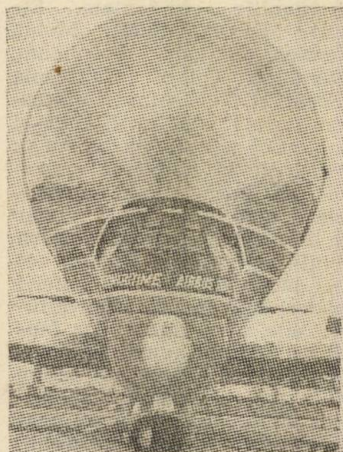
T. Petru, Ploiești. Celebrarea a 1000 de ani atestați ai orașului Bruxelles se va desfășura pe tot parcursul lui 1979. Potrivit primarului Pierre Van Halteren, sărbătorirea va urmări două scopuri principale: a face să participe la aniversare cit mai mulți bruxellezi; a programa evenimentele în așa fel încât un vizitator străin să poată participa în orice lună a anului la vreuna din manifestații. Sărbătorirea va fi oficial lansată în primul minut al anului 1979, în celebra piață Grand-Hotel. În ianuarie, februarie și martie vor fi organizate mai multe festivaluri de teatru și muzică. De la sfârșitul lunii martie până în noiembrie, la World Trade Center va fi deschisă expoziția „Al doilea mileniu al Bruxelles-ului începe mine”. În aprilie și mai, se vor deschide expoziții de pictură naivă, vor avea loc spectacole de sunet și lumină, alte spectacole de teatru, va fi dat startul într-un tur ciclist al Belgiei. Concerte (inclusiv spectacole de balet), expoziții de pictură și sculptură, întruniri sportive ș.a. vor avea loc pe tot timpul verii. În septembrie se vor deschide expoziții de argintărie veche, faianță, cărți vechi. Întâlnirile muzicale la care își vor da concursul foarte cunoscute formații sau celebri virtuozii vor continua și toamna. Festivitățile „Mileniului” vor fi încheiate în luna noiembrie, printr-un mare concert. Ultima expoziție care va fi deschisă va prezenta viața capitalei belgiene între 1860 și 1914.

S.U.A. — planul energetic

Aftenie Bostan, Tulcea. Planul energetic propus de președintele Jimmy Carter la 20 aprilie 1977 și încă nedevenit lege are drept șapte puncte principale următoarele: 1. reducerea procentului anual de creștere a consumului de energie cu peste 2 la sută; 2. reducerea consumului de benzină cu 10 la sută; 3. reduceri ale importurilor de petrol cu șase milioane barili zilnic; 4. stabilirea unei rezerve strategice de petrol de cel puțin un milion de barili, capabilă să acopere necesitățile timp de zece luni; 5. creșterea producției de cărbune cu peste două treimi, adică la peste un miliard tone anual; 6. izolarea termică a 90 la sută din locuințele americane și a tuturor clădirilor noi; 7. utilizarea energiei solare în mai mult de 2,5 milioane locuințe. Evident, detaliile sînt complicate

și depășesc spațiul de cuprindere al acestei rubrici. Din acest plan energetic, aprobat în cea mai mare parte încă în vara trecută de Camera Reprezentanților, Senatul a păstrat relativ puțin. S-a recurs, de cele mai multe ori, la compromisiuri între poziția Casei Albe și cea a Senatului, așa cum s-a petrecut în problema prețului gazelor naturale (cf. articolului publicat în nr. 37). Motivul: interesele deosebite de cele federale ale cercurilor financiare și economice care dețin și comercializează petrolul și gazele naturale. În ceea ce privește aprobarea planului energetic, e posibil ca, până la sfârșitul acestui an, el să devină lege.

Gh. Crișan, Craiova. Iată informațiile solicitate în legătură cu „Airbus A-300”. Proiect în principal franco-vest-german, acest avion pentru distanțe medii și capacități mare este considerat, în acest moment, cel mai silențios dintre avioanele de tipul „jumbo”. Primul zbor al acestui aparat a avut loc la Toulouse, în 1972. Astăzi, 54 de aparate sînt în serviciu, pentru 12 companii aeriene; există 138 de comenzi ferme și opțiuni pentru alte avioane de acest tip (dintre care 32 în S.U.A.). Diversele elemente

ale avionului sînt fabricate în mai multe orașe din Franța, Marea Britanie, Spania, Olanda, Belgia, R. F. Germania, toate coordonate de Grupul de Interese Economice din Paris. Partea vest-germană participă cu 47,4 la sută din proiect. În imagine: un avion-cargou care transportă la Toulouse aripile Airbus-ului, fabricate la Bremen, în R.F.G.

Radu Albulescu, Pitești. Mexicul contează pe 20 de miliarde de barili de petrol ca „rezerve”, 37 de miliarde — „probabile” și 200 000 — „potențiale”, a declarat președintele José Lopez Portillo în cel de-al doilea raport anual prezentat în fața Congresului.

Aceste cifre, care înseamnă o creștere cu 25 la sută față de estimările existente la începutul anului, plasează această țară printre cele mai mari deținătoare de rezerve petroliere din lume. Producția zilnică actuală de petrol brut și derivați este de 1,4 milioane de barili, cu 50 la sută mai mult decît se aprecia în urmă cu șase luni.

Dr. Rădulescu, Timișoara.

1. Rudolf Hess, azi în vîrstă de 84 de ani, se află încă în închisoarea Spandau. Este ultimul dintre criminalii de război naziști închiși de forțele aliate. Arestat la 10 mai 1941, cînd a zburat cu un avion în Marea Britanie, Hess a fost condamnat, în 1947, la închisoare pe viață de tribunalul din Nürnberg. Deținut la început în Turnul Londrei, a fost transferat în 1966 la Spandau.

2. Procentajul șomajului în diferitele regiuni britanice se prezintă astfel (după „The Economist”): Irlanda de Nord — 11,2 la sută; Nord — 8,2 la sută; Țara Galilor — 8 la sută; Scoția — 7,6 la sută; Nord-Vest — 7,1 la sută; Sud-Vest — 6,3 la sută; York și Humberside — 5,8 la sută; Vest Midlands — 5,3 la sută; East Midlands și East Anglia — cîte 4,9 la sută; Sud-Est — 4,1 la sută.

Dominica

Constantin C. Ștefan, București. Dominica este o insulă din Antilele Mici, în arhipelagul Windward, de aproximativ 305 mile pătrate, de origine vulcanică (vulcanii nu sînt cu totul inactivi). Din centrul insulei, curg către est și vest două riuri — Quenery și Layon. Insula a fost numită Dominica de Columb, care a descoperit-o în duminică de 2 noiembrie 1493. Începînd din secolul al XVII-lea, primii coloni au fost francezi. După tratatul de la Aix-la-Chapelle, din 1748, cînd a fost proclamată neutralitatea Dominicăi, alți coloni francezi s-au instalat pe acest pămînt. În 1759, însă, englezii au ocupat insula, pe care au anexat-o prin tratatul de la Paris, din 1763. Populația actuală, în majoritate neagră, este de aproximativ 70 000. Se vorbește în dialect francez, dar, în general, este înțeleasă și engleza, care e limba oficială. Capitala — orașul Roseau. Principalele produse sînt agroalimentare.

Dan Ionescu, București. Vă sugerăm consultarea articolelor publicate în ultimele numere în legătură cu situația din Iran.

Daniel Cristuru, Oradea. 1. Porto Rico (sau Puerto Rico — denumirea corectă), în calitate de stat liber asociat la S.U.A. — un commonwealth — are un guvernator și două camere alese, dar nu participă la alegerile pentru președinția, Senatul și Camera Reprezentanților ale Statelor Unite. Portoricani au doar un comisar rezident la Washington (ales și acesta), dar fără drept de vot. Sînt scutiți de impozitele federale americane, utilizează exclusiv dolarul american și, din punct de vedere juridic, depind de sistemul din S.U.A. Drapelul național: un dreptunghi ornat cu o stea albă într-un triunghi echilateral albastru; trei benzi roșii alternînd cu două benzi albe. Prin urmare, un drapel asemănător cu cel cubanez, dar cu culorile roșu și albastru inversate.

2. Noul proiect de tunel pe sub Canalul Minecii, aflat în discuția responsabililor căilor ferate britanice și franceze încă din martie 1977, ar fi mult mai puțin ambițios decît cel preconizat anterior și ale cărui lucrări au fost abandonate în 1975. Este vorba de un tunel numai pentru trenuri, lung de 53 kilometri, cu o singură galerie și, se înțelege, mai puțin costisitor decît precedentul (care prevedea două galerii paralele pentru trenuri și automobile). Studiile întreprinse pînă acum, pur tehnice, estimează investiții de 500—600 milioane lire sterline, pentru un trafic anual de aproximativ 8 milioane călători și aproximativ 8 milioane tone mărfuri. Estimări economice mai detaliate n-ar fi întreprinse decît după ce guvernele francez și britanic și-ar da acordul pentru construirea tunelului.

LUMEA

Redacția și administrația:
București, Piața Științei nr. 1.
Telefon: 17 60 10 internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cîștorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64-66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.F.C.S.

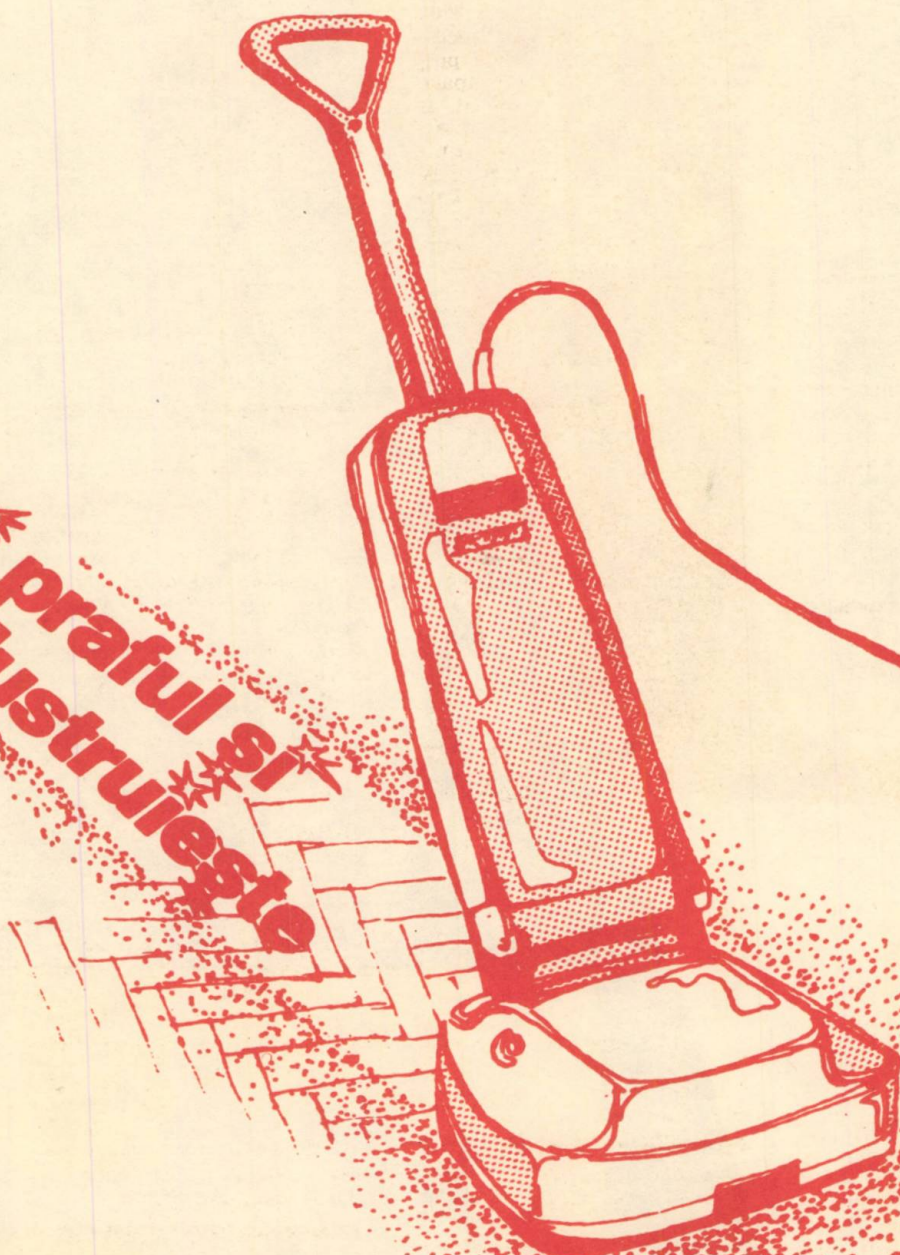
LUSTRUITORUL DE PARCHET

vă ajută să realizați o curățenie desăvârșită în locuința dv.

LUSTRUITORUL DE PARCHET

curăță și lustruiește parchetul, dușumelele și pardoselile din lino-leum sau vinilin, aspiră praful ce se ridică de la curățat și lustruit, evitându-se murdărirea pereților și perdelelor. Deci, cu efort minim se obține randament maxim, numai dacă folosiți LUSTRUITORUL DE PARCHET, pe care puteți să-l procurați din magazinele și raioa-nele de specialitate ale COMERȚULUI DE STAT, cu suma de 1.200 lei.

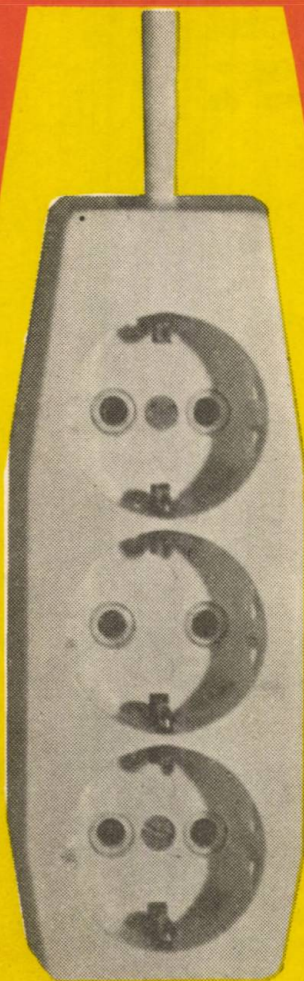
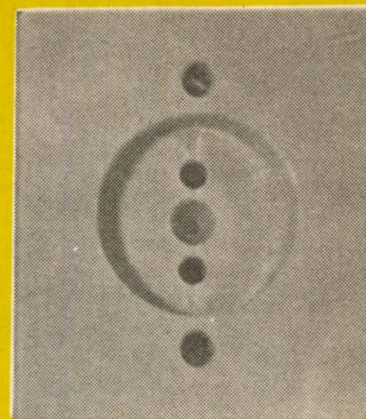
aspiră praful și
lustruiește

AP
Recom

Noi produse LA ÎNTEPRINDEREA DE APARATAJ ELECTRIC DE INSTALAȚII

TITU

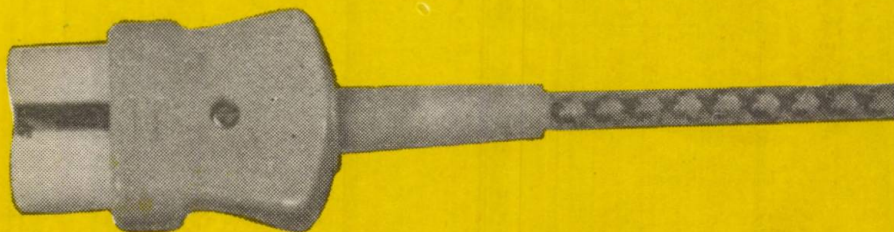

- PRIZE ȘI FIȘE INDUSTRIALE DE 32 ȘI 63 A — pentru șantierelor de construcții industriale și civile ;
- CHEIE DE COMANDĂ CU TREI POZIȚII — pentru panouri sau pupitre de automatizare și mașini-unelte ;
- ÎNTRERUPĂTOARE DE CORDON ȘI DE CAPĂT — destinate echipării corpurilor mobile de iluminat, executate în clasa a 2-a de izolație ;
- CLEME DE RĂCORDARE MARI — de 70 — 95 — 120 mm², produse de mare utilitate pentru mașini-unelte, pupitre și panouri de automatizare ;
- PRIZĂ TRIFAZICĂ ST CU 5 CONTACTE — folosită în bucătării în scopul asigurării mașinilor de gătit.

I.A.E.I. — TITU mai realizează :

- ÎNTRERUPĂTOARE ȘI COMUTATOARE — pentru locuințe ;
- PRIZE SIMPLE ȘI PRIZE TRIPLE ;
- SIGURANȚE NORMALE ȘI SIGURANȚE CU MARE PUTERE DE RUPERE.

Produsele I.A.E.I. — TITU — se disting prin rezistență, durată de funcționare, regimuri variate de tensiune și curenți.

**ROMÂNIA
ÎN CONȘTIINȚA
LUMII**

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Nr. 41

5 octombrie 1978

**Tratatativele politice —
unica metodă rațională
de soluționare a
litigiilor între state**

REPORTAJ PE GLOB

**BERLIN
— oraș
al unei
istorii
noi**

**BANGLADESH —
pe coordonatele dezvoltării**

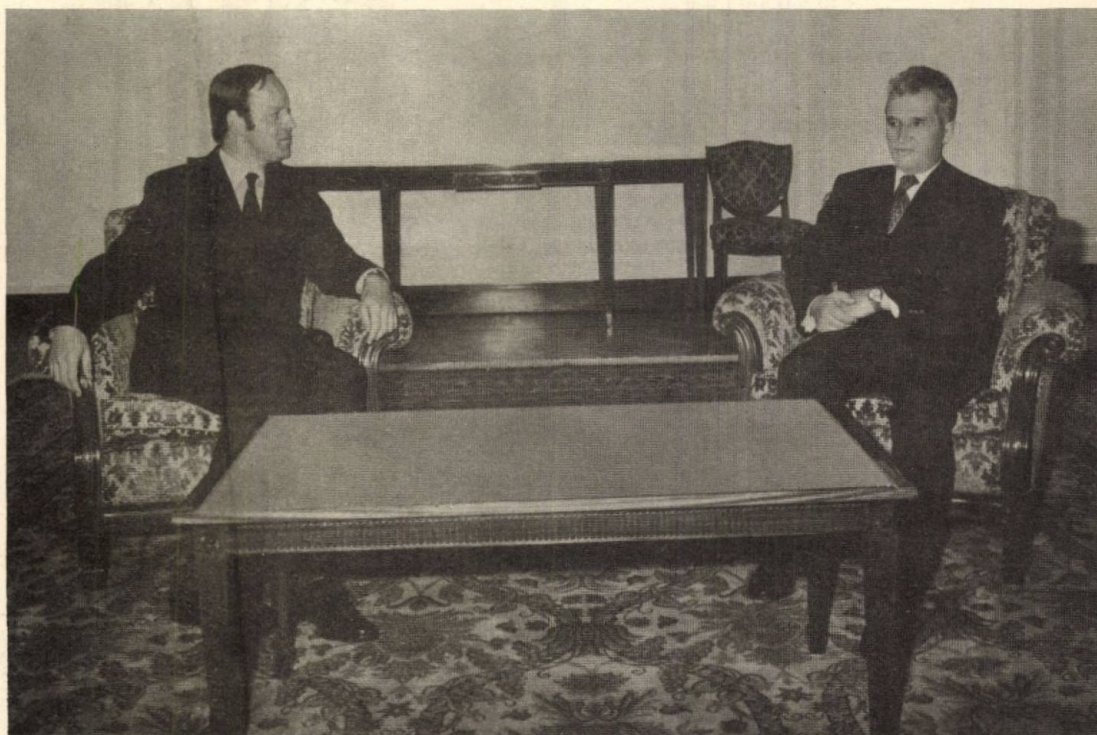
DIN ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ

Națiunile Unite • Orientul Mijlociu
Washington • Roma • Paris

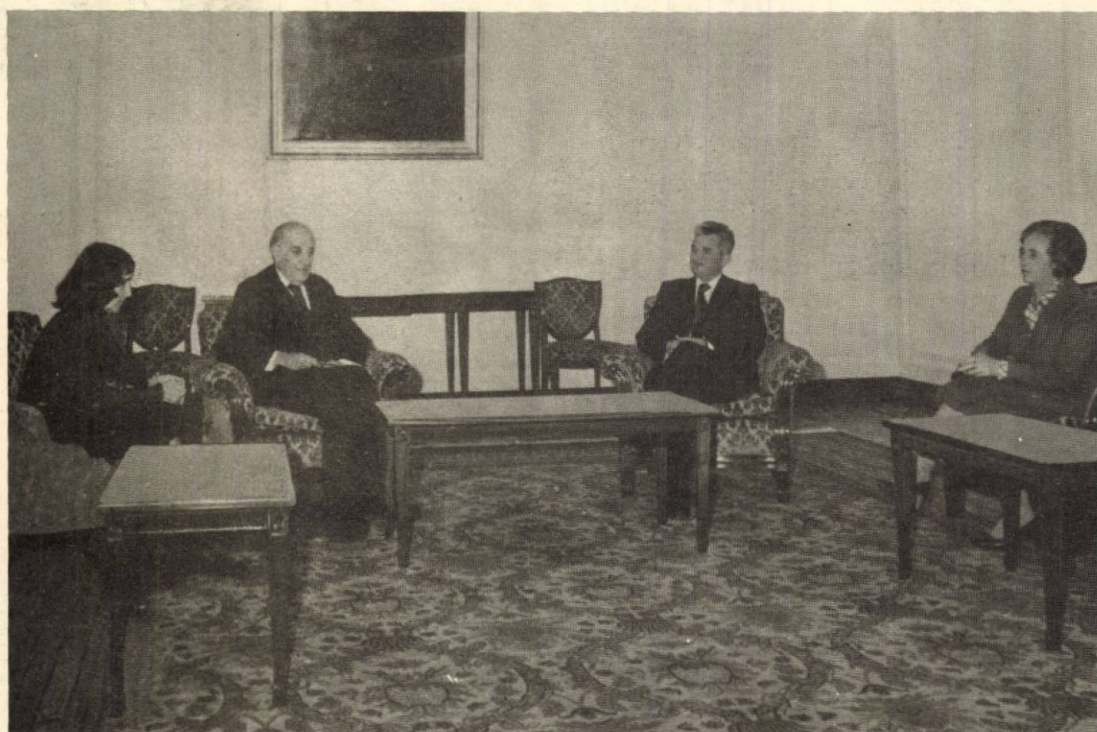
Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a primit pe tovarășul Harilaos Florakis, secretar general al C.C. al P. C. din Grecia, aflat în concediu de odihnă în țara noastră, la invitația C.C. al P.C.R.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a primit delegația Partidului Politic Radical din Olanda, formată din Herman Verbeek, președintele partidului, și H. Waltmans, membru al Camerei inferioare a Parlamentului olandez, care a efectuat o vizită în țara noastră la invitația C.C. al P.C.R.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Unității Socialiste, și tovarășa Elena Ceaușescu au primit pe Richard Hauser, directorul Institutului pentru cercetări sociale din Londra, cu soția, Hephzibah Menuhin-Hauser, care au făcut o vizită în țara noastră, la invitația Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste

LUMEA

Săptămînal de politică externă

apare în limbile română, engleză,
franceză, rusă, germană, spaniolă

41 (780)

5 octombrie 1978

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

Interviuri cu: Didier Ratsiraka,
Mohan Dharia, Herman Verbeek,
H. Waltmans, Georgio Benvenuto 2-4

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

- România în concertul Națiunilor Unite. George Serafin 5
- Tratativele politice — unica metodă rațională de soluționare a litigiilor între state. Cornel Răducanu 6
- Națiunile Unite. Prima săptămînă a dezbaterilor generale. N. Pătrașcu 8
- Orientul Mijlociu. Dezbateri politice, contacte diplomatice. 9
- Roma. Partidele și „planul urgențelor”. Rodica Dumitrescu 10
- Washington. Strategia economică în campania pentru Congres. Stelian Țurlea 11
- Paris. Eșecurile „majorității” și consecințele lor. Eugeniu Obrea 12
- Un nou stat independent: Tuvalu 14
- Sesiunea anuală a F.M.I.—B.I.R.D. Exigențe ale reglementării echitabile a problemelor valutare-financiare. Dr. Ilie Șerbănescu 20
- „Autobiografii latino-americane” (I). File contemporane la cronică de la Ayacucho. Eugen Pop 25
- Resursele naturale ale țărilor africane. Dezvoltare multilaterală în folosul propriului popor. Sabina Diaconu 27

REPORTAJ PE GLOB

Berlin — istoria nouă a unui oraș vechi. Nicolae Dăscălescu 16

DOCUMENTAR

Bangladesh — ritmurile noi ale dezvoltării. Cornel Negrea 18

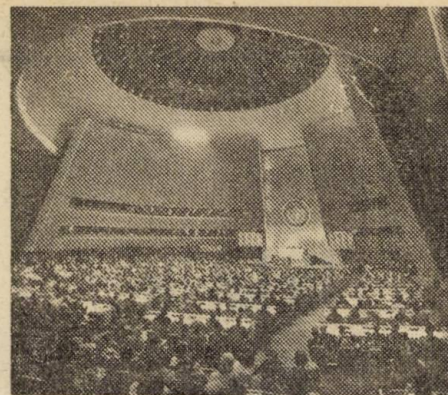
1000 + 1 22-23

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI
U.R.S.S. Competiția pentru calitate și eficiență. Mihai Coruț 24

DOSARE ALE SOCIETĂȚII
CAPITALISTE
Valorile culturii și criza valorilor. Venera Anghel 29

POȘTA REDACȚIEI 31-32

ROMÂNIA în concertul Națiunilor Unite

DIN ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ

ORIENTUL MIJLOCIU. Dezbateri politice, contacte diplomatice

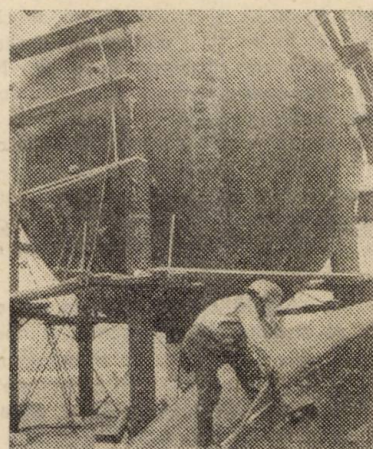

ROMA

Partidele și „planul urgențelor”

PARIS

Eșecurile „majorității” și consecințele lor

Autobiografii latino-americane

RESURSELE NATURALE ALE ȚĂRILOR AFRICANE

Dezvoltare multilaterală în folosul propriului popor

Relațiile dintre România și Madagascar:

„extindere și aprofundare”

Didier Ratsiraka

președintele Republicii Democratice Madagascar

Aspect de la întâlnirea președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și a tovarășei Elena Ceaușescu cu președintele Republicii Democratice Madagascar, Didier Ratsiraka, și soția sa, Celine Ratsiraka

De curind, președintele Republicii Democratice Madagascar, Didier Ratsiraka, a efectuat o vizită particulară în țara noastră, în timpul căreia s-a întâlnit și a avut convorbiri cu președintele Nicolae Ceaușescu.

Șeful statului Madagascar a avut deosebita amabilitate să acorde un interviu, în exclusivitate, revistei „Lumea”.

— Vă aflați pentru a treia oară în România. În timpul șederii dv. la București, v-ați reîntâlnit cu președintele Nicolae Ceaușescu. Care sint impresiile și opiniile dv. după revederea cu șeful statului român?

— Într-adevăr, sint pentru a treia oară în țara dv. și tot pentru a treia oară l-am întâlnit pe președintele Nicolae Ceaușescu. În schimb, este prima dată cînd mă întîlnesc cu șeful statului român în calitate mea de președinte al Madagascarului. Și cu această fericită ocazie, mi-am întărit impresiile din întîlnirile precedente. Președintele Nicolae Ceaușescu abordează sincer, deschis și prietenește, cu deosebită competență, toate problemele supuse discuției.

De altfel, personal, am fost deosebit de onorat pentru faptul că, în calitate de ministru de externe, de fiecare dată cînd am venit la București, la sesiunile Comisiei mixte româno-malgașe, Domnia-sa m-a primit și s-a pronunțat ferm pentru dezvoltarea relațiilor dintre România și Madagascar. Pot spune, totodată, că întotdeauna cînd noi i-am solicitat sprijinul, președintele Nicolae Ceaușescu ni l-a acordat imediat.

Am remarcat cu satisfacție, și de data aceasta, că președintele Nicolae Ceaușescu dorește ca raporturile dintre statele noastre să se extindă și aprofundeze. Pentru toate acestea, ca și pentru altele, pentru mine personal, președintele Nicolae Ceaușescu este un adevărat prieten.

— Vă rugăm, în context, să ne detaliați modul în care considerați că poate fi impulsionată, în continuare, colaborarea multilaterală dintre cele două țări și cum apreciați perspectivele de dezvoltare a raporturilor dintre România și Madagascar.

— Ca și președintele Nicolae Ceaușescu, noi urmărim extinderea relațiilor dintre România și Madagascar. Cred că acest lucru este posibil, întrucît asemenea raporturi beneficiază de baze solide și e foarte probabil ca, în viitor, să consemnăm noi momente importante în evoluția lor. În acest sens, consider semnificativ faptul că se continuă contactele la diferite niveluri pentru a identifica noi acțiuni și modalități de cooperare. Acestui context favorabil și cuprinzător i se circumscrie și vizita pe care o face, în aceste zile, la București, ministrul agriculturii din Madagascar, iar mandatul încredințat este conform acestor dorințe comune.

Pot, deci, conchide că vom asista la o evoluție cantitativă și calitativă a relațiilor dintre România și Madagascar, ceea ce va confirma convingerea mea dintotdeauna — și anume de a privi cu încredere viitorul acestor raporturi.

— Odată cu desemnarea dv. ca șef al statului, Madagascarul a cunoscut o serie de evenimente și mutații importante. V-am ruga să vă referiți, pe scurt, la câteva dintre acestea și, îndeosebi, la semnificația adoptării Cartei revoluției socialiste malgașe.

— Datorită timpului scurt pe care-l avem la dispoziție, este dificil să ofer un răspuns complet la o asemenea cuprinzătoare întrebare. Aceasta întrucît, deși perioada la care vă referiți este redusă — circa trei ani —, în țara noastră au avut loc schimbări și restructurări în toate domeniile vieții — politice, sociale,

economice, financiare sau științifice. Mai întîi, am creat instituțiile noastre naționale. Apoi, în decembrie 1975, printr-un referendum popular, s-au adoptat Carta revoluției socialiste malgașe, noua Constituție și s-a ales șeful statului. În iunie 1976, a fost aleasă, tot prin vot universal, Adunarea Națională Populară. Pot să afirm că ceea ce dorim să realizăm în Madagascar este o societate cu adevărat nouă, revoluționară, ținînd însă seama de condițiile noastre, de specificul poporului nostru. În sfîrșit, cel mai important lucru constă în faptul că faza actuală premerge revoluția socialistă, pentru care noi am optat în mod clar și definitiv.

— Ca țară africană, Madagascarul este, desigur, preocupat de situația din această zonă, de întărirea și consolidarea O.U.A., de reglementarea problemelor cu care este confruntat continentul african. Ce credeți că trebuie făcut în acest sens?

— Cred, în primul rînd, că trebuie să ținem seama de condițiile în care, în 1963, s-a creat Organizația Unității Africane. Se știe că, atunci, obiectivul ce și l-a fixat O.U.A. era acela de a contribui la eliberarea politică a Africii. Or, azi, cu mici excepții, statele africane sint independente politic. Însă, așa cum am arătat la recenta reuniune la nivel înalt a O.U.A., de la Khartoum, trebuie ca statele politic independente să fie independente și din punct de vedere economic, astfel încît să dispună, ele însele, de bogățiile lor naționale, să le folosească în interes propriu, să fie deplin stăpîne pe destinele proprii. De asemenea, cred că, în cazul unor crize, de care continentul nostru n-a fost scutit, trebuie să se manifeste o adevărată voință politică de a se realiza contacte, de a negocia, întrucît soluția nu poate veni decît pe această cale.

**Interviu realizat de
Dumitru Constantin**

„Rezultatele convorbirilor au fost extrem de fructuoase”

Mohan Dharia

ministru comerțului, aprovizionării civile și cooperării din India

Între 27 și 30 septembrie a.c., Mohan Dharia, ministrul comerțului, aprovizionării civile și cooperării din India, a efectuat o vizită în țara noastră. Momentul principal al vizitei a fost primirea la președintele Nicolae Ceaușescu; cu acest prilej, a avut loc o convorbire asupra stadiului și perspectivelor relațiilor economice dintre România și India, a situației internaționale.

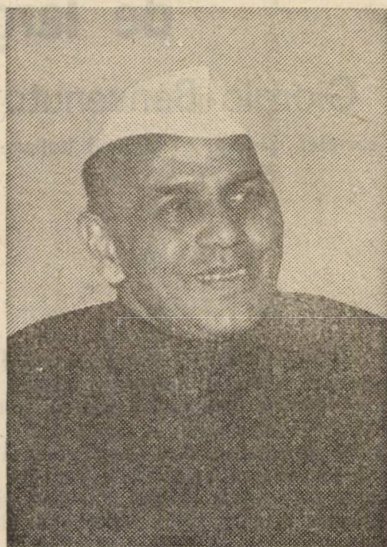
Oaspetele indian s-a întâlnit, de asemenea, cu conducerea unor ministere, a efectuat o serie de vizite la obiective economice și comerciale din Capitală și provincie. Înainte de plecare, oaspetele a acordat un interviu revistei noastre.

— Cu prilejul discuțiilor referitoare la relațiile economice dintre țările noastre și la situația internațională — a afirmat, de la început, oaspetele indian, — președintele Nicolae Ceaușescu, personalitate politică dinamică, remarcabilă prin bogata sa activitate pentru cauza păcii și a progresului în întreaga lume, a produs asupra mea o impresie deosebit de puternică. Rezultatele convorbirilor cu președintele României au fost extrem de fructuoase, evidențiindu-se faptul că există potențiale considerabile pentru dezvoltarea relațiilor noastre economice. S-a apreciat, de asemenea, că progresul economic al României și Indiei deschide perspective tot mai largi pentru punerea în valoare a unor noi posibilități și modalități de cooperare reciproc avantajoase, prin perfectarea unor proiecte comune în ambele țări sau în terțe țări. Pe lângă acestea, s-a subliniat interesul comun de a adânci și diversifica colaborarea româno-indiană și pe alte planuri, politic, tehnico-științific și cultural.

Obiectivul principal al vizitei mele a fost acela de a discuta cu diferite resorturi românești interesate în problemele relațiilor noastre economice. În consecință, sint bucuros că am putut aborda pe larg și aprofunda aceste probleme la conducerea ministerelor comerțului exterior și cooperării economice internaționale, comerțului interior, industriei metalurgice, industriei constructoare de mașini, industriei chimice. În decursul celor trei zile, cit a durat vizita noastră, am avut, deci, numeroase discuții cu forurile interesate din partea română, au fost abordate probleme de interes reciproc privind dezvoltarea în continuare a schimburilor comerciale și a cooperării economice dintre România și India.

— Cum apreciați, deci, perspectivele colaborării româno-indiene pe plan economic?

— Perspectivele raporturilor noastre economice sint foarte bune. Am constatat im-

preună, de pildă, că putem stimula dezvoltarea acestor relații într-un ritm și mai rapid ca în anii trecuți. În acest sens, am stabilit că e necesară lărgirea sistemului de informații reciproce privind posibilitățile comerciale ale celor două părți. Am hotărât,

de asemenea, să studiem în continuare aspectele diverse ale relațiilor noastre economice și să stabilim căile prin care în următorii cinci — șase ani să sporim considerabil volumul schimburilor comerciale bilaterale. Deci, în ce privește perspectivele de dezvoltare a raporturilor noastre economice și comerciale, perspective înscrise în cadrul general al raporturilor dintre România și India, — relații care au fost și sint cordiale, prietenești — aș spune că acestea sint deosebit de bune. Vizita noastră și rezultatele ei vor întări și mai mult legăturile noastre în domeniul economic, raporturile prietenești dintre țările noastre.

— Cu ce impresie părăsiți România?

— După cum vedeți, agenda vizitei a fost extrem de încărcată. Am avut, totuși, posibilitatea să vizitez câteva obiective industriale și comerciale din București, Întreprinderea de mașini grele și supermarket-ul „Bucur”, de de asemenea, Combinatul petrochimic de la Brazi. Circumscrie în cadrul programului nostru de stabilire a unor noi legături de diversificare a relațiilor economice dintre țările noastre, aceste vizite au putut să ne ofere o imagine elocventă a multiplelor domenii în care România a înregistrat progrese considerabile; și pot spune că sint deosebit de impresionat de progresele țării dv. Atît România cit și India sint țări în curs de dezvoltare, iar progresele dv., ca și ale noastre, în dezvoltarea economică, ne pot permite să lărgim, în continuare, relațiile, să progresăm rapid, în interesul și beneficiul reciproc al ambelor țări.

Interviu consemnat de
Radu Toma

„Puternic interes față de politica de largă deschidere a României”

Herman Verbeek

președintele Partidului Politic Radical din Olanda

H. Waltmans

membru al Camerei inferioare a Parlamentului olandez

La ceasurile inserării, înainte de a porni pe Valea Prahovei, spre Brașov, delegația Partidului Politic Radical din Olanda ne-a rezervat, cu amabilitate, minutele necesare unui interviu. Interlocutorii noștri: Herman Verbeek, președintele partidului, și H. Waltmans, membru al Camerei inferioare a Parlamentului olandez. Interviul începe prin evocarea primirii delegației de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, moment despre care oaspeții ne relatează cu deosebită căldură.

H. VERBEEK: În Olanda este urmărită cu multă atenție activitatea președintelui Nicolae Ceaușescu. Interesul acesta provine din faptul că România constituie un exemplu de realizare a unui socialism consecvent, original. Pentru noi, partidele progresiste din Occident, este foarte importantă afirmarea într-o strînsă legătură a socialismului, independenței și libertății. Politica de largă deschidere, de contacte permanente cu diferite forțe politice, pe care o promovează președintele Nicolae Ceaușescu, partidul dumneavoastră, este cunoscută în Olanda, noutățile referitoare la România avind o răspindire deosebită. De altfel, i-am relatat președintelui Nicolae Ceaușescu despre acest interes. În altă ordine de idei, am discutat cu șeful statului român unele probleme esențiale ale actualității internaționale, trei fiind aspectele care ne-au reținut atenția: situația după Camp David, încercările de a introduce bomba cu neutroni în Europa și paralelisme, ca și diferențele

dintre poziția României — care face parte din Tratatul de la Varșovia — și cea a Olandei — membră a NATO. Am mai discutat cu președintele Ceaușescu despre încurajarea schimburilor în diferite domenii, a contactelor între oameni de știință și cultură, studenți, muncitori etc. Mă bucur să arăt că președintele Ceaușescu a fost de acord cu stimularea acestor schimburi.

Convorbirea cu secretarul general al partidului dumneavoastră ne-a demonstrat că este un bun cunoscător al poziției Partidului Politic Radical, al problemelor vieții politice olandeze. Sint deosebit de bucuroși că am avut posibilitatea de a-l întâlni pe președintele Nicolae Ceaușescu.

— Legăturile dintre Partidul Politic Radical din Olanda și Partidul Comunist Român sînt favorizate de convergența unor puncte de vedere. Sinteți satisfăcuți de evoluția acestor legături? Care sînt perspectivele?

H. WALTMAANS: Partidul Politic Radical, care este în Olanda o forță de stînga, are contacte oficiale cu partide din Europa răsăriteană. În ceea ce privește țara dumneavoastră, am stabilit bune legături cu Partidul Comunist Român. Stimulatorii pentru evoluția pozitivă a acestor legături au fost și sînt punctele de vedere comune în problemele europene: necesitatea depășirii politicii de bloc și a desființării blocurilor, asigurarea unei autentice securități a tuturor statelor, promovarea unei politici de independență, dezvoltarea colaborării pe bază de egalitate, interzicerea armamentului nuclear și luarea unor măsuri efective, eficiente de dezarmare. Considerăm esențială întreprinderea de inițiative pentru a elimina practica și sistemul blocurilor. Sîntem convinși de rolul țărilor mici și mijlocii, dovedit, de altfel, prin unele din rezultatele obținute în dialogul de la Helsinki, prin inițiativele pe care le-au întreprins. În această direcție trebuie să se acționeze în continuare. Precum sublinia președintele Ceaușescu, pot fi făcute multe lucruri pentru a transforma într-un succes viitoarea reuniune europeană de la Madrid.

Doresc să exprim admirația personală față de politica internațională a președintelui Nicolae Ceaușescu și a României. Chiar dacă pozițiile noastre nu sînt absolut identice, remarc rolul important pe care România îl deține în viața internațională.

H. VERBEEK: În ceea ce privește relațiile dintre partidele noastre, dorim să mărim numărul contactelor — sperăm că un asemenea prilej îl va oferi viitorul congres al partidului nostru, destinat examinării unor probleme esențiale ale societății olandeze. Vom folosi orice ocazie pentru a ne cunoaște mai bine.

— Vizita dumneavoastră este scurtă. Așteți ați poposit într-o întreprindere bucureșteană. Cu ce impresii v-ați despărțit de gazde?

H. VERBEEK: Am vizitat, la București, o întreprindere producătoare de mobilă, unde am întâlnit o atmosferă de profundă responsabilitate, o mentalitate de muncă, caracterizată prin faptul că fiecare se simte răspunzător de bunul mers al activității generale. Putem învidia acest spirit de responsabilitate pe care l-am constatat la muncitorii români...

— Înainte de a încheia, vă propunem o scurtă privire asupra vieții politice olandeze...

H. VERBEEK: În acest moment, în Olanda puterea este deținută de creștin-democrați și liberali. Apreciem pe creștin-democrați ca făcînd parte din sectorul de centru al vieții politice, iar pe liberali, din cel de dreapta. La stînga, social-democrații se găsesc acum în opoziție. Între 1973-1977, am participat la guvern alături de ei. În prezent, împreună cu ei, sîntem în opoziție. Ținînd seama de specificul politic olandez, cu proliferarea de grupări, este firesc ca forțele progresiste să aibă puncte de vedere diferite în o serie de probleme. Partidul nostru, creat în urmă cu zece ani, preconizează un dialog între cele trei

mari curente politice ale țării: liberalismul, confesionalismul și socialismul. În partidul nostru militează cei ce nu se consideră angajați în una din cele trei tendințe. Avem un program politic progresist, propriu, care nu se identifică cu cel al altor forțe. Desigur, sperăm să cooperăm și în viitor cu Partidul Muncii, să formăm, împreună, un viitor guvern. Vreau să adaug că, în anul acesta, pen-

tru prima oară am colaborat cu Partidul Comunist din Olanda în acțiunile îndreptate împotriva introducerii bombei cu neutroni. Creдем că vom continua această colaborare pe o bază permanentă.

Interviu realizat de
M. Ramură

„România — o politică externă de largă audiență”

Giorgio Benvenuto

secretar general al Uniunii Italiene a Muncii (U.I.L.)

La invitația Consiliului Central al U.G.S.R., o delegație a Uniunii Italiene a Muncii condusă de Giorgio Benvenuto, secretar general al U.I.L., a făcut o vizită în țara noastră între 26 și 29 septembrie. Secretarul general al U.I.L. a răspuns cu amabilitate invitației de a acorda un interviu revistei „Lumea”, abordînd, dintru început, tema raporturilor dintre centrala sindicală pe care o conduce și sindicatele din România.

— Delegația Uniunii Italiene a Muncii, una dintre cele trei mari centrale sindicale din Italia, între care există, cum spunem noi, „relații de federație”, a făcut această vizită pentru întărirea legăturilor dintre sindicatul nostru (care este un sindicat de orientare socialistă) și sindicatele din România. Deși am stat în țara dumneavoastră puțin, am avut ocazia să cunosc modul cum se edifică socialismul în România, nu după un model abstract, ci legat de realitățile dumneavoastră specifice, un socialism dezvoltat și verificat permanent în dialogul cu oamenii muncii, din dorința de a-l perfecționa continuu. Ne interesează foarte mult felul în care se afirmă participarea oamenilor muncii la conducerea întreprinderilor, acest proces constituind o problemă pe care noi, în Europa occidentală, ne preocupăm în mod deosebit. Există multe experiențe în acest domeniu. De altfel, aceasta este o temă nouă pe care o vom dezbate la începutul anului 1979 în cadrul U.I.L., cînd vom aborda și problemele autoconducerii și co-gestiunii în fabrici. În timpul vizitei noastre în România, am avut prilejul să aprofundăm poziția mișcării sindicale din România, în diverse probleme, am cunoscut mai îndeaproape acțiunile și ideile tovarășului Nicolae Ceaușescu; aceasta ne înlesnește, totodată, o utilă dezbateră în analiza propriei noastre experiențe.

— Vă rugăm, în continuare, să vă referiți la cîteva aspecte ale mișcării internaționale sindicale.

— Acționăm într-o etapă de mari transformări. În ce ne privește, depunem eforturi pentru întărirea și dezvoltarea Confederației vest-europene a sindicatelor, recent constituită. Din această confederație fac parte atît sindicate de orientare socialistă, precum și unele de orientare comunistă ca, de pildă, C.G.I.L. (Confederația Generală Italiană a Muncii). Considerăm că această confederație trebuie să dezvolte multiple raporturi cu sindicatele din țările lumii a treia și din țările socialiste. În sfîrșit, considerăm că trebuie să se depă-

șască vechea stare de lucruri din perioada „războiului rece”. De asemenea, sîntem de părere că este necesar să se dezvolte relațiile bilaterale între organizațiile sindicale din diverse țări ale lumii. În acest context vrem să întărim relațiile cu sindicatele din România, aceasta facilitînd realizarea unei strategii care să ducă la găsirea unor domenii de activitate comună.

Privim cu deosebit interes politica pe care o promovează România, o politică independentă sub toate aspectele, și, totodată, ne interesează modul original în care se construiește socialismul în România. Acest lucru este foarte interesant pentru noi italieni, deoarece, pînă acum, cel puțin în ceea ce ne privește, am avut o viziune potrivit căreia n-ar exista diferențieri între experiențele construcției noi orînduiri în țările socialiste europene. În cursul acestei vizite, am putut cunoaște caracterul specific al realităților românești, modul înțelept și inteligent prin care România promovează relațiile sale în slujba menținerii păcii, efortul constant depus de țara dumneavoastră pentru întărirea unității țărilor socialiste.

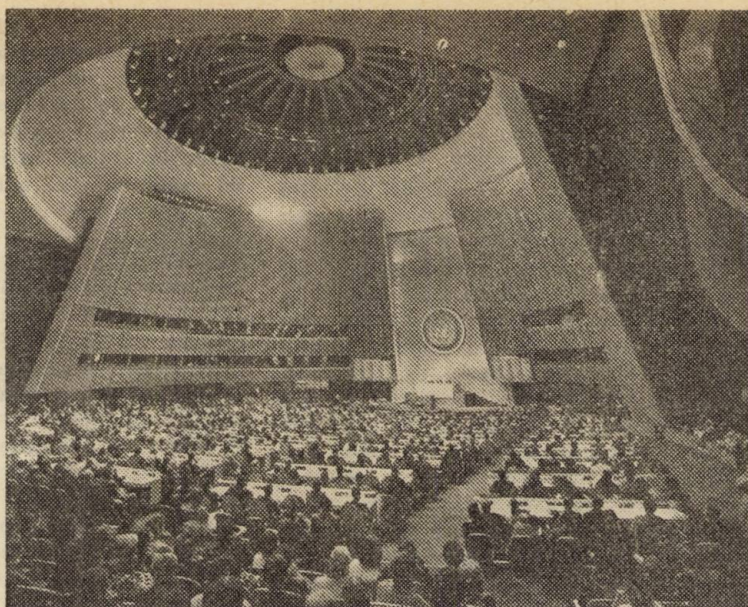
De asemenea, apreciem modul în care este abordată politica economică în țara dumneavoastră, pe linia întăririi independenței economiei românești. Apreciam modul în care se realizează raporturile comerciale și cu țările occidentale — de exemplu colaborarea cu Italia —, precum și raporturile cu țările lumii a treia.

Pe planul relațiilor internaționale, România joacă un rol însemnat. România a știut să demonstreze că poate duce o politică internațională de largă audiență. Sînt un admirator al politicii externe românești, o politică ce se caracterizează prin curaj și care servește, într-adevăr, păcii.

Declarație consemnată
de Aristotel Bunesco

ROMÂNIA

în concertul Națiunilor Unite

Atenția opiniei publice mondiale se îndreaptă cu viu interes în aceste zile spre Organizația Națiunilor Unite, unde, în cadrul dezbaterilor generale ale noii sesiuni, reprezentanții majorității covârșitoare a statelor lumii își expun poziția asupra problemelor ce confruntă umanitatea. For de cea mai largă audiență, menit să asigure dialogul democratic dintre țările membre în vederea găsirii metodelor și căilor celor mai eficiente de promovare a păcii și colaborării internaționale, O.N.U. își poate îndeplini cu autoritate atribuțiile numai în raport direct cu gradul său de angajare în soluționarea justă și trairnică a problemelor internaționale majore, în prevenirea și înlăturarea conflictelor dintre state, în inițierea unor acțiuni eficiente în direcția înțelegerii și conlucrării rodnice a tuturor națiunilor lumii.

România socialistă este ferm hotărâtă să-și aducă o contribuție concretă la efortul O.N.U. de a răspunde acestei cerințe fundamentale și primă mărturie în acest sens este însăși politica pe care o desfășoară pe arena internațională, acțiunile și propunerile pe care le avansează, inclusiv în cadrul Națiunilor Unite. Zilele acestea, politica externă a României, în liniile sale directoare și în poziția față de marile probleme contemporane, a fost înfățișată de la tribuna Adunării Generale în fața impresionantului auditoriu pe care îl reprezintă delegații celor 150 de state membre ale O.N.U. Luând cuvântul în cadrul dezbaterilor generale, ministrul de externe al României, tovarășul Ștefan Andrei, releva că actuala sesiune a Adunării Generale este chemată să deschidă noi perspective întăririi păcii, colaborării și securității în lume, soluționării, cu participarea pe bază de egalitate a tuturor statelor, a problemelor de care depinde progresul pașnic al umanității.

Într-adevăr, colaborarea statelor este cu atât mai necesară cu cât pe plan mondial se produc mereu și mereu mutații profunde de ordin politic, economic și social, caracteristică actualei etape istorice pe care o traversează umanitatea fiind voința și lupta popoarelor pentru libertate și independență, pentru lichidarea cu desăvârșire a vechii politici imperialiste, colonialiste și neocolonialiste de dominație și dictat, pentru o nouă ordine economică și politică.

Dar, paralel cu aceste tendințe pozitive, viața internațională este, în același timp, marcată de intensificarea tendințelor de reimpărțire a sferelor de influență, de recurgere la forță, atât în plan militar cât și economic. Tocmai această realitate impune, în concepția țării noastre, multiplicarea eforturilor pentru diminuarea încordării și a tensiunilor în viața internațională, pentru întreprinderea de către toate statele, ca și de către O.N.U., a unor acțiuni menite să ducă la soluționarea pe cale politică a problemelor litigioase, la consolidarea destinderii, păcii, colaborării și securității în lume.

Unul din domeniile în care colaborarea dintre state trebuie să se manifeste în mod rodnic este acela al dezarmării. România a investit în scopul realizării dezarmării generale și totale, și cu prioritate a celei nucleare, o seamă de propuneri concrete, prezentate atât cu ocazia sesiunii speciale a O.N.U. consacrate acestei probleme, cât și în alte împrejurări. Țara noastră consideră necesar ca actuala sesiune să reafirme importanța acestei probleme și ca noile organisme de dezbateră și negociere ale O.N.U. să examineze cu toată atenția opiniile, sugestiile și propunerile făcute de diferite state. În actualele condiții internaționale este în interesul suprem al popoarelor ca statele să treacă cu fermitate la aplicarea unor măsuri de dezarmare, să-și asume angajamente de nefolosire a armelor nucleare și, în general, a forței împotriva statelor nenucleare. Pentru România, această problemă își poate găsi rezolvarea numai prin înfăptuirea unor măsuri concrete, a căror îndeplinire să ducă la statornicirea unui climat de încredere între state și să faciliteze colaborarea în vederea stimulării progresului economico-social al fiecărei națiuni.

Intensificarea eforturilor internaționale în direcția lichidării subdezvoltării, a edificării unei noi ordini economice mondiale este — din punctul de vedere al României, punct de vedere împărtășit de majoritatea statelor membre ale O.N.U. — de o însemnată deosebită. Aceasta explică interesul țării noastre față de viitoarea sesiune specială a Adunării Generale, din 1980, consacrată noii ordini economice internaționale, care va trebui să adopte o strategie clară a dezvoltării, elaborată cu participarea tuturor statelor, care să cu-

prindă principiile, orientările și căile pentru lichidarea subdezvoltării, pentru instaurarea unor relații de tip nou, bazate pe deplina egalitate și echitate.

O.N.U. este profund interesată de evoluția raporturilor dintre statele aparținând diferitelor regiuni ale lumii. Este firesc ca desfășurarea relațiilor din Europa să rețină atenția celorlalte state ale lumii. Este, astfel, explicabil deosebitul interes cu care a fost urmărită și acea parte din cuvântarea ministrului de externe al României în care se reafirma poziția țării noastre față de Conferința general-europeană, față de modalitățile prin care, în concepția românească, securitatea și cooperarea în Europa poate și trebuie să ia forma unui proces în continuă desfășurare și consolidare. Pornind de la realitatea că, pe acest continent, se află concentrate cele mai puternice forțe armate din lume, este firesc să se acorde o preocupare deosebită față de trecerea la măsuri concrete, eficiente de reducere a armamentelor și efectivelor militare, de dezangajare militară și dezarmare. România reafirmă, încă o dată, cu putere, că, fără asemenea măsuri, sînt imposibil de realizat securitatea și pacea în Europa, ca și în întreaga lume. Așa cum Europa este o parte a lumii, resimțind evoluțiile înregistrate în alte regiuni, și, la rîndul ei, influențînd aceste evoluții, Balcanii sînt parte a Europei, resimțînd influența climatului politic european, dar fiind, în același timp, în măsură să exercite o influență pozitivă asupra ansamblului relațiilor de pe continent. Consecventă poziției sale deseori afirmată, România acordă o importanță aparte transformării Balcanilor într-o zonă de pace, înțelegere și bună vecinătate, lipsită de arme nucleare.

Într-o lume grevată încă, din păcate, de practicile anacronice ale politicii de forță, O.N.U., toate statele lumii sînt chemate să sprijine în mod consecvent soluționarea politică, prin tratative, a tuturor problemelor litigioase. România consideră că numai pe această cale se poate evita agravarea și extinderea conflictelor, se pot găsi soluții reciproce acceptabile pentru toate statele interesate. O asemenea cale este necesară pentru reglementarea conflictului din Orientul Mijlociu, România fiind de părere că, în momentul de față, pentru a se face pași înainte spre rezolvarea efectivă, judicioasă a tuturor problemelor din

această regiune, pentru obținerea unei reglementări globale, sînt necesare tratative, cu sprijinul deplin și cu participarea activă a O.N.U., la care să ia parte Egiptul, Siria, Iordania, Libanul, Organizația pentru Eliberarea Palestinei, Israelul, precum și copreședinții Conferinței de la Geneva — U.R.S.S. și S.U.A. —, alături de alte state dornice să contribuie la instaurarea unei păci juste și trainice în această zonă.

Stările de încordare nu au cruțat nici continentul recent eliberat de dominația străină, Africa. Dar popoarele africane trebuie lăsate să-și rezolve singure problemele, pe calea tratativelor, excluzîndu-se orice intervenție din afară. În același timp, Organizația Națiunilor Unite trebuie să facă totul pentru a se pune capăt manifestării politicii imperialiste și coloniale, pentru lichidarea definitivă a discriminării rasiale și a apartheidului existente pe continentul african, să acorde sprijinul său total luptei pentru libertate și independență a popoarelor din Namibia, Rhodesia și Africa de Sud. Este o acțiune în care, în ce o privește, România s-a angajat fără rezerve și pe care înțelege să o continue cu fermitate.

Organizația Națiunilor Unite mărturisește pe bună dreptate o preocupare din ce în ce mai adîncă față de problematica dezvoltării libere și plene a personalității umane. În concepția României, adevărata democrație și adevărul umanism sînt incompatibile cu menținerea unor grave inegalități economice, sociale și politice, a discriminărilor naționale, de clasă și rasiale între oameni și tocmai asupra unor asemenea drepturi fundamentale trebuie concentrată atenția comunității mondiale a statelor. Asigurînd deplina egalitate politică, economică și socială a cetățenilor săi, relații economice și sociale echitabile, creînd condiții propice ca fiecare cetățean, fără deosebire de naționalitate, să poată trăi în mod demn, România consideră că transpune în practică exigențele adevăratei democrații, adevărului umanism.

Pentru toate statele care participă la sesiunile Organizației Națiunilor Unite este firesc ca rolul O.N.U. și al altor organisme internaționale să prezinte un interes deosebit. După cum sublinia președintele României, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**,

aceste organisme „asigură cadrul organizatoric cel mai bun în actualele împrejurări pentru participarea activă a tuturor statelor la soluționarea problemelor, pentru afirmarea cu putere în lume a principiilor dreptului internațional, a politicii de egalitate între toate țările lumii”. De aici, preocuparea României pentru continuarea îmbunătățirii a activității O.N.U., de aici stăruința țării noastre în a sublinia necesitatea intensificării eforturilor pentru finalizarea lucrărilor Comitetului special pentru Carta O.N.U. și creșterea rolului Organizației. De aici, interesul țării noastre pentru reușita identificării de noi căi și măsuri practice în vederea ridicării Organizației la înălțimea responsabilităților ce-i revin în apărarea păcii și securității, în dezvoltarea colaborării dintre toate statele. Acestui țel îi sînt consacrate, de altfel, propunerile României privind încheierea unui tratat general prin care toate statele să se angajeze să soluționeze toate diferendele prin mijloace exclusiv pașnice, precum și propunerea privind înființarea unui organism de bune oficii și conciliere, subordonat Adunării Generale, care să ajute la prevenirea stărilor de încordare și la sprijinirea eforturilor statelor interesate în promovarea unor soluții pașnice pentru toate problemele existente.

Interesul pe care l-au manifestat participanții la actuala sesiune a O.N.U. față de poziția României în raport cu problemele ce confruntă comunitatea mondială reflectă, fără îndoială, recunoașterea justetei acestei politici, a constanței cu care țara noastră îmbină atitudinea de principiu cu acțiunea practică, concretă.

Pentru România, O.N.U. reprezintă cadrul internațional cel mai eficient pentru promovarea obiectivelor de pace și colaborare pe care le urmărește poporul român, în deplină concordanță cu năzuințele celorlalte națiuni și popoare ale lumii. Și cu prilejul acestei sesiuni, a XXXIII-a, a Adunării Generale a O.N.U., România își afirmă hotărîrea de a-și aduce deplina contribuție la cauza păcii și colaborării internaționale, la sprijinirea acestui mare forum mondial pentru îndeplinirea nobilei sale misiuni consacrate înțelegerii și lucrării internaționale.

George Serafin

Ministrul afacerilor externe al României, Ștefan Andrei, vorbind la sesiunea plenară a celei de-a XXXIII-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U.

SINTEZE

Tratatativele politice — unica metodă rațională de soluționare a litigiilor între state

Parcurgem o etapă istorică în care evenimentele se succed într-un ritm viu, modificările pe scena și harta lumii consemnînd transformări revoluționare în structura societății omenestii. Sîntem martori la desfășurarea unor mari procese pozitive, progresiste ale vieții internaționale, dar și la repetate întreruperi ale cursului normal al evenimentelor prin fenomene politice negative, retrograde.

Condițiile contemporane complexe, adesea contradictorii, reclamă o abordare lucidă, pătrunsă de spirit realist, însușită de dorința legitimă a popoarelor de a vedea consolidat cursul destinderii și al coexistenței pașnice, necesitate obiectivă a progresului general și singura alternativă la un război mondial pustiitor.

Realitățile fundamentale ale lumii de azi, caracterizată printr-o mare diversitate de state, cu orînduiri social-politice diferite, urmare a dezvoltării istorice mondiale și naționale, se exprimă, adesea, prin apariția unor probleme litigioase, a unor divergențe și interese opuse — de natură politică, economică etc. Cauzele unor atari manifestări, care înveninează relațiile reciproce dintre state și pun în pericol pacea lumii, pot fi găsite în consecințele îndelungatei dominații coloniale, după cum pot fi ușor recunoscute în politica imperialistă de forță și dictat, în nerespectarea drepturilor popoarelor la suveranitate, independență, integritate teritorială. Dacă la acestea adăugăm și o serie de probleme generale, care afectează la scară mondială dezvoltarea contemporană, cum ar fi existența fenomenelor subdezvoltării și adîncirea decalajelor economice dintre state sau crizele de energie și materii prime care provoacă neîncetat litigii și stări conflictuale — apare întrebarea legitimă: pe ce cale trebuie încercată soluționarea acestora, care este alternativa cu care este, astăzi, confruntată omenirea?

Se știe că, secole în șir, pentru „rezolvarea” disputelor, s-a recurs la forța arme-

„Considerăm că trebuie făcut totul pentru ca problemele litigioase dintre state să fie soluționate pe calea tratativilor pașnice, excluzându-se războiul ca mod de rezolvare a acestor probleme. Trebuie să se acționeze cu spirit de răspundere față de propriul popor și față de pacea generală, pentru soluționarea problemelor pe cale pașnică, pentru întărirea solidarității și colaborării între toate națiunile lumii“.

NICOLAE CEAUȘESCU

lor, iar lupta imperialistă pentru reimpărțirea zonelor de influență a culminat cu cele două conflagrații mondiale, soldate cu zeci de milioane de victime omenești și imense pagube materiale. Se știe, în același timp, că istoria furnizează, de mult, și exemple de încercări, deseori încununate de succes, de soluționare pe cale politică a problemelor litigioase, bilaterale sau internaționale.

Realitățile zilelor noastre reclamă o concepție bazată pe realism și luciditate, potrivit căreia soluțiile politice, negocierile, duse în deplinătatea prerogativelor de independență și suveranitate, în condiții de respect și stimă reciprocă, reprezintă singura alternativă pentru soluționarea oricăror litigii, ca și pentru organizarea rațională a raporturilor dintre state.

Din înțelegerea profundă a acestor realități, din atașamentul neabătut al României socialiste la cauza păcii și colaborării internaționale, decurge rigoarea teoretică și forța practică a politicii externe a partidului și statului nostru, decurge recunoașterea omniprezentă a aportului deosebit al țării noastre, al președintelui Nicolae Ceaușescu la soluționarea politică, pe calea negocierilor constructive, a problemelor care confruntă astăzi omenirea. La temelia acestei concepții stă ansamblul de principii de relații între state, apărut și promovat cu consecvență de țara noastră în neobosită sa activitate internațională — abordarea tuturor problemelor sub semnul egalității în drepturi, suveranității și independenței naționale, neimixtiunii, avantajului reciproc, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forță.

Acceptarea tratativilor ca singura modalitate de rezolvare a problemelor bilaterale sau internaționale litigioase reprezintă, în concepția și în practica politicii partidului și statului nostru, nu numai recunoașterea viabilității coexistenței pașnice și incompatibilitatea acesteia cu orice conflict armat, dar, totodată, expresia certitudinii României socialiste că negocierile și tratativele constructive înseamnă *justețe și eficiență*, înseamnă *respect și înțelegere* față de interesele de pace și progres ale părților, ca și ale tuturor popoarelor lumii.

Presiunile militare, clocenirile armate, războaiele nu au adus niciodată rezolvări problemelor aflate în suspensie sau în litigiu. Se poate afirma chiar — cu argumentele de necontestat al istoriei trecute și, evident, ale celei mai apropiate —, că, dimpotrivă, ele au perpetuat dosarul contradicțiilor, le-au ascuțit, le-au complicat. O soluție impusă prin forță este departe de a asigura liniștea într-o zonă de conflict; ea va atrage după sine nu numai blamarea din partea justiției și moralei internaționale, dar va întreține dorința de revanșă, va asigura, în fond, cronicizarea conflictului. În zone de conflict, precum cele din Orientul Mijlociu, din Africa și din alte părți ale lumii, ori de câte ori s-a apelat la soluții militare pentru reglementarea litigiilor, nu s-a demonstrat altceva decât sporirea gradului de pericolozitate la adresa păcii mondiale, afectarea eforturilor de dezvoltare pașnică a țărilor respective și a independenței lor, accentuarea

cursei înarmărilor și a luptei pentru zone de influență. Cuvintele lui Nicolae Titulescu au și astăzi clarviziunea și forța de argumentare cu care le-a rostit cu decenii în urmă: „Războiul, niciodată, dar absolut niciodată, nu va mai însemna rezolvarea unui conflict. În cel mai bun caz, într-un război victorios se vor schimba numai datele problemei: nemulțumitul de mine este substituit nemulțumitului de azi“.

În contrast cu „soluția militară“, cu politica de forță și dictat, evoluția situației din regiuni afectate de conflicte și neînțelegeri de tot felul, inclusiv din zonele citate mai sus, a putut face dovada gășirii unor rezolvări reciproc acceptabile, atunci când s-a procedat cu răbdare și luciditate, când a existat audiență pentru punctele de vedere ale tuturor părților, când s-au căutat convergențe realiste și constructive. Înțelegerile realizate pe această bază nu vor avea fragilitatea și lipsa de viitor ale formulărilor impuse pe calea forței. Dimpotrivă, spiritul de echitate și reciprocitate în numele căruia s-a acționat le va asigura un caracter durabil și benefic, va înlocui tensiunile și ostilitatea printr-o atmosferă de bună conviețuire, colaborare și cooperare, cu efecte pozitive bilaterale și generale. O soluție obținută pe calea tratativilor poate apropia părțile aflate în conflict, îi poate transforma pe dușmanii de ieri în prietenii de mâine.

Soluționarea negociată a diferendelor dintre state găsește adversar doar în rîndurile dușmanilor progresului și libertății popoarelor care mizează pe o perpetuare a stărilor de încordare și neliniște. Numai pescuitorilor în ape turburi, promotorilor războiului rece le poate aduce satisfacții accentuarea disensiunilor dintre state.

A devenit o legitate a zilelor noastre ideea că, oricât ar fi de dificile problemele care afectează relațiile dintre două sau mai multe state, nesocotirea sau ocolirea contactelor directe, a negocierilor în condiții de egalitate a tuturor părților interesate, nu poate decât să agraveze situațiile, să prejudicieze interesele fundamentale ale celor angajați în conflict. A căuta „soluții“ în absența și peste capul celor direct implicați, a justifica, prin acest subterfugiu, imixtiunile și ingerințele în treburile interne ale uneia sau alteia dintre părțile în cauză — sub pretextul oferirii de „ajutoare dezinteresate“ — nu numai că nu rezolvă nimic, mai mult chiar, poate accentua starea conflictuală și așa destul de gravă. Bineînțeles, nu avem în vedere, în aceste situații, strădaniile unor terțe părți care pot înlesni dialogurile, contactele și legăturile directe și care își propun încurajarea negocierilor.

În această ordine de idei, apare evident rolul pe care îl au Națiunile Unite, și care poate fi încă extins, sau alte forumuri internaționale special constituite, ca reuniuni largi și adecvate pentru abordarea și soluționarea problemelor litigioase cu caracter acut. Amintim, în acest context, propunerile României de încheiere a unui acord internațional prin care toate statele să se angajeze să-și soluționeze diferendele și litigiile exclusiv prin mijloace pașnice, pe cale politică, prin tratative între părțile interesate. Pătrunsă de același spirit este

și propunerea țării noastre privind înființarea unui organism de bune oficii și conciliere, subordonat Adunării Generale a O.N.U. și menit să sprijine țările interesate în găsirea unor soluții pașnice de colaborare și bună vecinătate.

Metoda tratativilor, a negocierilor directe nu este, cum ar vrea să insinueze teoreticienii și practicienii politici de forță, o expresie a naivității sau idealizării unor stări de lucruri. Ea nu reprezintă o stare de pasivitate și indiferență, o atitudine de expectativă în fața unor realități dificile. Dimpotrivă, a negocia, a căuta soluții pașnice, constructive, acceptabile și partenerului, înseamnă a da dovadă de acțiune politică fermă, plină de răspundere, înseamnă a apăra în mod principial interesele naționale și, concomitent, cele ale păcii și progresului general. De aici, marea responsabilitate și tenacitate pe care o exprimă cei angajați pe această cale de soluționare a problemelor litigioase, unica metodă conformă cu noul sistem de relații interstatuale, bazat pe echitate și justiție, sistem pentru care militează România socialistă, împreună cu toate forțele progresiste ale lumii.

În zilele noastre, situația naturală a relațiilor internaționale bazate pe interdependența crescândă, dialectică a evoluțiilor naționale și globale, reclamă dialog, egalitate și respect reciproc, renunțare la presiuni și argumente consacrate prin forța armelor.

Practica diplomatică și politica concretă a României, aplicarea consecventă a metodei negocierilor constructive și abordarea deschisă a tuturor problemelor ce o preocupă pe plan internațional au adus recunoaștere și apreciere locului înaintat pe care-l ocupă țara noastră în concertul mondial, prestigiu și stimă eforturilor și contribuției active a președintelui Nicolae Ceaușescu. Rezultate fructuoase ale acestei atitudini politice, inspirate de interesele poporului român și de cele ale păcii generale, se exprimă în strălucitul ansamblu de relații de colaborare normală, prietenească, pe multiple planuri, practic cu toate țările lumii. Desigur, nimeni nu poate susține că între România și unii dintre partenerii ei de discuții nu au existat sau nu mai există deosebiri de vederi. Întotdeauna însă activitatea politică și diplomatică a țării noastre și-a făcut un punct de onoare din argumentarea și apărarea pozițiilor sale de principiu, concomitent cu ascultarea și respectarea opiniilor celorlalți în vederea elaborării în comun, la capătul unui efort susținut, răbdător, într-o atmosferă lipsită de idei preconcepute, a unor concluzii și aprecieri reciproc acceptabile.

Nici un efort nu este prea mare pentru valorificarea căii negocierilor în toate situațiile internaționale și bilaterale complicate, pentru folosirea metodei tratativilor pătrunse de spirit constructiv, între țările interesate. Pentru progresul civilizației, pentru salvagardarea intereselor vitale ale popoarelor, ale întregii omeniri, nu există altă alternativă.

Cornel Răducanu

Prima săptămână a dezbaterilor generale

La Națiunile Unite, dezbaterile de politică generală au intrat în cea de-a doua săptămână de desfășurare. Reprezentanții statelor membre ale O.N.U. au prezentat și se vor referi în continuare la pozițiile țărilor lor asupra problemelor cardinale care confruntă omenirea. Șeful delegației țării noastre, ministrul afacerilor externe, Ștefan Andrei, a luat cuvîntul la 28 septembrie. Paralel cu dezbaterile din plenara Adunării Generale, au loc frecvente întâlniri și convorbiri între șefii delegațiilor prezente la actuala sesiune.

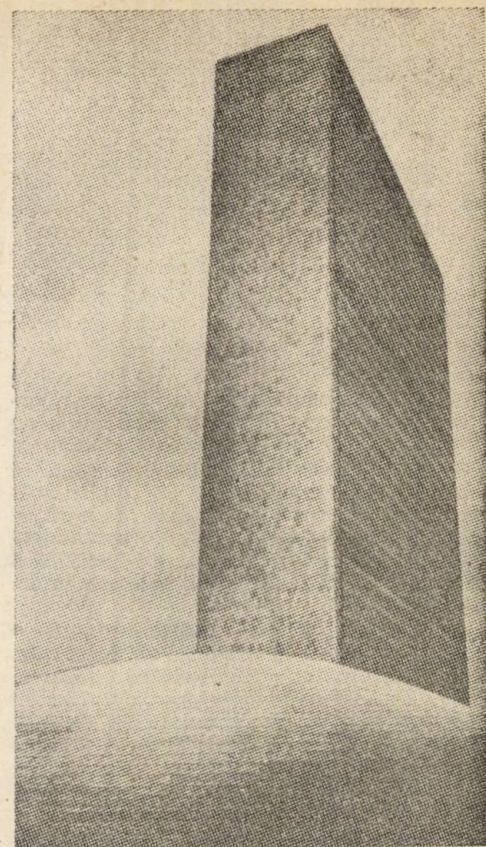
Luările de cuvînt de pînă acum ne permit să constatăm interesul crescînd și preocuparea constantă pe care statele membre ale O.N.U. le acordă temelor de importanță majoră pentru viitorul păcii, securității, progresului economic și social al lumii — dezarmarea, dezvoltarea, democratizarea vieții internaționale.

Instaurarea unei păci trainice în lume, întronarea unui climat de destindere și înțelegere internațională, stoparea alarmantei curse a înarmărilor și realizarea de progrese reale pe calea dezarmării sînt imperative ale lumii contemporane evocate cu precădere în cuvîntările de la tribuna Națiunilor Unite. Astfel, reprezentantul Suediei — arătînd că miliarde de dolari se irosesc pe armamente, în timp ce sute de milioane de oameni trăiesc în cea mai neagră mizerie — s-a pronunțat pentru măsuri concrete de dezarmare, în special de dezarmare nucleară, inclusiv de dezangajare militară și de reducere a armelor nucleare în Europa, la care să-și aducă contribuția și țările posesoare de arme nucleare. „Analizînd lucrurile cu luciditate — remarcă ministrul de externe al U.R.S.S. —, trebuie să recunoaștem că spirala înarmărilor nu a înregistrat nici o încetinire”. Pornind de la această constatare, el a subliniat necesitatea de a se adopta măsuri concrete în toate sectoarele luptei pentru dezarmare, de a se acționa pentru reducerea bugetelor militare și de a folosi o parte din mijloacele astfel economisite pentru sprijinirea eforturilor economice ale țărilor în curs de dezvoltare. Abordînd aceeași complexă problemă a dezarmării, reprezentantul R. F. Germaniei — opinînd că toate națiunile lumii au interes vital în realizarea limitării armamentelor și înfăptuirea dezarmării — s-a pronunțat pentru transferarea sumelor eliberate prin dezarmare în folosul dezvoltării economice și sociale a tuturor statelor. Apreciînd că, în prezent, „lupta pentru o dezarmare autentică a devenit o problemă dintre cele mai arzătoare” și că „cea mai eficientă cale de eliminare a pericolului unui război nuclear o constituie interzicerea completă și distrugerea totală a armelor nucleare”, ministrul de externe al R. P. Chineze a subliniat importanța pe care o acordă țara sa creării unui nou mecanism de negocieri în problemele dezarmării, așa cum a stabilit sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. Subliniind importanța adoptării de măsuri practice în vederea trecerii la înfăptuirea dezarmării, ministrul de externe al Irlandei a spus: „Cursa înarmărilor, în loc să asigure secu-

ritatea, creează o și mai mare insecuritate pentru toți”. Totodată el a declarat că puterile nucleare trebuie să dea garanții clare că nu vor folosi armele nucleare împotriva țărilor neposesoare de asemenea arme și nici nu le vor amenința cu folosirea lor.

Încurajator apare faptul că un mare număr de luări de poziții, ținînd seamă de realitățile lumii contemporane, s-au referit la stringența unor probleme cum sînt lichidarea subdezvoltării, instaurarea în lume a unei noi ordini economice și politice. „Lichidarea prăpastiei care separă pe bogați de săraci trebuie să reprezinte principala preocupare a comunității internaționale — a spus ministrul de externe al Norvegiei. Guvernul Norvegiei, a continuat el, împărtășește preocuparea țărilor în curs de dezvoltare privind impasul actual din cadrul dialogului nord-sud. Progresele realizate au fost minore. La patru ani de la adoptarea sa, planul de acțiune pentru făurirea noii ordini economice internaționale rămîne în principal nerealizat”. „Actuala ordine economică internațională nu mai poate satisface necesitățile lumii contemporane, ea fiind în detrimentul tuturor — a arătat, la rîndul său, ministrul de externe al R. P. Bangladesh. De aceea, restructurarea actualului sistem economic a devenit un imperativ al întregii omeniri. Pacea și stabilitatea omenirii depind de soluționarea problemelor economice cruciale ale timpului nostru”. Reprezentantul Filipinelor a situat, de asemenea, în centrul intervenției sale necesitatea lichidării subdezvoltării și trecerii la făurirea unei noi ordini economice internaționale. „Restructurarea sistemului economic mondial, a spus el, constituie o preocupare centrală a omenirii. Cu toate acestea, progresele în direcția respectivă sînt lente. Din momentul în care s-a stabilit o sesiune specială a Adunării Generale a O.N.U. pe această temă, se vedește o puternică rezistență la schimbări în relațiile economice mondiale, ceea ce ne duce la concluzia dureroasă că, în fapt, țările dezvoltate împiedică realizarea unui progres al acestui dialog în încercarea de a menține statu quo-ul”.

Interesul crescînd și preocuparea a tot mai numeroase state pentru problemele echității în dezvoltare sînt mărturisite pregnant de afirmarea solidarității dintre țările în curs de dezvoltare, în cadrul reuniunii miniștrilor de externe ai țărilor „Grupului celor 77”, reuniune desfășurată, la Națiunile Unite, în ultima zi a lunii trecute. Preocupate să dea un puternic

impuls eforturilor în direcția lichidării subdezvoltării și edificării unor raporturi economice echitabile, țările „Grupului celor 77” au convenit asupra convocării acestei reuniuni în scopul trecerii în revistă a situației actuale a negocierilor pe această linie din sistemul O.N.U. și stabilirii unor măsuri menite să întărească unitatea de acțiune a statelor în curs de dezvoltare.

O temă abordată distinct în majoritatea cuvîntărilor de pînă acum se referă la imperativul creșterii rolului și eficienței O.N.U. în soluționarea problemelor internaționale și, în directă legătură cu aceasta, la necesitatea democratizării vieții internaționale. Reprezentantul Braziliei a subliniat, în acest context, că nu se mai poate accepta ca un mic număr de state să reglementeze destinele lumii, ținînd deoparte Națiunile Unite, respectiv majoritatea statelor cărora nu li se mai poate refuza dreptul de a-și hotărî propria soartă. „Procesul destinderii, în a cărui promovare un rol important l-a avut Conferința pentru securitate și cooperare în Europa, continuă, și în această direcție Danemarca va continua să îndrepte eforturile sale” — a spus ministrul de externe al acestei țări. „Pacea lumii — a continuat vorbitorul — nu poate fi asigurată numai de marile puteri; toate națiunile au o importantă responsabilitate în această direcție. Problemele care confruntă lumea pot fi soluționate numai dacă vom acționa cu toții împreună”. Aceeași idee a fost subliniată și de reprezentantul Japoniei care observă că fiecare țară, mare sau mică, puternică sau slabă, dezvoltată sau în curs de dezvoltare, trebuie să-și aducă contribuția la cauza păcii și prosperității internaționale. În aceeași ordine de idei, șeful delegației S.U.A. a ținut să sublinieze: „Problemele majore cu care sîntem confrunțați au o arie de cuprindere atît de largă, încît soluțiile nu pot fi găsite de o singură națiune sau de un grup de națiuni”.

Dezbaterile generale sînt în plină desfășurare, acestea urmînd să se încheie la 12 octombrie.

N. Pătrașcu

Dezbateri politice, contacte diplomatice

În ultima săptămână, în Orientul Mijlociu s-a înregistrat o vie activitate politico-diplomatică, marcată prin dezbateri parlamentare în Israel și Egipt, prin contacte la diverse niveluri între factori de răspundere din țările arabe, cît și dintre aceștia și unele personalități din afara zonei.

În context, menționăm aprobarea — la 28 septembrie — de către Knesseth (parlamentul israelian) a acordurilor de la Camp David între Israel și Egipt, inclusiv a

președintele Sadat a prezentat rezultatele reuniunii de la Camp David și concepția egipteană privind pacea în Orientul Mijlociu. În discursul său, șeful statului egiptean a arătat că „negocierile egipteano-israeliene vor începe în cursul lunii curente”. El a adresat popoarelor arabe apelul de a se alătura „drumului deschis de Egipt în vederea restabilirii drepturilor arabe”. În ce privește măsurile următoare în procesul de pace — precizează Agenția MEN

Președintele Anwar Sadat la tribuna Adunării Poporului a R.A. Egipt

principiului privind evacuarea implantărilor israeliene din Peninsula Sinai, teritoriu egiptean ocupat în 1967 și care urmează să fie retrocedat stăpînitorilor de drept, după intrarea în vigoare a unui tratat de pace între Israel și Egipt. După dezbateri ce au durat 17 ore, parlamentul israelian a ratificat acordurile de la Camp David cu 84 de voturi pentru, 19 contra și 17 abțineri.

După cîteva zile, la Cairo, au avut loc lucrările Adunării Poporului, prilej cu care

— președintele Anwar Sadat a menționat: negocierile vor avea loc sub egida O.N.U.; se va cere Consiliului de Securitate să ratifice tratatele privind pacea definitivă, iar celor cinci membri permanenți ai săi să semneze aceste tratate și să contribuie la aplicarea garanțiilor cuprinse în ele; Statele Unite vor lua parte la toate tratativele viitoare; nu există și nu vor exista acorduri secrete.

În ce privește convorbirile egipteano-israeliene în vederea încheierii unui acord de pace, se așteaptă ca acestea să înceapă săptămîna viitoare, ele avînd loc la nivel ministerial, reunind atît militari cît și oameni politici. Ele se vor referi — menționează Agenția MEN — la programul evacuării trupelor israeliene din teritoriile ocupate și la demarcarea primei linii pînă la care se va retrage Israelul în etapa inițială.

În ce privește contactele interarabe din ultima vreme, menționăm turneul efectuat de președintele Siriei, Hafez Al-Assad, în mai multe țări arabe, unde a avut convorbiri în legătură cu situația actuală din Orientul Mijlociu. După o întîlnire la Amman, cu regele Iordaniei, Hussein, șeful statului sirian a avut, în continuare, convorbiri cu prințul moștenitor al Arabiei Saudite, Fahd Ibn Abdul Aziz, cu șeful statului kuveitian, șeic Jaber Al-Ahmer Al-Sabah.

În același timp, regele Khalid al Arabiei Saudite — aflat la Geneva, în drum spre Statele Unite — a avut o întîlnire cu Hassan El Tohamy, vicepremier la Președinția Republicii Arabe Egipt; obiectul discuției: explicații și lămuriri egiptene privind acordurile de la Camp David.

De asemenea, prințul moștenitor al Arabiei Saudite, Fahd Ibn Abdul Aziz, a avut o întrevedere cu Saddam Hussein, vicepreședinte al Consiliului Comandamentului Revoluției al Irakului.

În contextul contactelor diplomatice, notăm că, după turneul secretarului de stat american, Cyrus Vance, în mai multe țări din Orientul Mijlociu (discuții pe care responsabilul american le-a calificat, la întoarcerea în S.U.A., drept „foarte utile și importante”), în prezent are loc turneul ambadorului itinerant al S.U.A., Alfred Atherton. Acesta din urmă a avut convorbiri cu președintele Sadat, cu prințul moștenitor al Arabiei Saudite, cu șeful statului kuveitian și cu regele Hussein al Iordaniei. În cadrul întîlnirii cu suveranul hașemit, Atherton a prezentat răspunsul guvernului american la clarificările solicitate de Iordania în timpul vizitei efectuate, săptămîna trecută, la Amman, de secretarul de stat al S.U.A., Cyrus Vance. După ce, în continuare, a avut convorbiri cu oficialitățile israeliene la Tel Aviv, Atherton a făcut o vizită la Tunis și apoi la Rabat pentru întîlneri cu personalități politice din cele două țări.

Între timp, generalul Ensio Siilasvuo, coordonatorul șef al Forțelor Națiunilor Unite în Orientul Mijlociu, a avut la Cairo convorbiri cu oficialitățile egiptene.

BLACKPOOL Conferința anuală a Partidului Laburist

Luni s-au deschis la Blackpool lucrările celei de-a 77-a Conferințe anuale a Partidului Laburist din Marea Britanie, la care iau parte peste 1000 de delegați. Agenda Conferinței cuprinde probleme ca: situația economică a țării și măsurile preconizate pentru reducerea șomajului și combaterea inflației; politica agrară a Pieței comune și problema aderării la prețurile comunitare; alegerea parlamentului (vest)-european, precum și chestiuni organizatorice.

Conferința a respins politica guvernului laburist de control asupra salariilor, îndeosebi prevederile referitoare la limitarea la cinci la sută a majorării salariilor pentru o perioadă de 12 luni,

începînd de la 1 august a.c. De asemenea, Conferința a respins o moțiune în sprijinul politicii economice a guvernului.

Secretarul general al Sindicatului Transporturilor (TGWU), Moss Evans, a lansat, cu acest prilej, un apel pentru a se reveni la libera negociere a convențiilor colective de muncă. Moss Evans, liderul celui mai mare sindicat britanic care la actuala campanie dispune de 2 milioane de voturi, a declarat că este nevoie de „o politică economică mai dinamică, care să ducă la crearea de noi locuri de muncă”.

Hotărîrile Conferinței Partidului Laburist — se apreciază — nu sînt obligatorii pentru guvern, dar ele constituie

o afirmare a pozițiilor sindicatelor, care formează principalul sprijin electoral al laburiștilor. Sindicatele argumentează că limita de 5 la sută impusă de guvernul laburist majorării salariilor este inferioară ratei inflației, care se ridică în prezent la 8 la sută anual. În același timp, marile companii britanice obțin profituri uriașe, pe care le investesc, în multe cazuri, în străinătate.

În cuvîntarea rostită la Conferință, James Callaghan, lider al partidului și prim-ministru, a pledat pentru politica economică guvernamentală, oferindu-se să aibă convorbiri cu conducătorii sindicatelor în problema stabilirii atitudinii cabinetului său față de revendicările acestora de abandonare a politicii de control asupra salariilor. Vorbitorul a exprimat opinia cabinetului său, potrivit căreia o majorare a salariilor peste 5 la sută ar putea antrena creșterea ratei inflației la nivelul anual de peste 10 la sută.

Partidele și „planul urgențelor”

Atenția cercurilor politice italiene continuă să fie concentrată asupra problemelor economice ale țării. Pe primul loc se situează examinarea politicii economice a guvernului, materializată în proiectul de plan trienal (1979—1981), elaborat de ministrul trezoreriei, Filippo Maria Pandolfi. După o reuniune prelungită a cabinetului său, premierul Giulio Andreotti s-a consultat cu delegațiile partidelor majorității (democrat-creștini, comuniști, socialiști, socialist-democratici, republicani) care susțin guvernul monocolor democrat-creștin și, apoi, cu reprezentanții Federației unitare a celor trei mari centrale sindicale (C.G.I.L., C.I.S.L. și U.I.L.).

Filippo Maria Pandolfi (stînga) și premierul Giulio Andreotti — în fața „planului trienal”, aprobat, cu oarecari rezerve, de partide și criticat, constructiv, de sindicate

Aceste întâlniri și discuții pe marginea „planului Pandolfi” au dus, practic, la o reafirmare a pozițiilor cunoscute ale partidelor și sindicatelor: o aprobare, cu oarecari rezerve — din partea partidelor, o critică constructivă — din partea sindicatelor. Dezbateră este, însă, departe de a se fi încheiat. Și aceasta pentru că dincolo de planul trienal, problema aflată în discuție este mai veche și ea implică atît sfera economică și socială, cît și cea politică.

Stimulat și controlat de o majoritate parlamentară în care, pentru prima oară în 30 de ani, a intrat și partidul comunist, guvernului democrat-creștin i se cere acum să abordeze într-un spirit nou problemele presante și urgente, precum recesiunea economică, șomajul cronic, inflația, datoriile externe, ordinea publică. Noul cadru politic, bazat pe efortul solidar al tuturor forțelor democratice, a dat unele roade: balanța de plăți este excedentară, rezervele valutare sînt — se afirmă — suficiente (rolul turismului a fost determinant), există sectoare industriale care fac față cu succes cererii de export. În același timp, însă, investițiile stagnează, multe întreprinderi și grupuri industriale nu și-au rezolvat încă problemele legate de piețele de desfacere și cele financiare, costul vieții nu dă semne ferme de scădere, administrația publică se află în criză. Punctul cel mai nevralgic îl constituie, însă, realitatea tot mai dramatică a decalajului dintre nordul industrializat și sudul subdezvoltat al țării, un decalaj ce amenință să devină în orice moment exploziv.

Pe același plan al urgențelor se situează și problema șomajului, aflat într-o constantă creștere, în special în rândurile tineretului. O foarte recentă statistică publicată de „Istat” (Institutul italian de statistică) arată că, la începutul lunii iulie, numărul șomerilor se ridică în Italia la cifra de 1 658 000, cu circa 200 000 mai mulți decît în trimestrul precedent. Dintre aceștia, 78 la sută (1 286 000) sînt tineri între 14 și 29 de ani, 39 la sută aflîndu-se în posesia unei diplome de bacalaureat sau universitare. În plus, „Istat” subliniază că, în cadrul populației active (20 459 000 de persoane), numărul celor care lucrează sub

26 de ore săptămînal, din cauza lipsei de lucru, este de 370 000. „Pe scurt, numărul real al șomerilor italieni depășește — comentează «La Stampa» — cifra de două milioane”. Explicabil, așadar, de ce guvernul, în punerea la punct a strategiei anti-criză, își îndreaptă preocupările spre problemele șomajului și tineretului. Punctul-cheie al „planului Pandolfi” îl reprezintă creșterea locurilor de muncă cu un număr variînd între 500 și 600 000. Ceea ce planul trienal nu precizează — și acest lucru i se reproșează — este cum, unde și prin ce mijloace vor apărea noile locuri de muncă.

Aprecierile sindicatelor față de „schita de plan” a ministrului Pandolfi au fost prezentate guvernului într-un document în opt puncte care precizează că inițiativa însăși a unui plan de dezvoltare — trienal sau cincinal — aparține mișcării sindicale și ea a fost formulată în timpul negocierilor ce au dus la formarea actualului guvern. De aceea, Federația sindicală unitară „consideră documentul ministrului Pandolfi ca pe o ocazie de a se ajunge la o primă confruntare asupra substanței unei politici de programare a dezvoltării producției și a locurilor de muncă, precum și a reformelor politice și administrative necesare, pe care le comportă o asemenea politică”. Dar această politică și aceste reforme — se arată în documentul sindical — „trebuie să fie, toate, mai bine definite în documentul Pandolfi”.

Spre deosebire de poziția mai rezervată a sindicatelor, Confindustria, organizația patronală, consideră „planul Pandolfi” drept un cert punct de referință. Totuși, pornind de la acest plan și pe baza lui aveau să se poarte, la 21 septembrie, discuțiile între sindicate și Confindustria pe temele politicii industriale, cu accent pe sporirea locurilor de muncă. Întrerupte în urmă cu un an și jumătate, mai exact în ianuarie 1977, după semnarea unui „mini-pact social”, negocierile directe dintre Confindustria și Federația C.G.I.L.-C.I.S.L.-U.I.L. sînt apreciate drept un fapt pozitiv, atîta vreme cît — arată sindicatele — „se vor clarifica și dezvolta contribuția și rolul forțelor sociale” ale țării.

Document de politică economică, „planul Pandolfi”, avînd calitatea de a fi deschis o dezbateră importantă la nivel național, prezintă, așadar, carențele ce au dat naștere unei anume neliniști în rîndul opiniei publice italiene. O neliniște justificată, de altfel, a celor care, votînd, în urmă cu doi ani, pentru schimbare și înnoire, pentru transformări și reforme substanțiale, s-au așteptat, mai ales după formarea

Ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., Andrei Gromiko, a avut săptămîna trecută la New York o nouă întrevedere cu secretarul de stat al S.U.A., Cyrus Vance, în cadrul căreia s-a continuat examinarea problemelor privind limitarea înarmărilor strategice ofensive. Au fost abordate, de asemenea, chestiuni privind încetarea totală a experiențelor cu arme nucleare

noii majorități, la împlinirea imediată a dezideratelor lor. Numai că evoluțiile nu au fost și nu au putut fi nici rapide și nici liniare, o serie de stagnări, dificultăți și complicații intervenind pe parcurs. O criză precum cea italiană, care a cuprins, odată cu trecerea anilor, înseși structurile statului, o criză declanșată, adâncită și crescută în contextul crizei Occidentului nu poate fi depășită fără un efort și o înțelegere unitară a tuturor forțelor interesate în mersul înainte al țării. Este vorba de o unitate pentru înnoire și transformări democratice în profunzime, o unitate receptată ca o cauză patriotică, fiind, tocmai de aceea, o piatră de încercare a actualiei majorități parlamentare. Desigur, dezbaterile și discuțiile sînt necesare și utile între forțe politice cu orientări, ideologii și identități proprii. Obiectivul general recunoscut și subliniat: aceste dezbateri să fie constructive, să servească opțiunilor fundamentale ale celor mai largi părți ale poporului italian.

Or, aceste luni în care democrația creștină și-a exercitat responsabilitatea guvernamentală datorită, în primul rînd, acordului partidului comunist, aceste luni marcate de evenimente tragice, precum răpirea și asasinarea lui Aldo Moro, reprezintă un patrimoniu unic în felul său: țara și-a demonstrat hotărîrea de a-și clădi un destin mai bun, răspunzînd tentativelor de divizare și haos printr-o unitate fără precedent. Este limpede că acest lucru a fost posibil și pentru că partidul comunist, reprezentantul cel mai autorizat al maselor muncitoare italiene, nu se mai afla în opoziție, ci participa, alături de celelalte partide democratice, la conducerea parlamentară a treburilor țării. Punctul de vedere fundamental al comuniștilor este acela că, pentru ieșirea din criză, Italia „are nevoie — după cum explica, într-un recent interviu, Enrico Berlinguer, secretarul general al P.C.I. — de mari transformări, sociale, economice, politice: o înnoire profundă a structurilor, moralei publice, organizării sociale. E imposibil — explică Enrico Berlinguer — să inițiezi și să duci înainte aceste transformări fără acordul marilor forțe sociale (muncitori, burghezii producători, țărani, tineret, femei) și politice (comuniști, socialiști, catolici, laici). Această coresponsabilitate istorică nu-i obligă în mod necesar pe toți să participe la majoritate și la guvern. Sînt posibile, din cînd în cînd, formule politice, coaliții de guvern și majorități diverse. Important este să se manifeste acea responsabilitate comună, acea solidaritate națională, acel efort de înțelegere reciprocă, să se manifeste, mai ales, dorința comună de a transforma țara. Acesta este **compromisul istoric**. Și, de aceea, afirmăm că cine este împotriva compromisului istoric ascunde, mai mult sau mai puțin conștient, o prejudecată anticomunistă și dorința ca procesul de transformări să nu se producă sau să nu fie atît de profund și radical cum îl considerăm noi că trebuie să fie”.

Există, nu puține forțe care — pe fundalul tensiunii și terorii, al asasinatelor politice comise de forțe neofasciste, extreme — încearcă, cu premeditare, o divizare a partidelor noii majorități, pentru o revenire la perioade și formule politice depășite. Pericolozitatea unor atari acțiuni a fost indirect semnalată de însuși premierul democrat-creștin, Giulio Andreotti. Într-un recent interviu acordat publicației „Quotidiano dei Lavoratori”, subliniind că actuala formulă de „unitate națională” nu are alternativă, Andreotti preciza că nu e ușor „să-i faci pe toți să înțeleagă, pînă la capăt, relele ce au fost evitate prin acest tip de politică”. De pildă, a exemplificat el, „dacă n-ar fi existat acest tip de coresponsabilitate a partidelor și sindicatelor, în toamna lui '76 și apoi a lui '77, am fi avut o criză monetară de

neguvernare”. Sublinierile premierului Andreotti se adresează implicit propriului partid, — mai exact curentelor sale tradițional conservatoare — care încearcă să declanșeze o criză în cadrul democrației creștine — dar și altor partide, ca cel socialist de pildă, ale cărui neînțelegeri interne au devenit publice. Apărute într-o situație critică a vieții economico-politice a țării și în preajma viitorului congres al partidului, confruntările democrat-creștine riscă să submineze existența însăși a noii majorități parlamentare. Doar dacă, din nou, compromisul nu va funcționa — așa cum s-a întîmplat de atîtea ori în istoria democrației creștine. Asemenea compromisi s-au realizat întotdeauna în perioade aflate sub semnul urgenței. În ce-i privește pe socialiști, personalități de marcă ale partidului, precum Francesco De Martino, consideră că „gravita-

tea problemelor țării, aflată încă într-o criză profundă, ce amenință instituțiile înseși, reclamă o acțiune solidară și coerentă a forțelor democratice în realizarea unei politici de unitate națională, singura în măsură să ducă la depășirea crizei. P.S.I. — subliniază De Martino — a fost printre promotorii principali ai unei atari politici, el constituind o componentă esențială. De aceea nu se poate lăsa măcinat de polemici.”

Urgența problemelor cu care este confruntată azi Italia reclamă depășirea divergențelor și diviziunii, impune căutarea punctelor de acord și înțelegere. „Altfel — avertizează „L'Unità” — nu vom depăși criza și nu vom transforma în mai bine societatea noastră”.

Rodica Dumitrescu

Doi din cîștigătorii „preliminariilor” în statul Massachusetts: senatorul Edward Brooke și Edward King, care l-a învins pe guvernatorul statului. Problema impozitelor a fost punctul principal al programelor

WASHINGTON

Strategia economică în campania pentru Congres

Începutul toamnei n-a limpezit scena economico-politică americană; iar Congresul, aflat la încheierea unui mandat, adoptă cu greu programe reformatoare.

Campania pentru alegerile din luna noiembrie pentru Camera Reprezentanților, a unor senatori și guvernatori — intrată în faza finală în urmă cu peste două săptămîni, prin cîteva alegeri preliminare foarte așteptate și prin reuniuni ale principalelor personalități politice ale partidelor în sprijinul unor candidați locali — pare să justifice constatarea săptămînalului „Time” despre „o bătălie crîncenă”. Temele esențiale sînt trei — impozite, inflație, aparatul administrativ guvernamental.

Aproximativ în aceeași perioadă a lunii trecute, Departamentul Muncii a publicat un sondaj realizat după aprobarea controversei „propunerii 13” din California (votată în iunie, aceasta constituie un amendament prin care impozitele sînt reduse drastic), ale cărui rezultate sînt considerate de cunoscutul comentator James Reston „surprinzătoare și îngrijorătoare”. Faptul că americanii sînt tulburați de starea prezentă a lucrurilor nu este un element nou; alarmant, potrivit lui Reston, este că, în

ciuda tuturor măsurilor ce se iau sau se anunță, oamenii simt că nici o evoluție în bine nu se va produce în viitor. În mod evident, această stare se află sub influența inflației, sporirii costului vieții, șomajului (chiar dacă mult mai limitat decît în trecut), impozitelor.

„SPIRITUL LUI '78”. Tot acest ansamblu de elemente, care alcătuiește fundalul actualii campanii electorale și determină starea electoratului, merită o atenție deosebită, întrucît poate influența și modifica evoluția politică. Dintre cele trei teme majore, se desprinde, în primul rînd, drept o caracteristică a acestui an, problema reducerii impozitelor. Izbucnit în statul cel mai populat — California — unde s-a operat o reducere ce a afectat cu aproape 30 la sută bugetul statal, fenomenul de critică și împotrivire față de aparatul administrativ, fenomen numit „spiritul lui '78”, s-a răspîndit extrem de rapid pe întreg teritoriul Statelor Unite. În mare, con-

tribuibili și, în special, clasele de mijloc (care, de regulă, au un rol important în promovarea schimbărilor în societatea americană) dorind, în continuare, servicii mai ample, solicită impozite mai scăzute. Opinia generală constă în aceea să impozitele trebuie reduse nu numai pentru oamenii de afaceri, și nu numai în acest an, ci și în viitor; și că inflația este cauza esențială. Problemele asupra cărora, deocamdată, există deosebiri de vederi și care par mai dificil de soluționat: cum să fie reduse impozitele pentru a nu provoca un deficit bugetar generator de inflație; ce fel de reduceri ar promova investițiile?

În al doilea rând, o atenție sporită este concentrată asupra fenomenului inflaționist care, după cum se poate ușor constata, iradiază negativ asupra tuturor celorlalte domenii ale vieții economice și politice. Mulți consideră, de altfel, că inflația este problema căreia Administrația trebuie să-i răspundă înainte de toate. În luna aprilie, președintele Carter a prezentat un plan antiinflaționist a cărui principală prevedere consta în restrângeri voluntare ale prețurilor și salariilor. Rezultatele nu au fost cele așteptate. Se lucrează, acum, la un al doilea plan antiinflaționist, ce va fi prezentat în aceste săptămâni, și care ar permite creșteri de pînă la 5,5 la sută pentru prețuri și de pînă la 7 la sută pentru salarii. Restricțiile fiind voluntare, pe undeva s-ar institui un fel de contact social, dar fără impunerea unui control, întrucît actuala Administrație respinge „politicile (similare ale) trecutului”. (În 1971, Richard Nixon a impus controlul prețurilor și salariilor, dar, după un timp, doar salariile au rămas sub control). Ceea ce solicita președintele Carter la conferința sindicatului oțelurilor, de la Atlantic City, este „o cooperare între oamenii de afaceri, sindicate și guvern”. Planul a fost, însă, respins dinainte de George Meany, președintele centralei sindicale A.F.L.—C.I.O., întrucît „va penaliza victimele inflației și va fi incapabil să garanteze o stabilizare a creșterii prețurilor”.

Rezultatele în cel puțin trei sectoare economice pot influența lupta antiinflaționistă: deficitul bugetar, deficitul în balanța comercială, energia. Bugetul început la 1 octombrie este primul, după mai mulți ani, cu un deficit mai redus. La 26 septembrie, președintele Carter a anunțat o serie de măsuri vizînd reducerea deficitului comercial (între ele: fonduri adiționale acordate unor bănci, atenție pentru micile firme), pe care M. Blumenthal, secretarul pentru finanțe, le califică drept „primele elemente ale unei politici naționale de export”. În sfîrșit, la 27 septembrie, Senatul a aprobat compromisul, cu greu obținut, privind prețul gazelor naturale, stipulație esențială a planului energetic propus anul trecut. Or, după opinia multor experți, o mare parte a slăbiciunilor economiei americane, ale fragilității valorii dolarului și uriașului deficit comercial se datorează tocmai domeniului energiei. Importurile de petrol costă Statele Unite 45 miliarde dolari anual și, la prețurile actuale, fiecare milion de barili pe zi suplimentar reprezintă o cheltuială adițională, anuală, de cinci miliarde dolari. Noua legislație va încuraja, pe de o parte, producția americană, iar, pe de altă parte, va permite reducerea importurilor de petrol cu 500 000 barili zilnic (echivalentul a două miliarde dolari anual) încă din 1979, iar în 1985 — reduceri cu 2 miliarde barili.

În sfîrșit, un al treilea capitol mare al preocupărilor actuale îl dețin acțiunile în-

tr-o direcție pe care Administrația o anunțase drept unul din punctele principale ale programului ei: reducerea aparatului administrativ. Se consideră că, astăzi, guvernul (federal, statal și local) își însușește 40 la sută din venitul național, că unul din fiecare cinci lucrători se află pe listele de plăți publice, fapt care a dus la sporirea considerabilă, este adevărat, a impozitelor, fără prea mari beneficii pentru populație. Ceea ce se cere acum este o „majoră reexaminare filosofică a rolului guvernului” în viața americană.

DATELE CAMPANIEI. Toate aceste caracteristici ale vieții economice și politice, specifice „spiritului lui '78”, au adus cîteva modificări în campania electorală la capătul căreia, în afara unui mare număr de funcționari locali și statali, vor fi aleși toți membrii Camerei Reprezentanților, 34 de senatori și 36 de guvernatori. În primul rînd, problemele care constituie temele centrale sînt, în mod prioritar, economice, așa cum n-au mai fost de foarte multă vreme în alegerile americane.

În al doilea rînd, candidații celor două partide nu mai susțin, cel puțin în unele domenii, cauze aparținînd în mod tradițional partidului lor. Astfel, din punct de vedere istoric, reducerea impozitelor e un principiu republican, dar, spre insatisfacția membrilor acestui partid, democrații și l-au însușit pe deplin în acest an. Spre a aduce, totuși, ceva nou, G.O.P. (Grand Old Party — republicanii) a adoptat oficial propunerea înaintată de Jack Kemp (reprezentant din New York) și William Roth (senator de Delaware) de a fi reduse impozitele timp de trei ani, cu cîte 33 la sută.

În al treilea rînd, se remarcă o mai substanțială distanțare de lideri, decît în trecut, la candidații ambelor partide. În cazul

democraților — în special în statele din vest, unde, de la început, politica președintelui Carter nu s-a bucurat de prea mult succes, fenomen accentuat ulterior. În cazul republicanilor — printr-o candidatură ca „independent”, pentru a nu influența rezultatul de amintirea unor evoluții negative care au marcat G.O.P. în ultimii ani.

În al patrulea rînd, se pare că un fenomen remarcat la ultimele două-trei alegeri se accentuează în acest an: desemnarea unor personalități, de regulă tinere, cu mai puțină experiență politică, dar care, pe de o parte, nu sînt legate de sistemul de influență și tradiții al partidelor, iar, pe de altă parte, ca independenți, se arată mai permeabili la dorințele electoratului. În general, aceste „noi figuri” tind să aparțină mai mult partidului democrat.

De aceea, s-ar putea să se repete situația obișnuită în alegeri de acest fel, și partidul al cărui reprezentant nu se află în Casa Albă să obțină un anume cîștig de mandate. Republicanii lansaseră, inițial, sloganul „78 în '78” (78 locuri în plus în Camera Reprezentanților), dar, ulterior, au coborît la cifre mai rezonabile — 15—20.

Oricum, cert este că alegerile din noiembrie vor constitui un test, pe două planuri. Mai întîi, este verificată politica Administrației, și succesele sau insuccesele candidaților democrați vor fi direct legate de ea. În al doilea rînd, pentru o parte a candidaților actuali, precum și pentru mulți oficiali ai partidelor, alegerile din 1978 constituie preliminarul pentru cele prezidențiale din 1980, pe care atît democrații, cît și republicanii spun, încă de pe acum, că le vor cîștiga.

Stelian Țurlea

PARIS

Eșecurile „majorității” și implicațiile lor

Tensiunea de pe „frontul social” se resimte în viața politică. Stagiunea parlamentară s-a deschis sub auspiciile incertitudinii în care se află „majoritatea” — semnalează „France Presse”, urmînd a fi dominată de problemele economice ale actualității.

Deputații s-au întîlnit la Palais-Bourbon după o duminică electorală. Birourile de votare au fost deschise numai în cel de-al XIV-lea arondisment al Parisului, dar, prin forța realităților, consultarea dobîndise o miză care depășea ambițiile strict locale. Poate pentru că votul de pe malurile Se-

nei încheia seria alegerilor parțiale și pentru că, de patru ori, „majoritatea” fusese înfrîntă. În arondismentul parizian propulsat, în această toamnă, pe prim-planul vieții politice, Christian de La Malène, colaborator apropiat al liderului gaullist Jacques Chirac, își apăra un mandat cu-

Demonstrație împotriva șomajului, pentru o politică care să fină seama de interesele celor ce muncesc. Nemulțumirile populare explică cele cinci eșecuri ale „majorității”

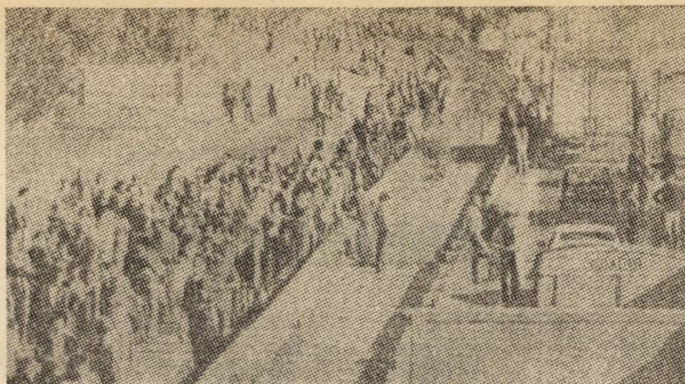
cerit, în martie, la o diferență de cîteva zeci de voturi și invalidat. Miniștri și deputați i-au susținut noul asalt electoral, ziarele dreptei i-au oferit, din belșug, spațiu, mijloacele publicitare utilizate au relevat abundente resurse puse în joc. Partenerii din coaliție — „Uniunea pentru democrația franceză” — n-au schițat nici un gest obstructionist. În ajunul scrutinului, în „Le Figaro”, pe două coloane, Christian de La Malène dramatiza evenimentul, avertizînd pe alegători asupra „responsabilităților”, combătînd „demobilizarea”, chemînd la un vot „care să servească cel mai bine interesele țării”. Alegătorii au avut, însă, o altă viziune asupra intereselor țării: 53,99 la sută din cei care au trecut pe la urne și-au dat votul pentru candidatul opoziției — socialistul Edwige Avice.

„Cinci înfringeri, cinci lecții” — a comentat „Le Monde” eșecul formațiunilor guvernamentale în alegerile parțiale. „Reflux” — sub acest titlu și-a disimulat „Le Figaro” amărăciunea în fața faptului că „stînga, global, a progresat, iar majoritatea a dat înapoi”.

Desigur, o consultare parțială are limitele ei: prezența la birourile de votare este mai redusă, alegătorul optează ghidat mai mult de reacțiile sale în fața realităților prezente, echilibrul politic nu este pus în cauză. Însă, observă „Le Monde”, cinci alegeri desfășurate în cinci zone diferite ale țării, cu configurații ce sînt departe de a fi identice, au condus la un singur rezultat: înfrîngerea candidaților guvernamentali. Cauza este relativ lesne de depistat: nemulțumirea generalizată, adică „angoasă” despre care vorbea fără echivoc fostul prim-ministru Michel Debré, determinată de creșterea prețurilor, șomaj, înmulțirea falimentelor. Această nemulțumire a destrămat un mit — cel potrivit căruia deputații invalidați obțin realegera, beneficiînd de un supliment de bunăvoință a alegătorilor. Jean Jacques Servan-Schreiber și Christian de La Malène au constatat inconsistența unei asemenea speranțe.

Lecțiile votului sînt interpretate contradictoriu. Pe băncile guvernamentale se exprimă, ostentativ, siguranța de sine, fermitate. Totuși, îndoilele pot fi percepute în partidele „majorității”, chiar și printre cei ce profesază atașamentul deplin față de actualele orientări. Astfel, partidul republican (de inspirație prezidențială) își propune „să răspundă mai bine întrebărilor francezilor”. Componenta gaullistă a „majorității” — cu efectivul parlamentar cel mai numeros, dar împinsă pe o poziție secundară, deposedată de primele funcții din stat: cele de la Elysée și Matignon — vădește o proastă dispoziție care riscă să ducă la o escaladă în etalarea publică a divergențelor. Gaulliștii repropun primul ministru Barre o gestiune economică generatoare de dificultăți, trecînd cu vederea că, în fond, este vorba de continuitatea unei politici practicate încă de pe vremea în care frînele guvernării le deținea Jacques Chirac. Criticile vizează, în egală măsură, orientările oficiale în materie comunitară, cărora le este atribuită o anumită abdicare de la prerogativele naționale. Giscardienii, prin glasul secretarului general al partidului republican, Jacques Blanc, au acuzat „anumiți oameni politici de a-și consuma timpul expediînd săgeți”, aluzie la partenerii gaulliști în seama cărora sînt puse „jocuri sterile și periculoase”. Replica gaullistă n-a întîrziat: Michel Debré a ajuns să aducă în discuție „condițiile menținerii noastre în majoritate”, chemînd pe cei ce aparțin curentului inițiat de generalul de Gaulle să-și asume riscurile unei decizii ieșite din comun. Yves Guéna a îndemnat la o atitudine de „vigilență”, în timp ce Jacques Chirac, deplîngînd reapariția „vechilor demoni ai oboselii, scepticismului și descurajării”, a anunțat o nouă cam-

Pe autostrada Paris—Metz manifestează așteptarea derurgistii aflați în grevă

panie „pentru a spune adevărul francezilor”, un adevăr care nu coincide, în mare măsură, cu cel pe care îl preconizează guvernul. Chirac revindică un dinamism în materie de politică economică care să determine o relansare fără efecte inflaționiste. Refuzul gaulliștilor de a subscrie necondiționat la orientarea echipei Barre ar putea anima dezbaterile parlamentare, dar, probabil, nu va pune în pericol existența actualei coaliții. „Riscurile” pe care le evoca Michel Debré nu merg atît de departe: ele nu vor trece de granița avertismentelor verbale. Căci, constată „Le Figaro”, semne de întrebare vizează nu numai voința gaulliștilor, ci și faptul dacă ei dispun de mijloacele pentru a provoca o ruptură. Oricum, la Paris se apreciază că intențiile lui Chirac nu conduc spre o criză. Cel puțin, în acest moment. Proiecțiile de perspectivă nu exclud, totuși, o înfruntare directă cu actualii parteneri de pe banca guvernamentală.

Cele cinci consultări parțiale au demonstrat, încă o dată, că, pentru sectoare largi ale electoratului francez, năzuința de schimbare este asociată forțelor de stînga. Bilanțul din martie, deși a contrazis speranțele de înnoire ale unor mase considerabile (practic, o jumătate din electorat), nu a semănat descurajarea scontată de dreapta și nici n-a restrîns audiența socialiștilor și comuniștilor. Dimpotrivă, evoluția postelectorală (economică, în special) a confirmat previziunile stîngii și a consolidat curentul favorabil opoziției. Socialiștii au depus o moțiune de cenzură împotriva guvernului. La rîndul lor, comuniștii — care au anunțat că vor susține moțiunea socialiștilor — au angajat o procedură destinată să determine o dezbateră parlamentară urgentă asupra problemei șomajului. Plenara C.C. al P.C.F. a chemat la acțiune fermă pentru o schimbare reală, ceea ce implică reforme democratice profunde care să afecteze domi-

nația marelui capital. S-a subliniat necesitatea de a construi „piatră cu piatră” condițiile schimbării, fără o închidere într-o atitudine de opoziție globală și sistematică, care să amîne pentru mai tîrziu orice ameliorare, orice soluție a unei probleme sau alta. La plenară s-a examinat autocritic fenomenul scos în evidență de alegerile parțiale: de eroziunea pozițiilor „majorității” au beneficiat într-o măsură mai restrînsă candidații comuniști care, în cîteva situații, au înregistrat un oarecare recul. Firește, violența campaniei anticomunistă orchestrată de dreapta, presiunea politică exercitată pentru a deturna electoratul comunist, ambiguitățile socialiștilor, dorința unor alegători de a vota „eficace” din primul tur de scrutin, ca și abținerea de la vot a altora au determinat situații supuse unei profunde analize. Charles Fiterman sublinia în raportul la plenară: „Făurirea unei uniuni solide și durabile care să asigure transformările democratice pe care țara le așteaptă, sfîrșitul austerității și șomajului, reculul inegalităților, totul presupune ca Partidul Comunist să-și găsească pe deplin locul ce trebuie să-i aparțină în viața națională”.

În coloanele ziarelor pariziene persistă, din păcate, ecourile polemicii între socialiști și comuniști, axată în principal pe responsabilitatea privind rezultatul electoral din martie. Divergențele dintre cele două partide nu au diminuat, însă, capacitatea de unire a adepților stîngii, precum au demonstrat-o tururile de scrutin finale din alegerile parțiale. Succesele electorale ale opoziției reflectă nu numai o nemulțumire momentană, ci și o dinamică politică. „Sîntem, rămînem și vom rămîne partizani ai Uniunii stîngii” — a spus Georges Marchais, cu ocazia plenarei C.C. al P.C.F., adăugînd că unitatea trebuie refăcută prin acțiuni la bază.

Eugeniu Obrea

La Paris au avut loc lucrările reuniunii Biroului Internațional Socialiste, pe agenda cărora au fost înscrise probleme referitoare la evoluția situației din Orientul Mijlociu, raporturile Europei occidentale cu restul lumii, activitatea companiilor transnaționale, precum și pregătirea viitorului congres al organizației. Biroul a aprobat, totodată, cererea de aderare la Internaționala Socialistă a Partidului Republican al Poporului din Turcia. În imagine, Willy Brandt, președintele P.S.D. și președinte al Internaționalului Socialiste, împreună cu François Mitterrand, președintele P.S. Francez, și Shimon Peres, liderul Partidului Muncii din Israel

Evenimentele din Liban

În ultima săptămână s-a înregistrat în Liban o recrudescență a ciocnirilor armate. Bombardamentele și luptele de stradă din cartierele și suburbiile estice ale orașului au întrecut în intensitate zilele cele mai grele din timpul războiului civil (1975—1976). Folosirea pe scară largă a armamentului greu a provocat mari pagube materiale și pierderi umane estimate la peste 600 morți și răniți, aproape în exclusivitate populație necombatantă, într-un interval de 48 de ore, de sâmbătă până luni. Agențiile de presă semnalează că, la începutul acestei săptămâni, nori groși de fum acopereau cartierul Achrafieh, locuit altădată de circa 200 000 de persoane, ci-

teva mii de clădiri fiind transformate în ruine. Au avut de suferit bombardamente puternice și alte cartiere: în Remmaneh, Fourn-El Chebek, Badaro, localitatea suburbană Hadeth, inclusiv zona din jurul palatului prezidențial de la Baabda, situat pe o colină la 11 km de centrul Beirutului. Citeva proiectile au căzut chiar în curtea și lângă zidurile palatului.

Ciocnirile armate s-au făcut simțite la Beirut și împrejurimi în mai multe rânduri în cursul acestui an, la originea lor aflându-se repetate incidente dintre milițiile conservatoare creștine și Forța arabă de descurajare (F.A.D.), care staționează în Liban din anul 1976. F.A.D., creat în

toamna anului 1976 ca urmare a unei hotărâri a Ligii arabe, a jucat un rol decisiv în încetarea sângerosului război civil ce a durat 19 luni. Formată din 30 000 militari, în majoritate sirieni, F.A.D. s-a interpus atunci între taberele combatante, având sarcina de a asigura ordinea la Beirut și pe ansamblul teritoriului până la normalizarea situației și crearea noilor forțe militare și de poliție ale statului libanez, în locul aparatului destrămat în cursul războiului civil. Mandatul F.A.D. se înnoiește din șase în șase luni, la cererea guvernului libanez.

Milițiile forțelor conservatoare creștine — respectiv ale partidelor Kataeb (falan-

BRAZILIA

Probleme economice

și perspective politice

Prin experiența politică pe care a trăit-o și pe care o trăiește, ca și prin dimensiunile sale, Brazilia este unul dintre cei „mari” printre țările care se afirmă. Exporturile produselor manufacturate reprezintă, de pe acum, o treime din valoarea totală, Brazilia propunându-și, în următorii cinci ani, între altele, să ajungă la o producție de 40 milioane tone oțel.

Interlocutorul nostru este Fernando Henrique Cardoso, director al CEBRAP (Centrul brazilian de analiză și programare), profesor la universitățile din Cambridge și Princeton, candidat la postul de senator pe listele partidului de opoziție (M.D.B.), în alegerile de la 15 noiembrie.

„Aici se întâmplă ceva care nu era prevăzut: procesul de industrializare. Brazilia se integrează în economia capitalistă mondială cu o mare pondere a societăților multinaționale. În ultimii 20 de ani, a apărut o țară nouă: în 1960, existau trei milioane de muncitori în Brazilia; în prezent, numărul lor este de aproximativ patru ori mai mare. Alături de cei 12 milioane de muncitori, există o clasă medie care luptă

pentru dezvoltare, cu aspirații politice ce coincid cu ale muncitorilor.

Este vorba de un fapt nou: la periferia lumii capitaliste la naștere o țară industrializată. Deosebiriile dintre clase au dimensiuni de abis: salariații, funcționarii sau muncitorii sunt mult mai apropiați între ei în ce privește retribuțiile, tot așa după cum bogații sunt mult mai îndepărtați între ei, în comparație cu situația din Europa. În jurul lor, există lumea celor împinși la marginea societății, o mare parte a populației care nu participă nici la viața politică, nici la cea economică din această țară, care nu este încă democrație și „dezvoltată”.

„O societate dinamică și profund inegală, continuă Cardoso, în care creșterea are loc datorită societăților multinaționale. Dar este un fenomen care trebuie judecat cu atenție. De exemplu, Brazilia produce, în prezent, un milion de autoturisme, din care exportă numai 30 000. Aceasta face să se creadă că economia braziliană, care se integrează în piața mondială, nu este numai exportatoare. Pe lângă intervenția străină sporită, se lărgeste sectorul de stat în economie”.

„În politica externă, există probleme deosebite cu Statele Unite. Chestiunea centrală este cea energetică. Obiectivul politicii externe braziliene este de a îmbunătăți poziția relativă a țării în lume”. „În acești ani, Brazilia și-a largit alianțele cu țările europene și cu cele arabe, înaintează fără prejudecăți în Africa, dar nu de partea foștilor colonizatori”.

Referitor la perspectiva politică, el afirmă între altele: „Presiunea socială este încă scăzută (primele greve după zece ani sint de dată recentă), există o limită pentru a nu face să crească prea brusc temperatura. Marele capital, extins și întărit datorită represiunii (care împiedică opoziția muncitorească și îngheța salariile), poate acum să-și creeze un alt cadru pentru relațiile cu oamenii muncii. Și, în ansamblul său, burghezia, care se sprijinise în întregime pe stat și pe militari, revendică din nou autonomia”.

Almino Affonso, fost ministru al muncii în timpul președintelui Goulart, afirmă: „Marea noastră sarcină de astăzi este de a construi un mare partid al oamenilor muncii, expresie efectivă a bazei, care să reprezinte un moment al maturizării conștiinței democratice a poporului și să aibă ca proiect istoric socialismul. Mișcarea este, însă, foarte scăzută: unul din sindicatele de frunte — cel al lui S. Bernardo, la Sao Paulo, unde au avut loc greve — are 30 000 de membri din 130 000 de salariați”.

„În același timp, masa căreia ne adresăm — afirmă în continuare Affonso —